RÁKOSI MÁTYÁS

HONVÉDELEM ÉS HAZAFISÁG

SZEMELVÉNYEK
RÁKOSI ELVTÁRS MŰVEIBŐL

HONVÉD KIADÓ INTÉZET

RÁKOSI MÁTYÁS

HONVÉDELEM ÉS HAZAFISÁG

SZEMELVÉNYEK
RÁKOSI ELVTÁRS MŰVEIBŐL

HONVÉD KIADÓ INTÉZET

1952

E könyv négy fejezetben tartalmazza Rákosi elvtárs egyes műveinek a honvédelémmel és a hazafisággal foglalkozó részleteit. Az egyes fejezeteken belül a cikkek megírásuk időrendjében következnek, eltekintve a „Szocialista hazafiság, proletár nemzetköziség" c. fejezetben „A Vörös Hadsereg válasza az imperialista támadásra" c. részlettől, mely tartalma miatt a fejezet első anyagaként szerepel. A könyvben elsőizben jelennek meg az „Üdvözlet a 100 éves magyar honvédségnek", „A dolgozó nép hadserege" és „A néphadsereg hiven, egységesen és bátran követi nagy pártunkat" c. cikkek, melyek Rákosi elvtárs eddig kiadott műveiben még nem jelentek meg. Egyes cikk- és beszédrészletek nem az eredeti címmel szerepelnek a könyvben. A szerkesztett cím zárójelben van és alatta fel van tüntetve a cikk, illetve beszéd eredeti címe.

FELELŐS KIADÓK: BOGNÁR KÁROLY ALEZ., VÁNYAI SÁNDOR ALEZ.

66300 · VÖRÖS CSILLAG NYOMDA, BUDAPEST · FELELŐS: POROSZKA L.

„A HAZA VÉDELME

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG

MINDEN POLGÁRÁNAK

SZENT KÖTELESSÉGE”

(A Magyar Népköztársaság Alkotmánya 61. §.)

ERŐS HONVÉDELEMÉRT —
ÜTŐKÉPES NÉPHADSEREGÉRT

[ERŐS, ÖNTUDATOS, DEMOKRATIKUS HADSEREGET]

A „Tiéd az ország, magadnak építed" c. beszédből.

1948 január 10.

Mi, kommunisták nem vagyunk soviniszták, de pacifisták sem vagyunk. A kommunisták és a szocialisták már akkor sem voltak pacifisták, mikor még az elméletük kidolgozásának kezdetén voltak. Aki a marxizmus fejlődését ismeri, az tudja, hogy Marx is, de főleg Engels, mennyit foglalkozott a katonai tudományokkal. Nem véletlenség, hogy Engelst „tábornoknak" nevezték egymás között ismerősei. Mi tudjuk, hogy az erős demokráciának, az erős népi demokráciának csak használ, ha erős, öntudatos, demokratikus hadserege is van.

Ezen a téren egyébként nem vagyunk egyedül. Látom, hogy az olasz testvérpárt kongresszusán felmerült ez a kérdés. Amikor híre járt, hogy az amerikaiak tengerészgyalogságot szándékoznak Olaszországban partraszállítani, Sforza külügyminiszter azt mondotta, hogy ebben az esetben nem tehet semmit. Erre a kommunisták nyugodtan azt válaszolták: „nekünk még meg-

vannak a mi nagyszerű partizánjaink, akik nem ijedtek meg Hitler bandáitól és nem ijednek meg semmiféle más partraszálló katonaságtól." A magyar kommunista tehát legyen tudatában a hadsereg jelentőségének és gondoskodjon arról, hogy oda a munkások, a parasztok legöntudatosabb, legfegyelmezettebb, legegészségesebb és legfejlődőképesebb fiai kerüljenek be.

Rákosi: A fordulat éve. Szikra, 1948. 317. old.

ÜDVÖZLET
A 100 ÉVES MAGYAR HONVÉDSÉGNEK

1948 március.

A magyar demokrácia politikai és gazdasági megerősödése után most érkezett el ahhoz a ponthoz, amikor a figyelmét a honvédségre is összpontosítani tudja. A magyar demokrácia egy percig sem volt pacifista abban az értelemben, hogy szemelől tévesztette volna egy erős, fegyelmezett, hazáját védeni tudó honvédség szükségességét. Gazdasági helyzete — főleg a háború okozta rombolások és a pénzromlás következtében — olyan volt, hogy nem tudott erre a célra anyagi eszközöket teremteni. Most kerül sor arra, hogy pótoljuk az elmult három esztendő mulasztásait és megkezdjük olyan honvédség szervezését, melynek legénységét és tisztikarát a magyar munkások, parasztok és haladó értelmiségiek alkotják, s amely honvédség fiatal demokráciánk legjobb iskolája, s egyben békénk, boldogulásunk és felvirágzásunk fegyelmezett, öntudatos őre lesz.

Rákosi Mátyás

Megjelent a Honvéd c. folyóirat 1948 február—márciusi számában.

ÜDVÖZLET AZ V. ORSZÁGOS KATONAI KONFERENCIÁNAK

1948 november 3.

A Magyar Dolgozók Pártja nevében szeretettel üdvözlöm az V. Országos Katonai Konferenciánkat.

Kedves Elvtársak! A magyar demokrácia rég esedékes tartozását rója le, amikor figyelmét a honvédség felerősítésére fordítja. Amíg demokráciánk gazdaságilag és politikailag gyenge volt és amíg a harc nem dőlt el népi demokráciánk javára, addig szó sem lehetett a honvédség megfelelő fejlesztéséről. Amint azonban a küzdelem a népi erők győzelmével végződött, azonnal hozzáfogtunk honvédségünk újjászervezéséhez. Ezt nemcsak az tette lehetővé, hogy gazdaságilag és politikailag eldőlt az ütközet, hanem parancsolóan megkövetelte az a körülmény is, hogy nemzetközi viszonylatban egyre világosabban kirajzolódott az imperialista reakció és a fasizmus feltámasztásának veszélye. A magyar demokrácia természetesen békét akar, de egy fegyvertelen ország egyenesen bátorítás az imperialista támadók számára, s arra, hogy hazánk függetlenségét és önállóságát veszélyeztessék. Ezért is sürgősen meg kell erősítenünk a magyar honvédséget. Ebből viszont

az is következik, hogy a honvédség elsősorban a béke védője. Védi a magyar dolgozó nép érdekeit, hazánk függetlenségét és egyben megadja országunknak azt a katonai súlyt, ami hazánk nemzetközi jelentőségét fokozza.

A Magyar Dolgozók Pártja mindent megtesz azért, hogy a honvédség ne csak az elmult három esztendő kényszerű mulasztásait és hiányait pótolja, hanem gyorsan felnyomuljon a szomszéd népi demokráciák hadseregeinek színvonalára. Ezért mi, a Magyar Dolgozók Pártja, minden lehető támogatást meg fogunk adni emberben és anyagban az új honvédségnek. Gondoskodni fogunk arról, hogy demokráciánk hadserege semmiben se szenvedjen hiányt s hogy ezt a szándékunkat valóra is váltjuk, annak egyik megnyilatkozása az a tény, hogy pártunk legjobb erőit, elsősorban Farkas Mihály elvtársat, pártunk főtitkárhelyettesét adtuk át a honvédség vezetésére és megerősítésére. Biztosíthatom a magyar demokratikus honvédséget, hogy pártunk szervezetei és tagjai mindenben segítségükre lesznek, s gondosan őrködünk azon, hogy a magyar demokrácia fegyveres ereje egészségesen, gyorsan fejlődjék. Elvárjuk pártunk minden tagjától, minden kommunistától, hogy példát mutat fegyelemben, katonai képzettségben, politikai öntudatban, hogy előljár hazaszeretetben, áldozatkészségben, a dolgozó nép érdekei védelmében.

Mi azt akarjuk, hogy a demokratikus honvédség legyen hazánk önállóságának és függetlenségének hű őre, legyen tudatában annak, hogy nemzeti önállóságunkat az imperialista reakcióval szemben csak úgy tudjuk megvédeni, ha összefogunk a többi népi demokratikus országokkal, elsősorban a hatalmas Szovjetunióval, amelynek felszabadulásunkat köszönhetjük, s mely mindig segitségünkre volt fiatal államiságunk megerősítésében, mint most is, amikor a magyar demokrácia katonai fegyvereit kovácsoljuk.

A Magyar Dolgozók Pártja mindent megtesz, hogy a demokratikus honvédséget olyanná fejlessze, amely méltó a magyar nép hősi szabadságharcos hagyományaihoz. Ezzel az ígérettel kívánok sok sikert és eredményt pártunk V. Országos Katonai Konferenciájának.

Éljen a hazánk függetlenségét, békéjét és demokratikus szabadságát védő honvédség! Éljen nagy szövetségesünk, a Szovjetunió és erős, bölcs vezére, Sztálin generalisszimusz!

Rákosi: Építjük a nép országát. Szikra, 1949. 319—321. old.

[ORSZÁGUNK NEM RÉS A BÉKE FRONTJÁN, HANEM ERŐS BÁSTYA]

„A Magyar Függetlenségi Népfronttal hazánk felvirágoztatásáért" c. beszédből.

1949 március 15.

A magyar nép békét akar és ebből a békevágyából folyik, hogy elutasít mindent, ami egy újabb háború veszélyét idézné fel. Ezért harcol a magyar demokrácia a sovinizmus, a faji gyűlölet minden megnyilvánulása ellen és ezért tesz meg mindent arra, hogy szomszédaival a legjobb viszonyt alakítsa ki. Nem rajtunk múlott, hogy ez a viszony Jugoszlávia jelenlegi vezetőivel — akik elárulták a béke és a nemzetközi proletárszolidaritás frontját és egyre inkább átállanak az imperialisták táborába, — megromlott. De tudjuk, hogy Jugoszlávia dolgozó népe kalandor vezetőinek minden csalárd árulása ellenére — velünk egy frontban áll a béke fenntartásáért folyó küzdelemben és éppen ezért előbb, vagy utóbb, de visszatér a népi demokráciák békét védő, az emberi haladásért harcoló családjába.

Ugyanakkor, amikor ennyire aláhúzzuk békevágyunkat, és azt a törekvésünket, hogy a békét minden erőnkkel védeni fogjuk, rögtön hozzá kell tennünk,

hogy nem vagyunk pacifisták. A békéért nemcsak szellemi fegyverekkel vagyunk készek harcolni, hanem gondoskodunk arról, hogy demokráciánknak erőteljes, a dolgozó népet védő hadserege legyen. Ez a hadsereg a békét védi, mert a dolgozó nép hadserege. Soraiban a munkások, parasztok, a haladó értelmiség legjobb fiai fogják keményen a fegyvert. Nem támadó szándékkal, de azért, hogy a békefrontnak azt a szakaszát, amelyet a magyar nemzet őriz, minden erejükkel megóvják. Azt hiszem, mindnyájunk nevében beszélek, amikor kijelentem, hogy nem fogjuk sajnálni a fáradságot és áldozatot, hogy ezt a hadsereget, a dolgozó nép honvédségét teljes erővel fejlesszük és erősítsük.

Ma, amikor az imperialisták bűnéből a világ újra két táborra oszlott, amikor az állig felfegyverzett, kardcsörtető, világuralomra törő amerikai tőke szerte a földgömbön a háborút készíti elő, egy fegyvertelen ország valósággal csábít a provokációra és a kalandokra. És mert mi nem akarjuk, hogy hazánk imperialista kalandorok játszótere legyen, hadseregünket éppen a béke érdekében igyekszünk olyanná tenni, hogy dolgozó népünket, szövetségeseinkkel vállvetve, meg tudja védeni.

A békéért folyó harcban nem vagyunk egyedül. Mellettünk áll felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió, velünk vannak a népi demokráciák virágzó, független államai. Ebben a táborban vannak a kínai kommunista

párt és Mao-Ce-Tung vezetésével a felszabadult kínai dolgozók százmilliói, a gyarmati járom ellen küzdő népek. Mellettünk állanak a kommunista pártokkal az élükön a hatalmas francia munkásosztály, az olasz dolgozók és szerte a világon mindazok a munkások, parasztok, értelmiségiek milliói, akik gyűlölik a háborút és a békét követelik.

Ezzel a békefronttal áll szemben a világuralomra törő amerikai imperializmus, mely a német fasizmus örökébe lépett. Az Egyesült Államokat a hadianyaggyárosoknak az a csoportja vezeti, amely a megelőző két világháború szörnyű vértengeréből sok dollármilliárd hasznot tudott kihalászni, az a klikk, amely már most, a békében is számlálatlan százmilliókat vág zsebre a háborús uszításból és a harmadik világháború előkészítéséből. E csoport kezében van nemcsak az amerikai sajtó, rádió, mozi, a közvélemény befolyásolásának és irányításának minden eszköze, de a Marshall-terv révén kiterjeszti befolyását a többi kapitalista államra is és gondoskodik róla, hogy ott is a hadinyerészkedők, az amerikai tőkés csoportok érdekeinek megfelelően írjon a sajtó, szóljon a rádió.

Az Amerikai Egyesült Államok ebben az évben majdnem 15 milliárd dollárt költenek fegyverkezésre. Ennek az összegnek zömét a hadiipar kapja. A hadiszállítás a kapitalistáknak a legjövedelmezőbb és a leg-

kevesebb kockázattal járó üzlet: a gyártáson kívül a tőkésnek csak a haszon bezsebelésével kell törődnie.

De az amerikai muníciógyárosoknak mindez nem elég. A könnyű profit arra hajszolja őket, hogy szerte a világon szítsák a háborús gyűlöletet, mert így több hadianyagot tudnak eladni. A mi nagy tanítónk, Marx 80 évvel ezelőtt hirdette, hogy nincs az a bűn, amelyet a tőkés megfelelő haszon érdekében el ne követne; az amerikai muníciógyárosok ezt most újra szemléltetően igazolják.

A világuralomratörés egyik eszköze a Marshall-terv, mely gyarmattá akarja süllyeszteni az általa „segélyezett" országokat és amerikai ágyútöltelékké változtatja azok lakóit. Kezdetben a segély ürügyével gazdasági függésbe hozzák ezeket az országokat és utána belekényszerítik őket az Atlanti-paktum és hasonló szerződések révén az amerikai világuralmi tervekbe. Ezért érthető az a vontatottság, mellyel az Atlanti-paktum létrejön. A Marshall-terv „áldásaiban" részesedő országok dolgozó népe elkeseredetten küzd ellenük, és hogy a reakció hangulata sem virágos ezekben az országokban, arra elég idézni Paul Reynaud-t, a volt francia miniszterelnököt, aki a parlamentben a következőt mondotta: „A Marshall-terv 19 országa hasonlít 19 vízbefúlóhoz, aki mind a másik hátán át remél a szárazra jutni." Az amerikai sajtó,

amikor nem Európa felé szórja a propagandát, nem titkolja, hogy miről van szó. Az United States News folyóirat december 31-i számában a következőket olvasom:

„A kapitalista Európa beteg, mint ahogy beteg volt jóval a háború előtt is. A Marshall-terv éppen csak egy kis adrenalint fecskendez bele, hogy egy kevés ideig még életben tartsa. Ahhoz, hogy újra egészséges legyen, talán két, vagy három Marshall-terv is elkelne, de minden alkalommal kétszerannyi pénzzel, mint amit az elsőbe fektettünk és még akkor is nagyon kétséges, hogy a beteg életben marad-e."

Az ellenség táborában ilyen a hangulat. És ezt a hangulatot nem enyhíti a közelgő gazdasági válság, melynek előfutárjaként az Egyesült Államokban február folyamán 700.000-rel nőtt a munkanélküliek száma. A dolgozó tömegek békét követelnek, nem háborút és megegyezést a béke legfőbb őrével, a Szovjetunióval. Az imperialisták támadó, agresszív politikája eleve elutasít minden olyan lépést, melynek célja a béke. Ezért igyekeznek kikerülni, elhárítani minden megegyezést és együttműködést a béke hatalmas őrével, a nagy Szovjetunióval és a világ demokratikus erőivel. Amint a Szovjetunió bölcs vezére, Sztálin mondotta:

„Nem megegyezésre és együttműködésre van szükségük, hanem együttműködést és megegyezést hirdető szólamokra, hogy meghiúsítsák a megegyezést... A háborús gyujtogatók, akik új háborút akarnak kirobbantani, mindennél jobban félnek a Szovjetunióval való megegyezéstől és együttműködéstől, mert a megegyezés politikája aláássa a háborús gyujtogatók pozícióját és hatástalanná teszi ez urak támadó politikáját."

A béke hívei világszerte támadásba mentek át a háborús gyujtogatókkal szemben. A demokrácia világszerte növekvő erői mindent megtesznek a béke megvédésére. De óriási hiba volna, ha saját növekvő erejük és igazuk tudatában lekicsinyelnék azt a veszélyt, melyet a mindenre elszánt háborús uszítók jelentenek. Ezért szorosabbra kell fogni nemzetközileg és az egyes országokon belül a demokrácia erőit, mozgósítani kell világszerte a béke híveit és ezzel kell megértetni az imperialista reakcióval, hogy minden szándéka hajótörést szenved a béke katonáinak elszántságán és megingathatatlan frontján.

A mi feladatunk, a magyar demokrácia feladata, hogy a maga szakaszán biztosan és megingathatatlanul álljon, hogy az ellenség megértse, hogy a mi országunk nem rés a béke frontján, hanem erős bástya. Ezért kell külön aláhúznunk a magyar dolgozó nép

egységes békeakaratát és azt, hogy ezen az egységen senki nem fog rést ütni.

A mi békeszándékunk és békevágyunk mögött ott áll a két vesztett háború szörnyű szenvedése és sok sajgó sebe. De a magyar dolgozó nép szilárd elhatározásának, hogy békéjét, függetlenségét és fejlődését minden áldozat árán megvédi, van még egy külön, évszázadokra visszanyúló történelmi forrása. A magyar nép szinte minden évszázadban elvesztett egy szabadságharcot. Elveszett a Rákóczi-felkelés, melynek zászlajára „pro libertate", a „szabadságért" jelszó volt írva. Elveszett az 1848—49-es szabadságharc. Leverték az 1919-es forradalmat is. Mindezeket a vereségeket főleg idegen, reakciós erők okozták, amelyek a magyar nép belső ellenségeinek külföldről jöttek segítségére. Nem elsősorban a saját belső gyengéi, hanem a nemzetközi erőviszonyok kedvezőtlen alakulása verte le három évszázadon át a magyar szabadságharcokat. Minden magyar szabadságharc elbukása messze visszavetette a magyar népet fejlődésében és boldogulásában. Először fordul elő a modern történelmünk folyamán, hogy a magyar dolgozó nép végre hozzájutott a régvárt szabadsághoz. Végre önállóan, független állami életet élve, szabadon szentelheti erőit annak a feladatnak, hogy pótolja elmaradottságát és felsorakoztassa hazáját a haladó népek élvonalába. Évszázadok óta először rendelkez-

het szabadon gazdaságával, munkaerejével, kultúrájával és évszázadok óta először fordul elő, hogy felemelkedését nem gátolják, hanem támogatják a szomszédok, elősegíti a nemzetközi helyzet. A magyar nép harca önállóságáért, gazdasági és kulturális újjászületéséért, mint történelme legfényesebb napjaiban, újra egybeesik az egész haladó emberiség küzdelmével. A magyar dolgozó nép végre tagja lehet a szabad nemzetek nagy szövetségének. Mi élni akarunk ezzel a történelmi lehetőséggel, mely évszázadok óta először nyílott meg a magyar nemzet előtt. Mi tudatában vagyunk ennek a történelmi lehetőségnek és el vagyunk szánva arra, hogy nem fogjuk elszalasztani. Ellenkezőleg. Minden erőnkkel, minden idegszálunkkal megragadjuk. Tudatosítjuk dolgozó népünk előtt és mozgósítjuk hazánk minden fiát arra, hogy ezzel az új történelmi lehetőséggel teljes erejével élni is tudjon.

Más nemzeteknek voltak a multban sikerült forradalmai és szabadságharcai. A magyar nemzet először élvezi a történelme folyamán huzamosabb ideig a szabadság ízét. Ez az íz tetszik neki és nem kíván leszokni róla. Ez nyujt külön, friss erőt a magyar népi demokráciának és a Magyar Dolgozók Pártjának, a magyar kommunistáknak. Minket nemcsak nemzetünk jelene, de multja és jövője kötelez arra, hogy ezt a történelmi alkalmat minden lehetőségével együtt, dolgozó népünk javára és boldogulására meg-

ragadjuk. És ezzel kapcsolatban, innen, a Magyar Függetlenségi Népfront Országos Kongresszusáról mondunk újra köszönetet felszabadítónknak, a hatalmas Szovjetuniónak és bölcs vezérének, a magyarság nagy barátjának, Sztálinnak, akik annyi évszázad után végre leverték kezünkről a bilincset és megnyitották előttünk a szabadság, az újjászületés útját.

A Magyar Függetlenségi Népfront tudatában van ennek a történelmi lehetőségnek. Tudja, hogy amiért hiába küzdöttek Rákóczi kurucai, Kossuth honvédei, az 1919-es forradalom vöröskatonái, azoknak a célok-nak elérését most a történelem lehetővé tette. Ez nyujt külön céltudatosságot és összetartást a Függetlenségi Népfrontnak. És ez teszi lehetővé, hogy végre egy frontban tömörüljön minden magyar hazafi, aki hazáját valóban szereti és szabaddá, boldoggá és függetlenné akarja tenni. A magyar dolgozó nép minden fia egy emberként álljon zászlónk alá és tömör sorokban, megingathatatlanul kövessen bennünket a népi demokrácia útján, újabb sikerek, újabb győzelmek felé!

Rákosi: Építjük a nép országát. Szikra, 1949. 469—477. old.

[A KATONAI SZOLGÁLAT MEGTISZTELŐ KÖTELESSÉG]

„A dolgozó nép alkotmánya" c. beszédből.

1949 augusztus 17.

Felhívom a tisztelt Országgyűlés figyelmét a Népköztársaság alkotmánytervezetének arra a pontjára, mely kimondja, hogy polgárainak megtisztelő kötelessége, hogy általános védkötelezettség alapján katonai szolgálatot teljesítsenek és hogy a haza védelme a Magyar Népköztársaság minden polgárának szent kötelessége. Azt hiszem, ezek a pontok nem szorulnak különösebb magyarázatra.

A magyar dolgozó nép semmit sem óhajt jobban, mint a termelő békét. De ugyanakkor tudja, hogy egy fegyvertelen ország valósággal csábítja a kalandokra és provokációkra az imperialista háborús uszítókat. Azt is tudja, hogy a békét nem elég óhajtani, a békéért harcolni is kell, a békét meg is kell védeni.

A mi honvédségünk a dolgozó nép honvédsége, a béke és a boldogulás hadserege lesz.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 121—122. old.

[A DOLGOZÓ NÉP HADSEREGE]

1950 október 6-án a magasabb parancsnokok értekezletén elmondott beszédből.

A mi hadseregünk minden régi magyar hadseregtől abban különbözik, hogy ez a dolgozó nép hadserege, hogy itt nemcsak a legénység, de a parancsnoki kar zöme is a dolgozó nép fia, vér a véréből, hús a húsából. Ezt minden parancsnokunk száz formában tapasztalhatja, ha visszamegy az üzembe, ahonnan jött, vagy meglátogatja a falut, ahonnan a hadseregbe került. Érezni fogja, hogy mindenütt a dolgozó nép lelkes rokonszenve és szeretete veszi körül, megérti, hogy ez a parancsnoki kar egy egész más hadseregnek a vezetője, mint amihez évszázadokon keresztül népünk hozzászokott.

Abból, hogy népünket egységesen a béketábor mellé állítjuk, az ellenség megérti, hogy a magyar dolgozó nép ezt a rezsimet nemcsak fegyverrel, hanem, ha szükséges, foggal és körömmel is megvédi. Mi mindenütt ott leszünk, ahol a békét erősíteni kell. Példánkkal, szóval, tettel egyaránt meg fogjuk mutatni, hogy Európának ezen a darabján teljes készenlétben vagyunk arra az esetre, ha a békét meg kell védeni.

De a béke védelmére nem elég az agitáció, a békéhez fegyverek is kellenek.

Már több mint kétezeréves az a közmondás: „Ha békét akarsz, légy felkészülve a háborúra." Ez ránk is vonatkozik és nem utolsó érvünk a béke mellett, ha az ellenség tudja, hogy a magyar népi demokrácia fel van fegyverkezve és jól begyakorolt hadserege van.

Létrehozunk egy olyan hadsereget, amely méltó utóda azoknak a hősöknek, akik Rákóczi, Kossuth zászlaja alatt annyit véreztek a szabadságért. A különbség azonban az, hogy Rákóczi, Kossuth szabadságharca elvérzett a kedvezőtlen nemzetközi viszonyok miatt. Azokban az időkben, mint Petőfi mondotta, egyedül állt: „csapzott hajával, vérző homlokával" az európai színpadon a magyar, most pedig tagja egy 800 milliós hatalmas béketábornak. Olyan béketábornak, amelynek hívei mindenütt jelen vannak... Olyan béketábornak, amelynek az élén ott áll a hatalmas Szovjetunió és korunk legnagyobb, legzseniálisabb hadvezére, a magyarság barátja: Sztálin elvtárs!

[A NÉPHADSEREG HÍVEN, EGYSÉGESEN ÉS BÁTRAN KÖVETI NAGY PÁRTUNKAT]

1951 október 12-én a magasabb parancsnokok értekezletén elmondott beszédből.

Abból a tényből, hogy tisztikarunk és tisztjeink túlnyomó többsége néhány évvel ezelőtt még munkás, vagy paraszt volt, az is következik, hogy a katonai szaktudás elsajátítása mellett minden erővel törekedni kell kulturális, műveltségi színvonaluk emelésére. Ez nemcsak abból következik, hogy a modern hadviselés sokkal szélesebb ismereteket követel meg, mint a régi, de abból is, hogy fiatal katonáink között egyre többen lesznek az olyan munkások és parasztok, akik már középiskolát, vagy egyetemet végeztek. A legközelebbi esztendőkben ezrével kerülnek a hadseregbe egyetemet végzett ujoncok és tízezrével olyan munkások és parasztok. akik középiskolát végeztek. Ez az új katonai anyag nemcsak azt követeli meg tisztjeinktől, hogy katonai kérdésekben jó szakemberek legyenek, de azt is, hogy műveltséggel — sőt szocialista műveltséggel rendelkezzenek . . .

Szocialista műveltség alatt nemcsak azt értjük, hogy ismerik Marx—Engels eszméit, Lenin és Sztálin

tanait, a Magyar Dolgozók Pártjának munkáját és célkitűzéseit, de ezt a tudást a honvédség mindennapi életében sikerrel alkalmazzák is . . .

A magyar honvédség példaképe a hős Szovjet Hadsereg, mely hazájának védelmével együtt az egész haladó emberiség ügyét védi és támogatja. A mi honvédségünk is, amellett, hogy hazánk biztonságának és békéjének hű őre, egyben a nemzetközi békefront és a nemzetközi munkás-szolidaritás hű katonája. És ugyanakkor büszke hordozója is hazánk legjobb nemzeti hagyományainak. A mi történelmünk legfényesebb lapjai, a magyar katonai erények legmaradandóbb megnyilvánulásai elválaszthatatlanul össze vannak kapcsolva szabadságharcainkkal, az emberi haladás érdekében folytatott küzdelmeinkkel. De Rákóczi kurucainak, Kossuth honvédeinek, az 1919-es forradalom hős katonáinak erényeit, jelentőségét és megbecsülését természetesen se a Habsburg-uralom, se a Horthy-reakció nem hirdette, emléküket nem ápolta. A Habsburg- és Horthy-politika népellenes, szabadságellenes, haladásellenes volt és semmitől sem félt jobban, mint a haladás és a forradalom szellemétől, mely a magyar szabadságharcokat fűtötte. Csak most, a felszabadulás után jött el az ideje annak, hogy újra felélesszük és népünk, valamint honvédségünk előtt tudatosítsuk mindazokat a hősi harcos hagyományokat, melyek évszázadokon át annyi erőt

és lendületet kölcsönöztek a magyar nép szabadságharcainak. Dolgozó népünk csak most ismerheti fel, hogy a szabadság és haladás szelleme, mely mai célkitűzéseinknek annyi erőt kölcsönöz, évszázadokon át ott élt a magyar népben és időnként messze világító fénnyel és tűzzel nyilvánult meg történelmünk folyamán. Ez a szabadságharcos történelmi hagyomány a legbecsesebb örökség, melyet az elődök azzal hagytak ránk, hogy éleszsük és fejlesszük tovább.. Ez a felismerés él a fiatal magyar honvédségben is és új erőt ad neki. Honvédségünk tudja, hogy eleven folytatója, őre és továbbvivője mindazoknak a haladó, harcos hagyományoknak, melyekért a magyar nép évszázadok folyamán annyi vért ontott, annyi áldozatot hozott és amelyek a magyar nemzetet annyi balszerencse közt, több mint ezer esztendőn át megtartották.

Befejezésül szólnom kell arról a hűségről és szeretetről, mely fiatal honvédségünket nagy pártunk, a Magyar Dolgozók Pártjával szemben egyre fokozódó mértékben áthatja. A magyar honvéd hű hozzánk, mert minden parancsnoka, katonája lépten-nyomon érzi és tapasztalja, hogy pártunk, mint az egész dolgozó népnek, neki is gondját viseli, támogatja, segíti és vezeti. Honvédségünk — csakúgy, mint dolgozó népünk — tudatában van ennek a féltő gondoskodásnak és én itt csak annyit mondok, hogy

mint a multban, úgy a jövõben is gondoskodásunk és szeretõ figyelmünk központjában ott áll békénk, biztonságunk és függetlenségünk erõs õre: a magyar Néphadsereg. Tudjuk, hogy honvédségünk híven, egységesen és bátran követi nagy pártunkat azon az úton, melyre dolgozó népünk boldogsága és szocialista jövõje érdekében ráléptünk.

BEJEGYZÉS
A SZTÁLIN AKADÉMIA EMLÉKKÖNYVÉBE

1952 január 16.

A magyar népi demokrácia honvédségének olyan politikai tiszteket kell nevelnünk, akik amellett, hogy kitűnően elsajátítják az élenjáró Szovjet Hadsereg győzelmes haditudományát, megszerzik hozzá a forradalmi szocialista elmélet, Lenin és Sztálin tanainak legalaposabb ismeretét és gyakorlatát.

A kettő elválaszthatatlan eleven összefonódása és kölcsönhatása meghatványozza a szocialista néphadsereg tisztjeinek hazaszeretetét, szaktudását, harckészségét, önbizalmát, fegyelmét, jó ügyének biztos győzelmébe vetett hitét.

A nagy Sztálin nevét viselő politikai tiszti akadémiában az ilyen tisztek képzésének minden előfeltétele megvan. Kívánok az Akadémiának e nehéz, de hálás feladathoz teljes sikert!

Budapest, 1952 január 16.

Rákosi Mátyás

SZOCIALISTA HAZAFISÁG,

PROLETÁR NEMZETKÖZISÉG

[A MAGYAR VÖRÖS HADSEREG VÁLASZA AZ IMPERIALISTA TÁMADÁSRA]

Felszólalás az utolsó szó jogán a budapesti törvényszék előtt 1935 február 7—8-án.

(Részlet.)

Mi egy pillanatig sem vontuk kétségbe, hogy az antant nem fogja tűrni a proletárdiktatúrát, nem fogja tűrni, hogy ne ürítsük ki az általa követelt negyvenezer négyzetkilométert. Ezért minden erővel fegyverkezni kezdtek, csapatokat vontak össze. Mi is kezdtünk fegyverkezni, toborzást indítottunk. Hat nap alatt negyvenezer önkéntes jelentkezett és a frontra küldött csapatok gyorsan szaporodtak... Május 1-ről 2-ára úgy állt a helyzet, hogy a románok támadtak a Tiszánál, ugyanekkor a szerbek és franciák elfoglalták Makót, Hódmezővásárhelyt, a csehek is támadásba mentek át, Észak-Magyarország jelentékeny részét elfoglalták és egyesültek a román haderőkkel. Semmiféle komoly haderő rendelkezésünkre nem állott...

A szociáldemokraták fel akarták használni a helyzetet a kommün likvidálására és már kész tervvel jöttek, amelynek egyik része végre is volt hajtva, mert Böhm kiadta a parancsot, hogy szüntessük be a harcot. Ez fél fegyverletétel volt. A szoc. dem. párt

jobbszárnyának és centrumának az volt a fixa ideája, hogy a proletárdiktatúrát vissza lehet csinálni megfelelő ügyességgel, a kommunisták lejáratásával és lehet kezdeni elölről. Ez nemcsak a magyar szociáldemokraták jobbszárnyának volt a véleménye, hanem Ottó Baueré is, az osztrák szociáldemokraták vezetőjéé, aki nagyon nehéz helyzetben volt, mert az osztrák proletárok is követni akarták a magyar proletariátus példáját és neki minden nap, amivel a proletárdiktatúra tovább él, csak nehézséget jelentett. Ő maga volt ezeknek a terveknek az inspirálója és ha a kommunista párt sarkára nem áll, végre is hajtották volna ...

A kommunisták azonban sarkukra álltak, a kommunista népbiztosok appelláltak a munkásságra, összehívták délutánra a Munkástanács ülését és ezen az ülésen nemcsak a vasmunkások bizalmiférfiai, hanem a munkásság túlnyomó többsége is nagy lelkesedéssel a kommunista álláspontot tette magáévá, hogy tovább kell harcolni, az utolsó eszközt is meg kell ragadni és vissza kell verni a betolakodókat. Ennek a határozatnak végrehajtása azután az volt, hogy május 2-a után, 3-án és 4-én, két nap alatt kilencvenezer munkás és paraszt lépett be a hadseregbe. Teljesen elképzelhetetlen, hogy a háborútól megundorodott tömeg egy blokád alatt álló országban ilyen gyorsan segítségünkre sietett volna, ha nem lettek volna a kommunizmusnak mély gyökerei. Ezzel az új sereggel

természetesen a proletariátus diktatúrája mindjárt másképpen tudott rendelkezni. Azonnal megállítottuk az előrenyomuló cseheket és románokat, május 10-én támadásba mehettünk át, visszafoglaltuk Füleket 18-án, Miskolcot május 28-án, támadásba mentünk át a csehekkel szemben és kezdtünk előrenyomulni... Ez így ment szakadatlanul. Érsekújvár, Léva elesett, a románokat átdobtuk a Tiszán, úgy menekültek, hogy a tokaji hidat is felrobbantották, nehogy utánuk menjünk. Tizedikén elesett Bártfa, ezzel elértük a lengyel határt és kettévágtuk a cseh-román korridort. Ez volt a Vörös Hadsereg válasza a román támadásra.

A Rákosi-per. Szikra, 1950. 411—414. old.

[NÉPÜNK ÉVSZÁZADOS NAGY PERE A HAZÁÉRT, AZ URAK ELLEN]

Felszólalás az utolsó szó jogán a budapesti törvényszék előtt 1926 július 31-én.

(Részlet)

A dolgozó magyar nép életbevágó nagy peréhez képest semmitmondó kicsiség az az igen kicsike kis per, amelyet most a bíróság ellenünk, kommunisták, mint felforgatók ellen lefolytat.

Más, sorsdöntő, életbevágó nagy pere van Magyarország szenvedő és dolgozó népének, a magyar uralkodó osztályok és a világ imperialista rablói ellen.

Az első per Dózsa György óta folyik. Ez a per a dolgozó, elnyomorodó, a magyarságért ezerszer és ezerszer vérzett szegényparasztságnak pere a dologtalan, magát minden teher alól kivonó, félévezred óta a Habsburgokkal cimboráló nagybirtokosok ellen. Földet követel a magyar paraszt, és ha nem lesz fórum, amelyik ezt neki megadja: „Nem hallottátok Dózsa György hírét? Izzó vastrónon őt elégetétek, de szellemét a tűz nem égeté meg. Úgy vigyázzatok, ismét pusztíthat e láng rajtatok!"

A második per, amelyet 1919 március 21-e óta folytat a magyar proletariátus a külföldi rabló imperialisták ellen, a nemzetek önrendelkezési jogáért, a magyar függetlenségért folyik. Ha megköveznek, ha

tízszer statáriális bíróság elé állítanak, akkor is vallom, hogy 1849 óta Magyarország minden uralkodó rendszere a legnemzetietlenebb és leghitványabb külpolitikát folytatta. Befelé elnyomta a nemzetiségeket, de elnyomta a magyar dolgozó népet is a hazafiság jelszavával az uralkodó osztály, kifelé ugyanő eladta az országot és kiszolgáltatta idegen érdekeknek. 1848 óta csak egyetlen egyszer, a magyarországi proletárdiktatúra alatt folytatott Magyarország valóban nemzeti külpolitikát. A magyar nép Vörös Hadserege nem szájaskodással, de vérrel küzdött a rabló cseh imperialisták és a román imperialisták ellen. Szovjetmagyarország Smuts tábornoknak a trianoninál sokkal kedvezőbb békefeltételeit visszautasította.

Ezt a nagy pert, melyet mi oly dicsően kezdtünk meg, a győztes ellenforradalom hitványul úgy folytatta, hogy ellenünk cimborált a románokkal. Nem a román néppel, hanem a román nép hóhéraival, a bojár ezerholdasokkal. Hiába sírunk, gyászolunk, alakoskodunk, ordítunk Trianon miatt, hiába óbégatjuk reggel, délben, este a területi integritást, ezt a nagy pert külföldi rablók, imperialisták, nagytőkések és nagybirtokosok segítségével megnyerni soha nem fogjuk.

A III. Internacionálé első kongresszusa a nemzetek önrendelkezési joga mellett foglal állást. A II. kongresszus már 1920-ban kimondta, hogy szét kell tépni a dolgozó népnek és a dolgozó népek együttműködé-

sének Versaillest, Saint-Germaint és Trianont. A III. Internacionálé ötödik kongresszusa kimondta azt, hogy Magyarország, illetve a monarchia körül támadt új imperialista országok kommunista pártjaiban a cseh-, román-, szerbajkú kommunistáknak ki kell adni a nemzetek önrendelkezési jogának jelszavát, egészen az elszakadás követeléséig. Mindenféle más pervezetés csak szemfényvesztés, vagy új szerencsétlenséget jelenthet. Csak a szomszédos országok forradalmi munkásságának együttműködésével, ezen országok imperialistáival szemben való harccal törhetjük össze Trianont és téphetjük ronggyá a francia-angol imperialisták által diktált trianoni papírcafatot. Ahogy mi, magyarországi kommunisták büszkén valljuk magunkat a 48-as forradalom örököse végrehajtójának az igazi jobbágy-felszabadítás terén, éppoly büszkén valljuk azt is, hogy a 48-ban hangoztatott idegen járom alól való felszabadítást csak a Kommunista Párt vezetésével, a III. Internacionálé által adott irányelvek szerint lehet megvalósítani Magyarországon.

A harmadik nagy per, amely Magyarország dolgozó népe részéről majd ötszáz esztendeje indult meg, s amelyben az uralkodó osztályok mindig vagy a dolgozók ellen tanuskodtak, vagy a per folytatása közben őket hátbatámadták, a Habsburgok elleni per. Annyi szenny, annyi nyomorúság fűződik ennek az idegen uralkodócsaládnak nevéhez Magyarországon, hogy én

itt feleslegesnek tartom ezt az uralmat, bővebben jellemezni. A legnagyobb szégyennek és szerencsétlenségnek tartom, hogy még az 1921. évi detronizációs törvény ellenére is a grófok és azok házi zsidai, a nagybankosok és a szociáldemokrata párt is a Habsburgok szekerét merészelik tologatni Magyarországon és börtönbe csuknak itt mindenkit, aki akárcsak a polgári köztársaság, nemhogy a Tanácsköztársaság jelszavát hangoztatni meri.

A negyedik nagy per a győztes ellenforradalom óta folyik a dolgozó nép részéről a jelenlegi rendszer ellen. Bethlen miniszterelnök azt mondta legutóbbi beszédében, hogy ez a forradalom és ellenforradalom szellemének küzdelme. Nem akarok radikálisabb lenni ebben a tekintetben, mint Magyarország miniszterelnöke. Elfogadom terminológiáját. Magyarország dolgozó népe forradalmi szellemű. Magyarország uralkodó osztálya ellenforradalmi szellemmel telített. A mai rendszer a nagybirtokosok és a nagytőkések egyesített érdekeit szolgálja. Ez ellen a rendszer ellen küzd a Kommunista Párt vezetésével Magyarország forradalmi érzésű népe. Ez az a nagy per, amelynek megnyerésére minden kommunista az életét is felteszi. Miért? A győztes ellenforradalom kiadós földreformot ígért. Elárulta azt. A győztes ellenforradalom Trianont csinált és szanálást csinált. A szanálással nemcsak Magyarország szuverénitását adta el, hanem Magyarország

dolgozó népét soha nem látott nyomorba süllyesztette. A szanálással olyan terheket, olyan elviselhetetlen terheket rakott a dolgozó népre, amilyenek alatt Magyarország dolgozó népe soha sem roskadozott.

A közszabadságokat soha olyan önkényesen lábbal nem tiporták, mint a mostani Magyarországon. A nyomorúság soha nem volt olyan nagy, mint jelenleg. Ulászló idejében olyan szegény volt a dolgozó, hogy a szekeret maga húzta. A történelem megörökítette az Ulászló szekerét. Ma Budapesten mezitláb járnak az emberek. Ez még soha nem volt. Az államháztartás rendbehozatalával dicsekvő rendszer dicsekedhetik, ahogy akar, örülnék, ha hamis jós lennék, de meg fogja látni a Tekintetes Királyi Törvényszék, hogy a történelem meg fogja örökíteni a Bethlen-cipő fogalmát is.

A forradalmi szellem napról-napra erősödik Magyarországon. Valóságos forradalmi népmozgalom van keletkezőben. Ennek a népmozgalomnak a vezetése a Kommunista Pártra vár. Ez a Kommunista Párt történelmi hivatása. Amikor már Rákosi Jenő* is azt mondja, március 21-i vezércikkében, hogy „olyan ez a mai állapot, mint a medréből kilépett folyó, özönvíz a neve", akkor ne gondolja senki, hogy üldözéssel el lehet nyomni azt a pártot, amely a most gazdátlanul heverő perbe vádlóként és bíróként egyaránt bátran

* Reakciós köziró.

kapcsolódik be, amelyik történelmi hivatásának tartja, hogy ez a per olyan vezetésre találjon, amelyik azt végre győzelemre fogja vinni.

Az ötödik per, amely nagyságában csak látszólag különbözik az előbbi négy nagy pertől, az, amelyet Magyarország dolgozó népe az utóbbi időben folytat a szociáldemokrata párt ellen. Ez a párt az egyetlen legális munkáspárt Magyarországon. Mióta e párt a proletárdiktatúrát elárulta, hol nyiltan, hol titokban odaállt az ellenforradalmi uralkodó osztályok mellé és a szó legszorosabb értelmében küzdött a proletariátus ellen. Az ellenforradalom első idejében miniszterei vel akasztatott. Az internálást nem kifogásolta, a gyorsított eljárást ámennal szentesítette. Bethlen miniszterelnökkel kötött paktumában erkölcsi bizonyítványt állított ki az ellenforradalom részére, a földmunkások és vasutasok egyesülési szabadságát áruba bocsátotta és eladta. A szanálás elleni küzdelemnél paktumot kötött... A munkásság minden megmozdulását leszerelte és leszereli ma is. Lehetetlen felsorolni annyi bűnt, amennyit napról-napra elkövet. Annyi azonban bizonyos, hogy a munkásság elkeseredése és utálata e párttal szemben nőttön-nő és a szociáldemokrata párt minden denunciálása, minden terrorja és népbolondító látszatharca ellenére ez a per úgy fog végződni, hogy a szociáldemokrata párt a porondon marad.

A hatodik per, amit az urak egyáltalában nem lát-

nak, a magyar dolgozó nép föld alatt vívott hatalmas küzdelme Magyarország „független" bírái, csendőrei és rendőrei, gyorsított tanácsai, statáriális bírósága, Orgoványa, Siófoka, akasztófái és gyilkos golyói ellen, de a szociáldemokrata párt ellen is, egy igazán forradalmi és a munkásságot felszabadítani hivatott párt: a Kommunista Párt legalitásáért. Nincs ma már ország Európában, ahol ezért a legalitásáért folyó küzdelmet kisebb vagy nagyobb mértékben a dolgozó nép meg ne nyerte volna. Ne méltóztassék azt gondolni, hogy Magyarország külön glóbusz. Hogy Magyarországon ezt a küzdelmet el lehet fojtani. Nem és ezerszer nem. Az üldözés ellenére egyre erősödik a forradalmi szellem. Az a dolgozó nép, amelynek oly hősi forradalmi multja van, amely az ellenforradalom szenvedésein oly törhetetlenül ment át, amely a demokrácia alfájáért: az általános választójogért annyit áldozott hiába — amelyet a szociáldemokrata párt oly rútul elárult, mint ezt a dolgozó népet — az tisztában van azzal, hogy a Kommunista Pártnak hivatása van Magyarországon. És ha tisztában van azzal, akkor hiába nevezik a kommunistákat rablóknak, felforgatóknak az uralkodó osztályok, az egyszer megkezdett élet-halál küzdelmet azért, hogy a kommunisták nyiltan is megmondhassák azt Magyarországon, amit más országokban is megmondhatnak — többé abbahagyni nem fogja.

A Rákosi-per. Szikra, 1950. 133—139. old.

[NÉPÜNK MINDIG EGYÜTTÉRZETT A SZOVJETUNIÓVAL]

A „Magyarország a fasiszta Németország hűbérese" c. cikkből.

1941 július 10.

A magyar nép nem akarta ezt a háborút, a magyar nép legnagyobb rokonszenvvel viseltetik a Szovjetunió népe iránt és láncai ellenére talált módot arra, hogy kifejezze együttérzését a Szovjetunióval. A Szovjetunió kormánya néhány hónappal ezelőtt nagylelkűen visszaadta Magyarországnak az 1848-as forradalom lobogóit. A zászlók átadásánál Budapesten a sokezer főből álló tömeg zajos tüntetése mutatta, hogy a magyar nép megértéssel és elismeréssel adózott a Szovjetunió e barátságos gesztusának. Mindössze két hónappal ezelőtt a budapesti tavaszi vásáron a szovjetpavillon előtt még hatalmasabb tüntetések fejezték ki a Szovjetunió iránt érzett barátságot. Több mint egymillió ember látogatta meg a szovjetpavillont. A magyar tömegek valóságos zarándoklása volt ez. Ezer módon, a legmeghatóbb eszközökkel adták tanujelét a magyarok a Szovjetunió iránt érzett szeretetüknek. Nem a magyar nép harcol most a Szovjetunió ellen, hanem a hivatalos Magyarország, a megvesztegethető, kapzsi

mágnások, a német fasiszták kitartottjai. A magyar nép, a dolgozók, az értelmiség milliói ma éppúgy megvetik a német fasisztákat és magyar bérenceiket, mint azelőtt. A magyar nép lelke mélyén teljesen a szabadságért küzdő Szovjetunió oldalán áll.

„Ebben a felszabadító háborúban — mondotta Sztálin elvtárs — nem leszünk egyedül. Ebben a nagy háborúban hű szövetségeseink lesznek Európa és Amerika népei, köztük a német nép is, melyet a hitleri zsarnokság tart rabságban."

A magyar nép a német fasiszták és magyar zsoldosaik kettős igájában nyög. A szovjet nép felszabadító harca egyben a magyar nép felszabadításáért is folyik. A szovjet nép ügye ezért egyben a magyar nép ügye is. A Szovjetunió győzelme hozza a magyar népnek is a felszabadulást a német elnyomás alól, elhárítja felőle az elnémetesítés veszélyét, lehetővé teszi nemzeti és állami függetlenségének megmentését.

Rákosi: A magyar jövőért. Szikra, 1947. 9—10. old.

[PARTIZÁNOK]

A „Magyar honvédek és szovjet partizánok" c. cikkből.

1942 május 7.

A magyar reakciónak minden oka megvan arra, hogy ne nevezze nevén a gyermeket. Ha partizán szabadcsapatokról beszélne, a magyar nép hamarosan tisztában volna vele, hogy tulajdonképpen miről is van szó. Visszaemlékezne a saját történelméből azokra az időkre, mikor a német rablók és elnyomók ellen a magyar nép is a partizánok harcát vette igénybe. Felidézi ez a szó a kuruc időket, Thököly harcainak és Rákóczi hadseregének emlékét, melynek legjobb vezetői, Vak Bottyán, Esze Tamás, sőt maga a fővezér, Bercsényi Miklós is, eleinte erdőkben tanyázó szabadcsapatok élén harcoltak a német hadak ellen, míg azután ezeket hadsereggé szervezve, országos méretűvé tudták tenni a magyar nép szabadságáért vivott küzdelmet. Még nincs száz éve, hogy Windischgraetz hadai ellen Kossuth is partizánharcot hirdetett. Roth és Filipovics tábornokok Horvátországból betört ezredeit 1848-ban ezek a kiegyenesített kaszával, meg cséphadaróval felfegyverzett, egyenruhátlan népfel-

kelők, vagy ahogy ma mondanák a hivatalos jelentésben „a lakosság felbujtott része" fogta körül és kényszerítette megadásra. A hadijelentés szerkesztői nagyon jól tudják, hogy miért kerülik a „partizán" szót, amely az egész nép harcát a betolakodó ellenség barbár felháborító kegyetlenkedései ellen idézi fel világszerte és elsősorban a Szovjetunióban.

A szovjet partizánokat nevezheti a magyar jelentés „orvlövészeknek", meg „felbujtatott bandáknak", nem téveszt meg vele már Magyarországon senkit. Ott is tudják, hogy a partizánok a szovjet nép legjobb, legelszántabb fiai, leányai, akik messze a betolakodó ellenség hátában is folytatják a harcot hazájuk felszabadításáért. Hiába üldözik őket, hiába a válogatott kínzások, a partizán együtt küzd és együtt él az ideiglenesen fasiszta megszállás alatt levő területen is a Vörös Hadsereggel, a szabad szovjetnéppel. A Leningrádi-terület partizánjai hallatlan nehézségek árán, erdőkön, mocsarakon keresztül hozták száz meg száz kocsin a német vonalakon át az élelmet, amit Lenin ostromlott városa számára gyüjtöttek. A partizánok részt kértek a hadikölcsön jegyzésben és áthozták életük kockáztatásával a jegyzett összeget a német fronton keresztül. A szovjetsajtó egymásután hozza a sokszáz vagy sokezer aláírással ellátott leveleket, melyekben az ellenség hátában működő partizánok üdvözlik a Szovjetunió szeretett vezetőjét, Sztálin elvtársat, biztó-

sítják arról, hogy minden szörnyű üldöztetésük dacára is folytatják a harcot, amíg ki nem verik a betolakodott rablókat.

Rákosi: A magyar jövőért. Szikra, 1947. 17—18. old.

SZEVASZTOPOL

1942 július 4.

(Cikkrészlet.)

Mindannyian ismerjük Zrínyi Miklós, a szigetvári hős történetét, aki Szulejmán szultán egész seregét feltartóztatta. A vár maga elesett. Zrínyi maga is hősi halált halt, de a bátor védők példája még évszázadok mulva is eleven fénnyel világít. Senki sem mondja, hogy Szigetvár eleste súlyos vereség volt, ellenkezőleg: az elfoglalt, felperzselt Szigetvár az önfeláldozás és a katonai erények jelképévé vált.

Nos, Szevasztopol vára is ilyen jelképe, hírdetője a szovjet nép hősi szabadságharcának. Kétszázötven napon keresztül állotta az egyesült német-román hadak rohamát. Háromszázezer embert vesztettek ez alatt az idő alatt a fasiszták, rengeteg páncélkocsijuk és repülőgépük veszett itt el. Mikor Hitler június elején megindította a harmadik rohamot, arra számított, hogy a várat, mely november óta körül volt zárva, melynek egyetlen összeköttetése a külvilággal a német ágyúk tüzében lévő kikötő, június 22-ére be tudja venni. Igy akarta megmutatni a csüggedő német népnek és a húzódozó náci csatlósoknak, hogy van még átütő erő a hadseregben. Nos, a támadások éjjel-nappal zúdultak

a várra. A nehéztüzérség, az összevont repülők naponta tízezrével szórták a lövedékeket, a bombákat. Az egyetlen szovjet repülőtér maga is a német tüzérség lőtávolában volt. És mégis, a védők példátlan hősiességgel verték vissza a sokszoros túlerő támadásait. Volt olyan zászlóalj, melynek állását két ezred támadta, miután előzőleg háromezer lövedék és kétezer légibomba zúdult az állásokra. A zászlóalj e pokoli bombázás után öt rohamot vert vissza és megtartotta állásait. Elmult a június 22-ike, a háború évfordulója. A vár bevételére küldött fasiszta hadosztályok már szét voltak morzsolva, új erőket, új dandárokat kellett hozni. 25 nap alatt nyolc német és négy román hadosztály pusztult el a rohamokban s a védők csak akkor vonultak ki a romok közül, mikor a városból a szó szoros értelmében kő kövön nem maradt.

Szevasztopol védelme nemcsak újabb hőstettekre serkenti a betolakodó náci barbárokkal küzdő szovjet népet. A vár 250 napon keresztül akadályozta, magához vonta a német hadsereg jelentékeny erőit. Csak az utolsó 25 nap alatt 150.000 volt az ostromlók vesztesége, belőle 60.000 a halott. Több mint 250 páncélkocsi, 300 repülőgép, 250 ágyú pusztult el ezekben a napokban. És ami nem kevésbbé fontos, időt, iramot vesztett az a német hadvezetőség, mely most versenyt fut az idővel. Szevasztopol példaadóan végezte el azt a feladatot. A szabadságszerető népek sajtója joggal be-

szél a német fasiszták pirrhusi győzelméről. „Még egy ilyen győzelem, és el vagyunk veszve" — mondotta Pirrhus epirusi király. A történelemből tudjuk, hogy a rómaiak nemsokára szét is verték seregét, mint ahogy szét fogja verni Hitler és csatlósainak hordáit a Vörös Hadsereg, melynek katonái úgy harcolnak, mint Szevasztopol alatt.

Rákosi: A magyar jövőért. Szikra, 1947. 33—34. old.

[A SZTÁLINGRÁDI HARCOK TŰZFÉNYÉNÉL]

A „Magyarország a második háborús tél küszöbén" c. cikkből.

1942 szeptember 19.

Most már a náci propaganda és nyomán a budapesti rádió azt magyarázza, hogy miért nem szabad az út Sztálingrádhoz, hogy miért lassú az ostrom, miért véresek a harcok. A magyarázatok közt sok minden szerepel, csak az nem, hogy a német hadseregparancsnokság terveit ezúttal is keresztülhúzta a Vörös Hadsereg katonáinak hősiessége, önfeláldozása és hazaszeretete. Az a Sztálingrád, mely felé a náci propaganda már két hónap előtt olyan nyitva látta az utat, ma is elszántan védi magát. Hiába az óriási német légifölény, a páncélkocsik százai, hadosztályok tucatjai: Sztálingrád védői elszántan küzdenek minden talpalatnyi helyért. A vöröskatona mellé felsorakozott a sztálingrádi gyárak munkássága s vállvetve küzdenek Hitler és csatlósainak hordái ellen. Nevüket máris beírták azok közé, akiket a történelem a szabadság legendás hőseinek emleget. Az egész haladó világ, Európa sok láncrafűzött nemzete csodálattal és hálával adózik Sztálingrád hőseinek és példaadó harcuknak,

Semmi kétségem, hogy a magyar nép is ért Sztálingrád védelméből. Megérti, hogy ilyen küzdelemre csak azok képesek, akik szabadságukat, szülőföldüket védik, akiket lelkesít az a tudat, hogy nemcsak hazájukért, hanem az egész emberiség ügyéért harcolnak, amikor gátat vetnek a rabló nácihordák rohamának. S a magyar nép, melynek történelmében azok a legmaradandóbb lapok, ahol a német elnyomók ellen vívott szabadságharcról van szó, a sztálingrádi harcok tűzfényénél jobban meg fogja érteni, milyen szégyenletes, megalázó pribékszolgálat az, amit a magyar honvéd most német zsoldban végez. S a sztálingrádi harcokból új erőt, új elszántságot merítenek azok, akik eddig is küzdöttek a náci rablóháború ellen s akik tudják, hogy az ügy, melynek olyan katonái vannak, mint Sztálingrád hősei, el nem bukhat, csak győzhet.

Rákosi: A magyar jövőért. Szikra, 1947. 57—58. old.

[A SZOVJET EMBER HAZASZERETETE]

A „Kétféle karácsonyi ajándék" c. cikkből.

1942 december 27.

Egy hadsereg ezer és millió szállal van ahhoz a néphez kötve, amelyből ered. Áll ez a Vörös Hadseregre is. Azok a vöröskatonák, akik szétverték és bekerítették Sztálingrádnál Hitler válogatott hadosztályait, akiknek a német, olasz, román hadsereg legjobb egységei megadták magukat, a szovjet nép fiai. Hősiességük, kitartásuk, lendületük abból az elszántságból, áldozatkészségből, hazaszeretetből fakad, mely az egész szovjetnemzetet, várost és falut egyaránt eltölti. A szovjetipar teljesítményei, a hadigyárak munkásainak szinte emberfeletti teljesítményei már világszerte ismertek voltak. S most a Vörös Hadsereg nagy győzelmeivel párhuzamosan a szovjetfalu szerepe is előtérbe lép. A kolhózisták, a szabad szovjet parasztok, akiknek fiai alkotják a hadsereg zömét, hatalmas lendülettel sietnek a győzelem meggyorsítására. Szerte a hatalmas birodalomban, Kamcsatkától a narancstermő Grúziáig, mindenütt megmozdult a parasztság s a béke munkájának megtakarított gyümölcsét egymással versenyezve ajánlják fel a Vörös Hadsereg számára. Öreg kolhózparaszt, akinek

nyolc hozzátartozója küzd a fronton, 100.000 rubelért vásárolt páncélkocsit. Egy nagy nyájat vehetne ezért az összegért, de a Vörös Hadsereg megsegítése fontosabb neki. Van aki 150, 250 ezer rubelt ad hasonló célokra. Mások a kolhózuk nevét viselő vadászrepülőgépeket ajándékoznak, vagy termésük feleslegéből áldoznak ezer meg ezer métermázsa gabonát, húst, gyapotot a honvédelemre. Kis iskoláslányok, hadiözvegyek, a polgárháború veteránjai, a szovjet minden nemzete, minden rétege jelentkezik. Sztálin, a szovjet nép nagy vezére nap-nap után kapja a táviratokat, melyekben a kolhózparasztok szeretetükről biztosítják s egyben áldozatkészségük újabb tanújelét közlik vele. A Vörös Hadsereg új győzelmei új tápot adnak e mozgalomnak és megfordítva, a falu lelkesedése, lendülete új győzelemre serkenti a Vörös Hadsereget. S a kettő lüktető, magabiztos, elszánt kölcsönhatása a végső győzelem legbiztosabb záloga.

A csapások, melyek az orosz fronton és egyebütt a német nácikat érik, egyben azokat a bilincseket is lazítják, törik, melyeket a magyarság kezére vertek ellenségei. S a Vörös Hadsereg győzelmeiből erőt, kitartást, elszántságot merítenek azok, akiket üldöztetés eddig sem riasztott vissza attól, hogy kíméletlen harcot vívjanak a náci barbárság ellen. A magyar munkások, földművesek, a németek igazi törekvéseit felismerő intelligencia, de rajtuk túlmenőleg minden hazáját szerető

magyar, a megkönnyebbülés és felszabadulás érzésével fogadja és támogatja a Vörös Hadsereg győzelmeit. Tudja, hogy ez az az erő, mely nemcsak meggátolja, hogy Hitler fái az égig nőjenek, de gyökeréig kiirtja azt a barbárságot, mely megfojtással fenyegette minden nép fejlődését s nem utolsó sorban a magyarét.

Rákosi: A magyar jövőért. Szikra, 1947. 95—97. old.

KINEK AZ OLDALÁN HARCOLNA MA PETŐFI ÉS KOSSUTH?

1944 március 14.

Harmadszor ünnepeljük az új világháború fergetegében a március 15-e évfordulóját. Felidézzük Petőfi és a 48-as szabadságharc emlékét és a dicső napok fényénél keressük az utat, mely nemzetünket biztos révbe vezeti. A „most, vagy soha" kérdése, ha más formában is, de lényegileg még élesebben áll a magyar nép előtt, mint 96 esztendeje. Északon a győzelmes Vörös Hadsereg most veri ki a szabad Szovjetunió területéről azokat a német rablókat, akiknek ősei ellen Kossuth honvédei, Rákóczi kurucai annyi véres csatában védték a magyar nép létét és szabadságát...

Mint 48-ban, ma is két táborra szakadt a világ, de míg akkor a magyarság a szabadságukért küzdők oldalán harcolt és történelmének legfényesebb lapjait írta a német elnyomók ellen vívott győzelmes csatáival, ma az ország azok oldalán áll, akiknek minden szava és minden tette meggyalázása a 48 szellemének és emlékének. Először történt meg, hogy amint Kállay* büszkén mondotta, „önként, nem sodródva, senki által nem kény-

* Horthy háborús miniszterelnöke. .

szerítve" a német rablók mellett vitték háborúba az országot azok, akik a magyar népet is bilincsben tartották. Hogy ez megtörténhetett, abban jó adag felelősség terheli a magyar demokrácia erőit is. Most, amikor Kossuth és Petőfi szelleméhez fordulunk, meg kell vallani, hogy ezt a szégyenletes szerepet, amelyet az ország, mint a náci barbárok cinkosa játszik, a magyar szabadság híveinek gyengesége, passzivitása, bátortalansága is elősegítette. Ha nemcsak szóval, de bátor önfeláldozó tettel is követték volna a hazafiak Petőfi példáját, akkor nem történhetett volna meg, hogy 33 hónapon keresztül százezrével szállította Horthy Hitlernek a 48-as honvédek unokáit és az ország földje, ipara nem ontaná mind a mai napig a németeknek azt az élelmet és hadianyagot, ami népeket elnyomó háborújuk folytatását lehetővé teszi.

S most, amikor világos, hogy a német rablók ügye elveszett, s hogy csatlósaikkal együtt felelni fognak mindazért az embertelenségért és szenvedésért, amit a szabadságukért, függetlenségükért élet-halálharcot vívó népeknek okoztak, új, még súlyosabb vész fenyegeti az országot. Azok, akik számára már nincs visszaút, akik visszavonhatatlanul összekötötték sorsukat a német fasizmuséval, s akiknek a mellén joggal fityeg a náci kitüntetés, most a határvédelem tetszetős ürügyével akarják harcbavetni a honvédség még megmaradt részét. Az a Kállay, akinek mellére még nincs két éve, hogy

Hitler sajátkezüleg tűzte fel a porosz vörös-sasrendet, most a gátra szólítja az utolsó katonát is. A német nácik védelmét honvédelemnek hazudja.

Tizenöt hónappal ezelőtt, a második honvédhadsereg parancsnoksága hangulatmegfigyelést eszközölt a Don mellett álló 300.000 főnyi magyar katona között. A honvédek véleménye szerint, mint a hangulatmegfigyelés egybehangzóan megállapította, „a magyar üggyel ennek a háborúnak semmiféle kapcsolata nincsen. Ez pusztán a németek ügye. Az emberek azt beszélik, hogy a magyarokat a németek csak kihasználják, de szükség esetén nem támogatják". Ezt az egybehangzó véleményt hamarosan megerősítették a tények: Voronyezs alatt, mint a német utóvédek utóvéde pusztult el ez a hadsereg. Azokat a honvédegységeket, amelyek nem akarták a német visszavonulás fedezésére feláldozni magukat, megtizedelték. A náci SS-csapatok vérfürdői, melyeket a honvédek között rendeztek, mutatták legvilágosabban, hogy azoknak van igazuk, akik nyiltan vallották, hogy ez a háború német ügy.

Kállay akkor is azt vallotta, hogy a Don mellett is a magyar határt védi a honvéd. Most a Kárpátokban akarja megismételni a voronyezsi vészt. S honvédelemről beszél, mikor Hitlert védi. Ma már napnál világosabb, hogy a magyarság érdeke soha egy pillanatig sem esett egybe a német fasizmuséval, hogy a szabad, független, demokratikus Magyarország léte mindig össze-

férhetetlen volt azzal, amit a nácik hirdettek és akartak. A hont és a határt mindig csak Hitlerrel szemben lehetett védeni, soha sem mellette, s az a magyar, aki a Kárpátokban kiáll, csakúgy a német rablók vesztett ügyéért pusztul el, akár Voronyezs alatt.

A magyarság ügyéért csak Hitler ellen lehet harcolni. Azt vésse agyába, szívébe minden hazafi, különösen most, amikor az ágyú hangját a Kárpátok gerincéig viszi a vihar. És gondoljon arra, kinek az oldalán harcolna ma Petőfi, Kossuth? Kinek a zászlaja alatt küzdenének a szabadságharc honvédei, akik annyi győztes csatában verték szét a német elnyomók hadát? Kinek a táborában volna a 48-as ifjúság? A német fajvédelemért lelkesednének, Horthy internálótáborait, munkaszázadait dicsőitenék, Kállayval vállvetve gúnyolnák a demokráciát, a szabadságot és mindazt, ami 48-ban nagy és dicső volt? Nem! Lelkesedve, pirosló arccal állana azok mellé, akik világszerte most készülnek a végső csatára, hogy megszabadítsák az emberiséget a legnagyobb veszélytől, ami eddig létét fenyegette: a fasiszta barbárságtól.

Csak Hitler ellen lehet a magyarság ügyéért harcolni: ez az a tanulság, amit a 48 fényénél a mai eseményekre le lehet vonni. S aki a március 15-ének nemzetmentő szellemében cselekszik, az most feszíti meg minden erejét, hogy az utolsó pillanatban még összefogja a munkásokat, a földműveseket, az értelmiség, a

hadsereg szabadságszerető rétegeit, a magyar nép zömét, s a német ellen viszi őket, mint tenné Petőfi, ha köztünk járna. De az idő nem tűr halasztást. A „Talpra magyar" gyujtó szavaiból erre a harcra ma inkább áll, mint valaha: „itt az idő, most, vagy soha!"

Rákosi: A magyar jövőért. Szikra, 1947. 255—258. old.

A 48-AS ÖRÖKSÉG

Ünnepi beszéd 1948 március 15-én.

„Vannak helyzetek, midőn egy nemzetnél . . . semmi sem fontosabb, mint az emlékezet." Engedjék meg, hogy Kossuth Lajosnak e szavait idézzem, mikor az egész magyar néppel együtt a százesztendő előtt megindult forradalomról emlékezem és összevetem a népi demokrácia mai problémáit az 1848-as nagy történelmi év kérdéseivel.

Hogy a magyar népi demokrácia a negyvennyolc eszméit magáénak vallja, hogy célkitűzéseit meg akarja valósítani és tovább akarja fejleszteni, arra legjobb bizonyíték ez a lelkes, többszázezerfőnyi nagygyűlés, s az ország összes városaiban, községeiben hasonlóan megnyilvánuló megemlékezés a 100 év előtti forradalmi eseményekre. Ilyen általános népi megmozdulást, az emlékezésnek ezt a mélységét és őszinteségét csak olyan eszmék válthatják ki, melyekben ma is változatlanul hisz a nemzet, melyeket ma is magáénak vall és hirdet.

A magyar demokrácia azonban józan és kritikus. Ahogy az egyes pártoknál nemcsak azt tekinti, amit az illető vall vagy hirdet magáról, hanem elsősorban arra néz, amit az művel és cselekszik, úgy saját érzéseit és

célkitűzéseit is bírálatnak veti alá, szembesíti a száz év előtti mult és a jelen tényeivel. A felszabadulásunkat megelőző negyedszázados népellenes uralomban a hirdetett szó és a megvalósult tett közt olyan nagy volt a különbség, hogy csak demokráciánk hitelét emeljük, ha szembeállítjuk a 48-as forradalom tényeit és tapasztalatait a mi működésünkkel.

Mi volt a száz év előtti haladó magyarság legfontosabb célkitűzése? „Állami függetlenség a hazának, s önkormányzat, szabad nép a független hazában" — feleli erre Kossuth. Az állami függetlenséget Ausztriával szemben kellett kiharcolni, mely gyarmati sorban tartotta hazánkat. A független haza csak úgy biztosíthatta a szabadságot, ha megdöntik a magyar nép zömét jobbágyi szolgaságban tartó feudális nemesi uralmat. Ezt a kettős célt tűzte ki maga elé a 48-as polgári forradalom s e cél elérésére hirdette s valósította meg Kossuth Lajos a nemzetegységet, a liberális középnemesség, a parasztság és a városi dolgozók összefogását. Az ország függetlensége és a belső felszabadulás elválaszthatatlanul összefüggtek egymással. Amíg a nemzet nem vívta ki a Habsburgokkal szemben függetlenségét, addig a jobbágy nem lehetett szabad paraszt, a mesterember tovább vergődött a céhrendszer béklyóiban.

A nemzeti és társadalmi céloknak ez az egybeesése erősítette a magyarság összefogását, ez adott a szabadságharcnak olyan lendületet és egységet, amelyet a többi

országok forradalmában hiába keresünk. Ez tette lehetővé azokat a győzelmes harcokat, melyekre méltán büszke ma is a magyarság, s amelyeknek csak a két reakciós nagyhatalom összefogása tudott végetvetni. A forradalom elbukásához nemcsak a cár és az osztrák császár együttes erőfölénye, de az akkori nemzeti összefogás belső gyengesége is hozzájárult. A városi dolgozók jelentékeny része magyarul sem tudott; az ipari munkásság kisszámú és politikailag fejletlen s nem tudja megtalálni az utat a parasztsággal való összefogáshoz. A parasztság lendületét fékezte az, hogy a forradalom vívmányai nem egyszer papíron maradtak, a jobbágyfelszabadítás vontatottan haladt, mert az országgyűlésbe bekerült földesurakat inkább érdekelte a megváltás összege, és az, hogy a régi előjogaikból minél többet megtartsanak. Ezek voltak részben az okai annak, hogy Petőfi és Táncsics, e népi rétegek radikális, demokratikus képviselői, a forradalom menetét egyre kevésbbé tudták befolyásolni.

Mi, a népi köztársaságok demokratái, tanultunk az 1848-as forradalom eseményeiből, amikor Hitler rablóháborújának legsötétebb éveiben Kossuth hagyományainak megfelelően újra felvetettük hazánk függetlenségének és talpraállításának érdekében a nemzeti összefogás kérdését. A nemzeti összefogásban döntő szerep jutott annak az 1848-as leggyengébb osztálynak, a közben nagyranőtt ipari munkásságnak, mely központi helyze-

ténél, szervezettségénél és politikai iskolázottságánál fogva meg tudott felelni a reá háruló történelmi feladatoknak. A munkás-paraszt összefogás most már megvalósulhatott, s a parasztság végre megkapta az ipari munkásság segítségével azt a földet, melytől 1849-ben, a forradalom bukásával elütötték. Az 1945-ös földosztás ténye minden szónál ékesebben bizonyítja, hogy a népi demokrácia nemcsak örököse, de továbbfolytatása és befejezése mindannak, amit a 48 hősei, Kossuth, Petőfi, Táncsics célul tűztek ki.

S a 48-as szabadságeszmék továbbfejlesztését jelenti a nagyüzemek, bányák, bankok államosítása, melynek eredményeképpen a munka termelvénye nem kapzsi tőkések profitját növeli többé, hanem a közösség érdekeit szolgálja. S a 48 nagy hőseinek szellemében cselekszünk, amikor szélesre tárjuk a középiskolák, egyetemek kapuit a kultúrából eddig szinte teljesen kizárt munkások és parasztok gyermekei előtt, amikor a hadseregbe, a rendőrségbe, a közigazgatásba, az ország gazdasági és politikai kulcsállásaiba egyre nagyobb számban és egyre eredményesebben helyezzük be a dolgozó nép fiait.

Ezek és hasonló, a 48-as forradalom szellemében végrehajtott tettek eredményezték az újjáépítés csodáit, a rombadőlt ország gyors talpraállítását. Ezek szilárdították meg az igazi nemzeti összefogást, mely magához vonzotta nemcsak a munkásság és parasztság színe-javát, de a haladó értelmiséget, a nélkülözhetetlen kisiparost,

a szorgalmas kiskereskedőt. Ez a nemzeti összefogás tette lehetővé, hogy fokozatosan, nagy válságok és megrázkódtatások nélkül sorra verjük ki a nép ellenségeit nyilt és titkos állásaiból. A reakció veresége meggyorsította az újjáépítés iramát, lehetővé tette a hároméves tervet, még szorosabbá tette a nemzeti összefogást. Van valami jelképes abban, hogy éppen az 1848-as március százéves évfordulóján történt a magyar demokrácia felmérhetetlen megerősödése, a döntő lépés a két munkáspárt egyesülésére. Azt hiszem, itt nem kell magyaráznom, mit jelent a népi demokrácia számára a szerves munkásegység. S ugyancsak a nagy márciusi napok centenáriumán vagyunk tanúi annak, hogy létrejön az ifjúsági egység, a demokratikus nők egysége.

A magyar dolgozó nép a demokrácia három esztendei munkájából egyre világosabban látja, hogy helyes az az út, melyre a felszabadulás után léptünk. Ennek egyik megnyilvánulása az az áramlás, mely falun és városban egyaránt megindult a magyar újjászületés motorja, a Magyar Kommunista Párt felé. És megnyilvánul abban a felismerésben, hogy az eddiginél szorosabbra kell venni a nemzeti erők összefogását, szélesebb, népi alapokon újjá kell szervezni a nemzeti függetlenség frontját, hogy eredményesebbé tegye és meggyorsítsa hazánk talpraállításának nagy munkáját.

A magyar demokrácia büszkén és joggal hirdetheti tehát magáról, hogy örököse, végrehajtója s tovább-

fejlesztője a nagy negyvennyolcas hagyományoknak. S ezeknek a hagyományoknak a szellemében cselekszik a magyar dolgozó nép, amikor hatalmas termelési versenyét a március 15 százesztendős évfordulóján kezdi meg. A termelési versenybe a város és a falu sokszázezer dolgozója kapcsolódott be lelkesen és önként. Mint egy hatalmas áradat önti el a munka-lelkesedés a magyar földet, napról-napra nő és mélyül ez az új teremtő mozgalom, mutatva a dolgozók áldozatkészségét, odaadását és politikai fejlettségét. Azok a nyugati kritikusok, akik fogcsikorgatva elismerik ugyan újjáépítésünk nagyszerű eredményeit, de egyébként a magyar demokrácia minden kákáján csomót találnak, tekintsenek erre a termelési versenyre és tanuljanak belőle. Száz esztendeje Kossuth azt hirdette: „Most a nép önmaga lett ura önsorsának". Ma a magyar demokrácia jelszava: „Tiéd az ország, magadnak építed"! S ezt a jelszót váltja most valóra a magyar munkás, a paraszt, a haladó értelmiség, a kisember. Tudja, hogy minden újabb kalapácsütése, kapavágása sajátmagának és hazájának egyszerre szolgálja felemelkedését. Ez a felismerés, mely megmutatja a szürke, mindennapi munka és a nemzet felvirágoztatása közötti egyenes összefüggést, növeli a munkaversenyt olyan széles mozgalommá, mely bátran felér egy a demokrácia mellett megnyilvánuló népszavazással.

S a magyar demokrácia kormánya a legtisztább 48-as hagyományok szellemében cselekszik, amikor a forra-

dalom vezérférfiáról, Kossuth Lajosról nevezi el és március 15-én osztja ki az újjáépítő munka, az egyéni kezdeményezés és közös erőfeszítés hőseinek jutalmát. Amikor a tudósok és művészek mellett széncsaták hőseit, a hídverőket, a textilmunkásnőket, a szorgalmukkal, eredményeikkel kitűnő újgazdákat, kisbirtokosokat, földművesszövetkezeteket tüntetünk ki, ezzel is tanújelét adjuk, hogy helyesen, jól alkalmazzuk napjainkra a száz év előtti nagy idők szellemét.

A magyar demokrácia gazdasági és politikai sikerei három esztendő alatt megváltoztatták külpolitikai helyzetünket. Kossuth teljes joggal állapíthatta meg, hogy „a magyar szabadságharc az első percétől... hazánk határain messze túl kiható európai érdekű volt... a mi harcunkban Európa szabadságának harca vívatott". A magyar demokrácia sikeres harcai a magyar reakcióval szemben, ha kisebb mértékben is, mint száz évvel ezelőtt, de kihatottak arra a küzdelemre, melyet a békére, hazájuk önállóságának megvédésére törekvő népek vívnak az amerikai világuralomra törő imperialisták és európai reakciós vazallusaik ellen. Abban a mértékben, ahogy itthon leszámoltunk a régi úri rend híveivel, nőtt tekintélyünk a szabadságszerető népek között. Három esztendő alatt Hitler utolsó csatlósából a népi demokráciák nemzeteinek megbecsült tagjává küzdöttük fel magunkat, szerződésekkel megpecsételt őszinte, baráti viszony köt össze bennünket a szomszéd népekkel, köztük felszaba-

dítónkkal, a hatalmas Szovjetunióval. S amire nem kevésbbé büszkék vagyunk, e centenáriumra nemcsak a népi demokráciák államai küldték el hivatalos delegációikat, hanem itt vannak közöttünk a hősi görög szabadságharcosok küldöttei, az olasz és a francia partizánok legjobbjai is.

A magyar népi demokrácia szerencséjére a nemzetközi helyzet ma gyökerében más, mint 1848-ban, amikor szabadságharcunkkal szemben állt az európai reakció és mozgósítani tudta ellenünk szomszédainkat. Hiába írta Kossuth: „Egység, egyetértés, testvériség magyar, szláv és román között. Ime ez az én legforróbb vágyam." És hiába állapította meg a dunai népek szövetségével kapcsolatban, hogy „ezek a népek nekünk sem külön-külön, sem együttvéve nem lehetnek veszélyesek, ha szabadok." Sajnos, nem voltak szabadok. Csak azóta szabadok, mióta az orosz nép leverte a cárizmus bilincseit s amióta a hatalmas Szovjetunió megszabadította őket a német fasizmus igájától. Most valósulhatott csak meg Kossuth legforróbb vágya, a testvériség, magyar, szláv és román között. Ennek a testvériségnek jele az a kölcsönös segélynyujtási szerződés, melyet most három hete írtunk alá Moszkvában, a szovjet nép nagy vezérének, Sztálin generalisszimusznak jelenlétében. S a száz év előtti helyzet gyökeres változását az mutatja legjobban, hogy ma Kossuth és Petőfi szobrai mellett hálásan tettük le a megemlékezés koszorúját azoknak a szovjet hősöknek az

emlékére, akik magyar földön estek el s vérük hullatásával segítették felszabadulásunkat.

A népi demokrácia abban is végrehajtója a 48-as forradalomnak, hogy a köztársaságot választotta államformájául s így építi békésen, szorgalmasan új életformáját, melytől sem ígérgetés, sem fenyegetés nem tántorítja el. Az ígérgetőknek Kossuth szavával felelünk: „Önérzetes nép nem lesz második Ézsau, aki eladja atyja örökségét egy tál lencséért." S nem felejtjük el, hogy a 48 hőstetteit Kossuth azzal magyarázta: „megvolt népünk kebelében a nagy tettek nemtője, az önfeláldozó honszeretet, mely a törpéből is óriást csinál."

A magyar demokráciát a 48-as honvédek unokái véres verejtékkel építették. A rombadőlt gyárakból nem egyszer életük feláldozásával távolították el a munkások az aknákat, mielőtt az újjáépítéshez foghattak volna. A felrobbantott hidakat éhesen, rongyos ruhában, fagygyal és hőséggel küzdve építették fel. Minden üzem, minden tanya rendbehozása nemcsak az emberi szorgalom és leleményesség, de a nehéz szenvedések és áldozatok története is. A szabadságharc vértanúi óta száz és ezer új mártír halt kínos halált vagy senyvedt keserves esztendőket a reakció börtöneiben. A magyar demokrácia minden köve, minden eredménye drága számunkra s ennek megfelelően úgy fogjuk óvni, védeni és ápolni, ahogy a 48-as szabadságharcosok unokáitól joggal elvárhatja a történelem.

A felszabadult magyar nemzet hálás szívvel rója le ma a kegyelet és elismerés adóját azokkal a bátrakkal szemben, akik száz évvel ezelőtt kibontották és magasra emelték a haladás és népszabadság zászlaját. Azt a háromszínű lobogót, mely száz esztendő óta hirdeti, hogy hazánk ott küzdött az első sorokban, mikor életre-halálra folyt a harc a történelem sötét, rabtartó erőivel szemben. Ezt a zászlót tartjuk mi, késői unokák, kemény kezekkel, ezzel menetelnek a dolgozó milliók bizakodva, elszántan s a biztos győzelem tudatában a jobb jövő felé.

A magyar nép útja az egyenesbe fordult. Nekünk jutott az a történelmi feladat, hogy valóra váltsuk és kiteljesítsük mindazt, amiért az 1848-as forradalom hősei Kossuth-tal, Petőfivel, Táncsicscsal az élükön küzdöttek. Mi büszkén vállaljuk ezt a történelmi feladatot s el vagyunk szánva, hogy végre is hajtjuk. Nem fogunk visszarettenni az akadályoktól, nem kíméljük a verejtéket és áldozatot: megvalósítjuk végre a 48 hagyatékát: a szabad, boldog magyarok független, virágzó köztársaságát!

Rákosi: Építjük a nép országát. Szikra, 1949. 105—114. old.

HARMINCÉVES
A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT

A nagybudapesti pártfunkcionáriusok ünnepi értekezletén elhangzott beszédből.

1948 november 20.

A Magyar Kommunista Párt megalakulásának 30. évfordulóját ünnepeljük. Legyen szabad ebből az alkalomból rövid visszapillantást vetnem az elmult küzdelmes évtizedekre, kudarcainkra, sikereinkre, pártunk jelenlegi helyzetére és jövő kilátásaira. A Magyar Kommunista Párt bölcsőjétől kezdve forradalmi párt volt: 30 esztendővel ezelőtt az osztrák-magyar monarchia összeomlását követő forradalomban született. De gyökerei nemcsak a magyar forradalomba nyultak: eredetük mélyen belevolt ágyazva az orosz forradalomba is. Mielőtt még Magyarországon formálisan megalakult volna a Kommunista Párt, az Orosz Tanácsköztársaságban már tíz- és tizezrével léptek be a Vörös Gárdába, a Vörös Hadseregbe magyar parasztok és munkások, akik mint hadifoglyok tanúi voltak a Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a bolsevik párt küzdelmeinek a békéért, a földért, a szocializmusért és megértették, hogy az orosz bolsevik párt felszabadító forradalma közös ügy, a magyar dolgozók ügye is és az ő kezükről is leveri a láncot,

A magyar hadifoglyok magatartása egyben előrevetített képe volt annak, hogyan fogadja a magyar dolgozó nép a nagy szocialista forradalom eszméit, ha sor kerül arra, hogy megismerkedjék velük és állást foglaljon hozzájuk. Erre a kérdésre ők vérük hullatásával adtak pozitív választ. S azok a magyar vörösgárdisták, kiknek csontjai Jakucktól a lengyel határig, vagy a Kreml történelmi falának tövében porladnak, arról tanúskodnak, hogy a magyar dolgozó nép legjobb fiai a kommunista eszméknek megjelenésük első idejétől kezdve önfeláldozó harcosaivá váltak.

A hadifogoly, a nincstelen földműves vagy ipari munkás a magyar viszonyokra, az Eszterházyék, a grófok földjére, vagy a Weiss Manfred gyárára gondolt, mikor csatlakozott az orosz forradalomhoz. Mert megértette vagy osztályösztönével megérezte a cári Oroszország és a feudális Magyarország viszonyai közötti hasonlóságot, azt a hasonlóságot, melyet az orosz forradalom lángeszű vezére, Lenin már 1913-ban aláhúzott.

A magyar októberi forradalom minden osztályt készületlenül ért. Az összeomlással egyik napról a másikra jelentkeztek és azonnali megoldást követeltek az ország legkülönbözőbb, eddig háttérbe szorított kérdései: a középkori feudális nagybirtok felosztása, az elnyomott nemzetiségek szabadságvágya, a jogtalan ipari munkásság követelései, a háborúból a békébe való átmenés problémái. Mindenki tanácstalan volt, elvesztette a fejét.

Az októberi forradalom zürzavarában rajtunk, magyar kommunistákon kívül senki sem volt, aki világos, érthető és megvalósítható tanácsokat tudott volna adni. Mint az éjben a világítótorony, mutatta ekkor pártunk a jó utat. A magyar kommunisták az orosz forradalom tapasztalatai alapján helyesen követelték, hogy adják át a nagybirtokosok földjét annak, aki ezer éve verejtékével öntözte: a parasztnak, — a gyárat a dolgozók államának. A nemzetiségi kérdésben, a Szovjetunió teljes nemzeti önrendelkezést biztosító példájára hivatkoztak s a nemzetközi kérdésekben, főleg a béke kérdésében rámutattak arra, hogy az osztrák iga alól felszabadult magyar nép a nyugati imperialistáktól semmi megértést nem várhat s csak a szovjet forradalomra támaszkodhatik. Ezeket a nézeteket a fiatal magyar kommunisták a lelkesedésnek és belső meggyőződésnek olyan hevével képviselték, melynek szinte lehetetlen volt ellenállni s melynek tüzét frissen táplálta az orosz forradalom éltető lángja és lelkesedése.

A magyar dolgozók e követelésekre azonnal és igenlően válaszoltak. Rövid néhány hét alatt a magyar kommunista mozgalom hatalmas országos politikai erővé fejlődött.

Egymásután csatlakoztak hozzá az ipari munkások —, az ifjak, kiket megkapott a kommunista lelkesedés —, a parasztok, akik megértették, hogy eljött a történelmi alkalom évszázados jogos követeléseik telje-

sítésére, a földosztásra —, a hadsereg, melynek katonái az imperialista háború vértengerén keresztül jutottak el a kommunista igazságok belátásáig. Kommunista befolyás alá került hamarosan a Szociáldemokrata Párt balszárnya is, melynek legjobbjai, Landler elvtárssal az élükön, nemsokára a Kommunista Párt élvonalbeli vezetőivé fejlődtek. Felénk vett irányt a magyar demokratikus polgárság egy része is, mely kezdte megérteni, hogy a magyarság jogos nemzeti érdekeit csak a dolgozó népre és a Kommunista Pártra támaszkodva lehet megvédeni. Mikor 1919 februárjában a magyar ellenforradalom a jobboldali szociáldemokraták segítségével fegyveresen akarta letörni a kommunista mozgalmat s börtönbe vetette vezetőit, már késő volt. A kommunista gyökerek mélységben és szélességben annyira elterjedtek, hogy ez a kísérlet az ellenkezőjébe csapott át s nem meglassította, de meggyorsította az események menetét. Egy hónappal később, 1919 március 21-én a magyar dolgozók nagy lelkesedése közepette létrejött a Tanácsköztársaság.

A Magyar Kommunista Pártnak alig négy hónap alatt sikerült megteremtenie a proletárforradalom lényeges előfeltételeit. Sikerült megnyernie az ipari munkásság zömét, elsősorban a nagybudapesti proletariátust — a falvakban a földéhes parasztságot, — a munkásokból és parasztokból álló hadsereget: a vele szemben álló reakciós erők szét voltak zilálva, demoralizálódtak, képtelenek voltak az ellenállásra. A Tanácsköztársaság,

— ezt a reakciós rágalmakkal szemben le kell szegezni — nem valami kisebbség uralma volt, hanem a Kommunista Pártot követő magyar dolgozó nép többségére támaszkodott.

Ma már nem könnyű megérteni a magyar Tanácsköztársaság létrejöttének nemzetközi jelentőségét. Az 1918 őszén a központi hatalmak, Németország, Ausztria-Magyarország összeomlásával kitört forradalmakon az imperialisták és a jobboldali áruló szociáldemokraták összefogásának következtében egyre inkább kezdett urrá lenni az ellenforradalom. 1919 januárjában a forradalom legfontosabb gócában, Berlinben a német szociáldemokraták vérfürdőt rendeztek a kommunisták soraiban és ezt a példát másutt is kezdték követni.

Az imperialista hatalmak, miután 1918 őszén Németországot összetörték, felszabadult erejükkel a fiatal Szovjetunió megfojtására készültek. 1919 tavaszán Finnországtól Romániáig már létrejött az ellenforradalmi országok antibolsevista sávja, melyről általános rohamra indultak a fiatal Szovjetunió ellen. Ugyanakkor keletről is hasonló támadás készült. Ebben a történelmi pillanatban lángolt fel a támadó imperializmus fegyveres erőinek hátában a magyar Tanácsköztársaság.

Nem volt kétséges, hogy a támadásra készülő nyugati imperialisták mindent meg fognak mozgatni arra, hogy a magyar Tanácsköztársaságot, mely terveiket

teljesen megzavarta, megsemmisítsék. A Szovjetuniónak, mint arra Lenin rámutatott, az volt a szerencséje, hogy létrejöttének első esztendejében az imperialisták még egymással vívtak élet-halál harcot és emiatt nem tudtak teljes erővel az orosz forradalom ellen fordulni. Az így nyert időt a bolsevik párt arra használta fel, hogy megszervezte az országot, s mire nyugatról és keletről megindult az intervenciós áradat, már fel voltak rá készülve és ki tudták védeni. A magyar Tanácsköztársaság ellen, alig három héttel megszületése után, megkezdődött a külföldi ellenforradalom általános támadása. S bár a magyar dolgozók hősiessége az első rohamot vissza tudta verni, a magyar Tanácsköztársaságot végeredményben a külföldi intervenció megölte. De hozzájárult a bukáshoz a számunkra kedvezőtlen nemzetközi erőviszonyok mellett a magyar munkásosztály és a magyar kommunisták politikai és ideológiai felkészültségének hiánya is.

Lenin a bolsevik párt fejlődésével kapcsolatban elmondotta, milyen áldozatok és szenvedések árán kovácsolódott ki a bolsevizmus forradalmi elmélete.

„Vagy félévszázadon át, körülbelül a mult század 40-es éveitől a 90-es évekig a haladás eszméje Oroszországban példátlanul vad és reakciós cári elnyomás alatt sóvárogva keresett helyes forradalmi elméletet és csodálatos buzgalommal és alapossággal kísérte figyelemmel ezen a téren Európa és Amerika minden „legfrissebb szavát". „A marxizmust, mint az egye-

düli helyes forradalmi elméletet, Oroszország valóban kiszenvedte magának félévszázados hallatlan kínok és áldozatok, példátlan forradalmi hősiesség, hihetetlen energia és korlátot nem ismerő kutatás, tanulás, gyakorlati kipróbálás, csalódások, Európa tapasztalatainak megvizsgálása és a miénkkel való összehasonlítás árán . . ." „Másrészről a bolsevizmus, mely ezen a grânitkemény elméleti alapon keletkezett, 1903-tól 1917-ig oly tizenötéves gyakorlati történelmet élt át, melynek a tapasztalatok gazdagságát tekintve az egész világon nincsen párja".

A magyar kommunisták távolról sem rendelkeztek ilyen multtal. Ők lényegében az ausztro-marxizmusnak, a megalkuvó szociáldemokrata gyakorlatot forradalmi frázisokkal elfedő, Ausztriában nagyranőtt és Magyarországra átplántálódott mozgalomnak voltak neveltjei. Az orosz forradalom tanai és tapasztalatai magukkal ragadták őket. De ahhoz, hogy a marxista-leninista elmélet egy párt vérébe és velejébe menjen át, sok tényező kell, többek közt idő. A bolsevik elmélet nem hatott a magyar kommunistákra elég mélyen és elég hosszú ideig ahhoz, hogy a Tanácsköztársaság nehéz viszonyai között minden kérdésben helyesen és jól tudták volna alkalmazni.

Igy történhetett aztán, hogy a hatalom megragadása után egy sor döntő hibát követtünk el. A legsúlyosabb hiba az volt, hogy a Kommunista Párt az egyesülés

címén lényegében beolvadt az opportunistáktól és árulóktól meg nem tisztított Szociáldemokrata Pártba. Az új, egyesült pártban csakhamar erőre kaptak a megalkuvók, a fegyverletétel hívei. A párt ezzel alkalmatlanná vált arra a vezető szerepre, melyet egy valóban marxista-leninista pártnak a forradalomban vinnie kell. Nem kevésbbé súlyos hibának bizonyult az, hogy az ezerholdakat nem osztották fel.

A földet elvettük ugyan a nagybirtokostól, de nem adtuk oda egyéni tulajdonba a parasztságnak. Ez mutatja, hogy nem értettük meg a bolsevik osztály-stratégiát, a proletariátus tartalékával és osztályszövetségesével való helyes együttműködést és hogy az orosz forradalom egyik döntő tényezőjét, a munkás-paraszt összefogást nem értettük meg. Nem zúztuk szét a régi, reakciós államrend szervezetét, a hadseregben, rendőrségben otthagytuk a régi, reakciós tisztikart. Egész sor egyéb hibát is elkövettünk, melyek mutatják elméleti felkészültségünk hiányosságait, a pártét s osztályét egyaránt. Mindez nem változtat azon a tényen, hogy a magyar Tanácsköztársaság, a magyar kommün szerves része és folytatása volt a magyar szabadságharcoknak és forradalmaknak. S hiába szórt rá a fekete reakció 25 esztendőn keresztül minden rágalmat és gyalázatot, mint a felszabadító forradalmak egyik kiemelkedő láncszeme foglal helyet a magyar történelemben. A magyar kommunista mozgalom egyik becsületbeli tartozása, hogy a

kommün emlékeit megszabadítsa attól a mocsoktól és rágalomtól, melyet az ellenforradalom oly szívósan szórt rá s kijelölje helyét a magyar történelem legfényesebb eseményei között.

Az érésnek, a tapasztalatok gyüjtésének az az átszenvedése, amin a bolsevik párt 1917-ig keresztülment, számunkra a Tanácsköztársaság bukását követő üldöztetés és emigráció 25 esztendejében valósult meg. A marxista-leninista elméletnek alapos elsajátítását megkönnyítette a Kommunista Internacionálé létrejötte. A Magyar Kommunista Párt ott volt az elsők közt a Kommunista Internacionálé megalapításánál és mindvégig igyekezett magáévá tenni azokat a tanításokat, melyeket a kommunista mozgalom e világszervezete kidolgozott. De megkönnyítette a kommunista tapasztalatok szerzését a Szovjetunió gyakorlata és elmélete is. Sztálin, a Szovjetunió bölcs vezére, a forradalom tizéves évfordulóján maga húzta alá, hogy „a bolsevik állam — létének puszta ténye is megzabolázza a reakció fekete erőit és megkönnyíti az elnyomott országok szabadságharcát". Abban a negyedszázados szörnyű elnyomásban, mely a Magyar Kommunista Pártnak osztályrészéül jutott a kommün bukása után, nemcsak az a százféle segítség jelentett felmérhetetlen támaszt számunkra, melyet a Szovjetuniótól kaptunk, hanem a Szovjetunió puszta létezése is. Nemcsak a tanulás, de még a szenvedés és mártirium is könnyebb lett, mióta a kommunista szabadságharco-

sokat világszerte éltette s erősítette a tudat, hogy a föld egyhatodán diadalmasan épül a szocializmus.

S ha az üldözések nem törtek meg, de megacéloztak bennünket, abban elévülhetetlen érdeme van a nagy Szovjetuniónak, a hatalmas bolsevik pártnak és bölcs vezérének, Sztálin elvtársnak. Az ő elvtársi szolidaritásukra, tanácsaikra és tetteikre bizton számíthattunk a veszély és megpróbáltatás nehéz óráiban. A felszabadulásig eltelt negyedszázad alatt a szörnyű nehézségek ellenére, a föld alatt küzdő Kommunista Pártunk elvégezte azt a feladatot, amelyet a Magyar Dolgozók Pártjának programmnyilatkozata így jellemez:

„A Kommunista Párt... felvette a harcot a szociáldemokrata opportunizmussal, tudatosította a magyar munkásságban az 1917-es nagy szocialista forradalom világtörténeti jelentőségét, belevitte és meggyökereztette a magyar munkásmozgalomban a marxizmus-leninizmus forradalmi tanításait... Az 1919-es forradalom veresége után ébren tartotta a munkásmozgalomban a forradalmi szellemet, a reakció üldözésével és terrorjával dacoló, önfeláldozó forradalmi káderek et nevelt, támaszt nyujtott a peyerizmus árulásaival szemben szervezkedő, a kommunistákkal együttműködő, a demokratikus nemzeti egység útját egyengető szociáldemokrata baloldalnak, fáradhatatlanul hirdette és szervezte a demokratikus-hazafias erők összefogását és ezzel megmutatta a nemzetnek a kivezető utat a háborús összeomlásból."

Hiába volt az üldözés, a börtönök, a statárium, hiába küldtek sorainkba provokátorokat, a Magyar Kommunista Pártot nem tudták megtörni, vagy kiírtani. Mindig új és új erők jöttek a kidőltek helyébe s a Kommunista Párt mindenütt elevenen és cselekvően jelentkezett ott, ahol a magyar dolgozó nép vagy a nemzetközi haladás érdekei ezt megkövetelték. Ott volt 1930 szeptember elsején a budapesti éhségtüntetésen, a munkástömegek e forradalmi megmozdulásánál. Ott volt a bányászok, az építőmunkások hősies bérharcainál. A küzdelmet a börtönökben is folytatta. Egy-egy nagy kommunista per a magyar reakció súlyos vereségévé vált s gyakran hozta mozgásba az egész világ dolgozóinak rokonszenvmegnyilvánulásait. És pártunk a szörnyű üldözések közepette, a föld alól is el tudta küldeni a spanyol szabadságharcba a magyar dolgozók zászlóalját, mint ahogy a második világháború kitörése után minden országban ott találjuk a német fasizmus ellenállói sorában a magyar dolgozók képviselőit is. S ami még fontosabb, itthon, Magyarországon is újra a kommunisták álltak élére a nemzeti ellenállásnak. A Kommunista Párt utat mutatott, a második világháború kitörése után megtalálta végre az egységfrontot a Szociáldemokrata Párt balszárnyával. Segített létrehozni a demokratikus pártokkal a Függetlenségi Frontot. Schönherz, Rózsa, Kilián és a magyar munkásmozgalom legjobbjai áldozták fel életüket e célokért. Ennek ellenére sem tudtuk kiragadni az orszá-

got a német elnyomók karmaiból. Amint programnyilatkozatunk megállapítja:

„A magyar munkásmozgalom szakadása, a Szociáldemokrata Párt áruló, peyerista vezetése, a sovinizmus mérge volt a döntő oka a paraszti és kispolgári tömegek tétlenségének és ingadozásának, a demokratikus erők gyengeségének és elkésett szervezkedésének a nemzetellenes háború és hazaáruló Horthy-rendszer ellen."

A magyar nép felszabadulása elsősorban nem saját küzdelmeinek gyümölcse, hanem döntően a Szovjetunió hadseregének ajándéka. S miközben a Szovjet Hadsereg kiűzte hazánkból a német fasisztákat, egyben szétzúzta a magyar reakció államgépezetét és ezzel megnyitotta az utat a népi erők számára és lehetővé tette a magyar demokratikus átalakulást. A felszabadító Szovjet Hadsereg törte számunkra az utat a magyar demokrácia fejlődéséhez.

Huszonötesztendős földalatti munka után pártunk számára is megnyílt a szabad működés tere. Mint 1918-ban, újra egy vesztett, bűnös háború romjain kezdte munkáját a Magyar Kommunista Párt. Újra egy tanácstalan, szakadékba jutott nép talpraállítása és felemelése jutott osztályrészéül.

De 1918-cal szemben ezúttal a pártnak már sokkal biztatóbbak voltak a kilátásai: rendelkezésére állottak a negyedszázados küzdelemben megacélosodott káderei,

melyek elsajátították a marxista-leninista elméletet és gyakorlatot. Mögötte állt a győzelmes Szovjetunió ereje, presztizse, tudása és támogatása. És bár a 25 esztendős Horthy-rendszer és a fasizmus örökségeképen a reakció is mélyebbre ágyazott volt, mint 1918-ban, ezúttal a kommunista siker tényezői voltak fölényben.

A Kommunista Párt a második világháború küzdelmes esztendeiben helyesen látta előre a fasizmus vereségét és a Szovjetunió győzelmét. Azt is előre látta, hogy hazánkat a Szovjet Hadsereg fogja felszabadítani. Ebből kiindulva, már idejekorán részletesen kidolgozta a felszabadulás utáni Magyarország demokratizálásának programmját. Dicsekvés nélkül elmondhatjuk, hogy kevés programmot hajtottak végre olyan pontosan, mint amilyent a mi javaslatunkra a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front elfogadott...

Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártjának e küzdelmei lehetővé tették, hogy hazánk most még következetesebben léphetett a népi demokrácia útjára, a szocializmusba való viszonylagosan békés átmenet útjára. A felszabadulás utáni első két esztendőben helyenként lemaradtunk a szomszédos országokhoz képest, de most e szakaszon is kezdünk felnyomulni a többi népi demokráciák színvonalára, s utól is érjük őket, ha nem csinálunk súlyos hibákat, ha nem szédülünk meg sikereinktől, vagy ha nem becsüljük túl az ellenség erőit és nem becsüljük alá a dolgozók erejét. Ha kommunista önkritikával nyíltan

feltárjuk hibáinkat, hogy gyökeresen kijavítsuk őket s el tudjuk kerülni megismétlődésüket, ha hűen és szilárdan kitartunk a béke megvédésének, a haladásnak frontján, a proletár nemzetköziség frontján, akkor meggyorsul a szocializmus építésének útja, meggyorsul nemzetünk felemelkedése és felvirágzása, azon a fronton, amelynek megdönthetetlen, szilárd pillére felszabadítónk: a hatalmas Szovjetunió. S mi híven kitartunk a nemzetközi proletárszolidaritás frontján abban a küzdelemben, amelynek katonái mindenütt ott harcolnak győzelmesen, ahol a népszabadság ügye forog kockán. Ott küzdenek a kínai néphadsereg soraiban és most mérnek végzetes csapásokat az imperialisták és a reakció ázsiai segédcsapataira, ott küzdenek az indiai, jávai gyarmati és félgyarmati országokban. A görög szabadságharcosok ennek a frontnak katonái és ezt az ügyet védik a francia bányászok, az amerikai kikötőmunkások hősi sztrájkjaikkal. Harcuk újból megmutatja azt, hogy a haladás, a szocializmus erői milyen hatalmasak és mindenütt sikerrel tudnak szembeszállni az imperialista háború gyujtogatóival. Ma — a jugoszláv kommunista vezetők árulása után — inkább, mint valaha alá kell húzni és ki kell hangsúlyozni minden szocialistának, minden kommunistának a proletár nemzetköziséghez való tántoríthatatlan hűségét és demonstrálni azt, hogy egységesen és elszántan kész felvenni a harcot az imperialista háború előkészítőivel. Ez ma békénk, függetlenségünk és önállóságunk megvédé-

sének legbiztosabb módja. A demokrácia és a szocializmus híveinek a nemzetköziséghez való félreérthetetlen, megtörhetetlen ragaszkodása, új erőforrás, a béke és az emberi haladás megvédésének legbiztosabb módja.

Ezt ma, a kardcsörtető imperializmussal szemben nem lehet eléggé aláhúzni. Minél szilárdabb a proletár nemzetköziség frontja, annál kevésbbé merik háborús fenyegetésüket valóra váltani. De az imperialisták egyben kalandorok is, még sok szenvedést tudnak zúdítani az emberiségre.

Csak egyet nem tudnak: a kapitalizmust többé meg nem menthetik és a kommunizmus ügyének győzelmét többé meg nem akadályozhatják. Az emberi haladás útja ma feltartóztathatatlanul a szocializmus, a kommunizmus felé vezet.

Ha visszatekintünk az elmult harminc esztendőre, elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy pártunk a negyedszázados elnyomatás szörnyű szenvedései között gyüjtött tőkével hazánk javára és boldogulására nem rosszul gazdálkodott. Négy évvel ezelőtt országunk még Hitler utolsó csatlósa volt. A felszabadulás után, mikor számbavettük a romokat, melyeket a demokrácia örökölt, a legoptimistábbak sem merték remélni az újjáépítésnek és a felemelkedésnek azt a szédítő iramát, melyet a magyar nép pártunk vezetése alatt elért. Még emlékszünk azokra a csüggeteg jósokra, akik megjövendölték, hogy idegen segítség — értsd amerikai kölcsön — nélkül negyven

esztendő alatt sem tudjuk eltakarítani a romokat. S pártunk vezetése és útmutatása alapján hazánk alig négy év alatt Hitler utolsó, megvetett csatlósából a népi demokráciák megbecsült, egyenrangú tagja lett. Visszatérhetett a haladó népek családjába s hazaszeretetével, szorgalmával, az újjáépítés terén elért sikereivel s a demokrácia kifejlesztésével még ellenségeink elismerését is kivívta.

És ez még csak a kezdet. A magyar demokrácia, mely alig másfél éve törte meg a belső reakció gerincét, csak most kezdi bontogatni szárnyait. Az igazi fejlődés majd az új ötéves tervünkkel indul meg, hogy valóban virágzóvá, boldoggá tegye hazánkat.

A magyar kommunistáknak, a Magyar Dolgozók Pártjának jutott az a történelmi feladat, hogy annyit szenvedett hazánkat a népi demokrácia útján a szocializmushoz vezesse. Nekünk jutott az a történelmi feladat, hogy valóra váltsuk és továbbvigyük a magyarság legjobbjainak álmát: Kossuthét, Petőfiét, aki száz évvel ezelőtt mint kommunista agitátor bukott el a választáson és aki hirdette, hogy eljön az idő, amikor nem lesznek többé kiváltságok kevély nagy tornyai: amikor a bőség szarújából mindenki egyformán vehet és a tudás napvilága ragyog be minden ház ablakán. Mi vagyunk tettreváltói mindannak a reménynek, amelyekért Táncsics Mihály annyit szenvedett, amit Ady Endre megénekelt, amiért József Attila küzdött és gyötrődött. Valóraváltói

mindannak, ami újra erőssé, virágzóvá, szabaddá teszi a magyar népet.

Az út, mely előttünk áll, még göröngyös. Gondban, nehézségben a jövőben sem lesz hiány, de akik, mint mi, 30 esztendővel ezelőtt ott voltunk az ifjú kommunista párt bölcsőjénél és akik átvészeltük három évtized rengeteg viharát, tudjuk, hogy a nehezén már túlvagyunk. Ügyünk: a szocializmus, a kommunizmus, amelynek zászlaját hazánkban 30 évvel ezelőtt kibontottuk s amelyhez annyi mártírunk vére, annyi jó elvtársunk szenvedése tapad, győzelmesen halad előre. A 30 éves kommunista mult, a magyar dolgozók hatalmas pártja kezesség arra, hogy szilárdan és keményen haladunk tovább a megkezdett úton a magyar dolgozó nép, a nemzetközi proletár felszabadulás szolgálatában, az emberiség jobb jövője, a szocializmus, a kommunizmus felé. Pártunk minden tagja legyen büszke arra, hogy öntudatos, harcos katonája lehet a világot felszabadító kommunista mozgalomnak, legyen büszke arra, hogy harcos katonája annak a nagy ügynek, amely az egész földgömböt átfogja s annak a hadseregnek, amelynek élén az emberiség üdvére és megváltására ott halad a a hatalmas Szovjetunió és mindnyájunk bölcs, szeretett vezére: a nagy Sztálin!

Rákosi: Építjük a nép országát. Szikra, 1949. 62—74., 84—88. old.

[A KOZMOPOLITIZMUS ELLEN]

A „Pártunk a dolgozó nép élén" c. beszédből.

1949 május 31.

A jobboldali veszélyhez tartozik a kozmopolitizmus. a dolgozó nép hazafiasságának lebecsülése, a kapitalista nyugat irodalma, művészete, tudománya előtti kritikátlan meghajlás, és ami ezt kiegészíti, a szovjet tudomány és irodalom eredményeinek lebecsülése.

Az amerikai imperializmus világuralomra törekszik. E világuralmi törekvés egyik eszköze, hogy valóságos eszmei hadjáratot indít az egészséges hazafiság, a népek önállósága és függetlenségének védői ellen. Ugyanaz az amerikai, aki faji gőggel eltelve, saját országát égig emeli, s megvetően lenézi a többi népet, azt magyarázza a más nemzeteknek, hogy a hazafiság, a nemzeti önállóság és függetlenség fogalma sok tekintetben idejét multa és revizióra szorul. Aki ezt elfogadja, ezzel megkönnyíti az amerikai világuralomra törekvés térfoglalását. Nekünk, a dolgozó nép képviselőinek, ezzel szemben elevenen és életerősen kell tartanunk a hazafiság érzését, éppen most, amikor urak lettünk a saját országunkban, amikor a haza a dolgozó nép hazája. Ápolnunk, fejlesztenünk kell ezt a haladó, progresszív hazafiságot. Ez a

hazafiság nincs ellentétben a lenini-sztálini proletár nemzetköziség haladó eszméjével. Ellenkezőleg, annak egyik fontos összetevője. Ezt különösen világosan kell látni most, amikor az imperialista szellem behatolási módszereivel szemben mindenütt fel fogjuk venni a harcot.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 66—67. old.

HÁLA ÉS DICSŐSÉG FELSZABADITÓNKNAK, A NAGY SZOVJETUNIÓNAK!

Felszabadulásunk ötéves évfordulója alkalmából az operaházi ünnepségen mondott beszéd.

1950 április 3.

Kedves Vendégeink! Kedves Elvtársak! Nagy ünnepet ül ma a magyar nép. Öt esztendővel ezelőtt fejezte be hazánk felszabadítását a dicső Szovjet Hadsereg. Kettős felszabadulás volt ez. A szovjet nép fiai nemcsak a fasizmus bilincseit verték le kezeinkről, de a szétzúzott náci hadsereg veresége egyben a magyar uralkodóosztály, a nagybirtokosok, nagytőkések uralmának végét is jelentette. Nem véletlen, hogy a Dunántúlon még szóltak az ágyúk, amikor az ország többi részében a dolgozó parasztság végre birtokába vehette azt a földet, amelyből a grófok és püspökök évszázadokon keresztül kizárták őt.

A felszabadítás volt az első döntő segítség, melyet a Szovjetunió nyujtott nekünk. Ezt a segítséget szakadatlan sorban újak követték. Csak a Szovjetunió és nagy vezérének, Sztálin elvtársnak nagylelkű támogatása és előrelátó politikája tette lehetővé, hogy az elalélt nemzet gyorsan talpra tudott állni és megkezdhette új, szabad államisága alapjainak lerakását. Az ideiglenes

kormány megalakulásának első napjától kezdve minden nehéz helyzetünkben nyugodtan fordulhattunk segítségért és tanácsért a Szovjetunióhoz. Kérésünk mindig meghallgatásra talált. Felemelkedésünk egyik legnagyobb tényezője az, hogy bőven meríthetünk a Szovjetunió tapasztalatainak mérhetetlen tárából, hogy mindig számíthatunk felszabadítónk gazdasági támogatására és végül — de nem utolsó sorban —, mindig felettünk állott hatalmas pajzsként és megvédett bennünket a nyugati imperialisták támadásaival és fondorlataival szemben a hatalmas Szovjetunió ereje.

Ezért, amikor népi demokráciánk fejlődésének és sikereinek rúgóit feltártuk, az első és döntő erőként felszabadítónk, a Szovjetunió segítségét kell méltatnunk. Ez a segítség, amelyet száz formában nyujtott számunkra a szovjetnép és nagy vezére, a magyarság igaz barátja, a bölcs Sztálin, volt eddigi sikereinknek alapja és ez lesz jövő sikereink záloga is.

A szovjet segítség volt az az alap, amelyből a magyar kommunisták kiindulhattak, amikor öt esztendővel ezelőtt a háború okozta szörnyű pusztulásból kivezették a nemzetet. A Kommunista Pártot megacélozta a 25 esztendős véres üldözés. A bitófák, börtönök, büntetőszázadok és internálótáborok 25 esztendőn keresztül nem tudták megtörni erejét. Ellenkezőleg, ezekben a keserves évtizedekben sajátították el pártunk vezetői a marxizmus-leninizmus elméletét és akkor tanulták meg

— a nagy Sztálin útmutatásai alapján — ennek az élenjáró elméletnek a magyar viszonyokra való alkalmazását. 25 esztendős véres, földalatti harcaikban alakult ki ez a párt: a hosszú, keserves küzdelmek iskolája tanította meg arra, hogy ne féljen a nehézségektől, ne essen pánikba a válságos helyzetekben és ne szálljon fejébe a siker.

A mi pártunknak, a magyar kommunistáknak, minden lépését a dolgozó nép szeretete, a dolgozó nép érdekeinek védelme vezette. Ez a párt fegyelmezetten, példaadóan, áldozatkészen tudta megoldani azokat a feladatokat, amelyeket az események helyes előrelátásával maga elé tűzött. Ez a párt meg tudta állapítani az életbevágó tennivalók sorrendjét és meg tudta valósítani őket. Amikor az ellenség a pénzrontással akarta aláásni fiatal demokráciánkat, meg tudtuk teremteni a jó forintot. Amikor meg kellett indítani az ország vérkeringését, rendbe tudtuk hozni a vasutat, fel tudtuk építeni a hidakat, Amikor sor került arra, hogy népi demokráciánk megszervezze új honvédségét, hogy így jobban biztosítsa békéjét, megvédje vívmányait, szocialista építését, akkor ezt a feladatot is meg tudtuk oldani. A mi pártunk nem ismerte a csüggedést, a kishitűséget és nem ismerte a megalkuvást az ellenséggel szemben. A mi pártunk bízott a felszabadult, dolgozó nép teremtő erejében és ezt a bizakodást át tudta vinni a munkásosztályon át az egész nemzetre. A dolgozó nép ezért szereti, becsüli és híven követi győzelmeinek kovácsát,

a mi pártunkat. Bizvást mondhatjuk: népi demokráciánk fejlődésének, sikereinek oroszlánrészét a mi pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártjának köszönheti.

Pártunk sikereit viszont döntően annak köszönheti, hogy a magyar ipari munkásság, minden helyzetben — harcos multjának, öntudatának, fegyelmezettségének és szervezettségének megfelelően — el tudta végezni azt a nemzetvezető feladatot, amely elé a történelem állította. Ez a munkásosztály ásta ki a felszabadulás után gyakran puszta kézzel a romok közül a gyárak gépeit. Ez a munkásság építette éhezve és fázva az új hidakat és tűrte a jobb jövő biztos reményében a pénzromlás szörnyű csapásait. És ez a munkásosztály volt mindig készen arra, hogy teljes erejét mozgósítsa a reakcióval szemben, a demokrácia vívmányainak megvédéséért.

Az elmult öt esztendő megmutatta, hogy a magyar munkásosztály áldozataival és teljesítményeivel kiérdemelte azt a vezetőszerepet, amelyet hazánkban játszik. Népi demokráciánk sziklaszilárd pillére, bátor, öntudatos derékhada volt az ipari munkásság s az lesz méginkább a jövőben. Hála és dicsőség a mi nagyszerű munkásosztályunknak!

Sikereinknek második oszlopa a felszabadult, dolgozó parasztság, a munkásosztály hű szövetségese. Nemcsak az újgazdákra gondolunk itt, akiket annyi szenvedés után a demokrácia végre hozzájuttatott a földhöz, amelyet hosszú évszázadokon át vérükkel és verejtékükkel

öntöztek. Elismerés illeti az egész dolgozó parasztságot, amely a felszabadulás utáni nagy nehézségek közepette látott a munkához, biztosította az ország élelmezését, amelynek legjobbjai az első naptól kezdve szilárdan felsorakoztak a demokrácia mögött és most bátran lépnek a szövetkezeti társas-gazdálkodás, a falu szocialista építésének útjára.

A hazánk felszabadulása óta elért sikerekben jelentősen hozzájárult értelmiségünk is, melynek zöme a kezdeti tétovázások után, egyre határozottabban állott át a dolgozó nép oldalára és segített hazánk felemelkedésében.

Ezeknek az erőknek munkájával és áldozatkészségével épült újjá öt rövid esztendő alatt sokat szenvedett hazánk. Az újjáépítés szó nem fejezi ki pontosan a történteket. Itt nemcsak arról van szó, hogy helyreállítottuk, újjáépítettük azt, amit a szörnyű háború lerombolt. Ennél jóval több történt. Új országot építettünk, melyben új nemzet, a szocialista Magyarország van kialakulóban. Az urak rombadőlt országából a dolgozó nép hazája lett, szabad népköztársaság, a munkások és dolgozó parasztok állama, melyben minden hatalom a népé. Ebben az új országban az ipari munkás nem proletár többé, nem a tőkés kizsákmányoltja. Munkája nem robot, hanem becsület és dicsőség dolga. Ez a munkás boldogan, büszkén építi a szocialista hazáját és jövőjét. Ez a tudat lelkesíti a szocialista munka hőseit, a magyar

sztahanovistákat, a Muszka Imréket, a Horváth Edéket, Wekerle Iréneket, a Panyi Ferencnéket, Pozsonyi Zoltánokat. Ez a tudat serkenti őket, ez ad nekik erőt arra, hogy olyan teljesítményekkel gyorsítsák meg szocializmusunk építését, amilyenekre a kapitalizmus alatt gondolni sem lehetett volna.

Más lett ebben az új országban a paraszt is. Megszabadult a nagybirtok nyomásától, nem uzsorázza ki a bank. Az elmult öt esztendő alatt nagyot nőtt, kibővült politikai szemhatára, érzi, hogy napról-napra tűnnek el azok a korlátok, amelyeket a régi rend a város és a falu közé állított. Érzi, hogy gyökerében megváltozott az állam, hogy a dolgozók hatalma nem kizsákmányolója, hanem lépten-nyomon segíti. Ennek az új parasztságnak színe-java a felszabadulás első napjától kezdve mellénk állott. Ez a dolgozó parasztréteg volt a falun a demokrácia biztos támasza s elsőnek értette meg, hogy a hatalmas szocialista fejlődésből ő sem maradhat ki. Belőle kerülnek ki azok a tízezrek, akik nem félnek az úttörő szerepétől, s pártunk szavát követve, bátran, bizakodva, egyre nagyobb eredményekkel és egyre nagyobb számban térnek rá a szövetkezet, a szocialista földmüvelés útjára.

Más lett értelmiségünk is! Olyan értelmiség ez, amely megérti, hogy tudásának gyümölcseit most már nem egy szűk tőkés réteg, hanem az egész dolgozó nép élvezi, amely látja, hogy a szocializmust építő nemzet

kultúrszínvonalának emelkedése egyre inkább elmossa azokat a gátakat, amelyek azelőtt a szellemi és fizikai munkát elválasztották egymástól.

És mások az új hazában a dolgozó nők, akiket végre felszabadított és minden területen a férfiakkal egyenjogúvá tett a népi demokrácia. A magyar nők különösen hálásak ezért a kettős felszabadításért, amely őket, mint dolgozókat és nőket érte és boldogan, lelkesen foglalják el sorra azokat a munkaterületeket, amelyekről őket a reakció azelőtt kizárta, s amelyek korlátlanul nyitva állnak előttük.

És más lett ifjúságunk is. A demokrácia kitárta előtte a jövő kapuit, megszüntette a rengeteg akadályt, mely a dolgozó ifjúság fejlődését gátolta. A szocializmust építő állam gondoskodik róla, hogy ez az ifjúság minden támogatást megkapjon arra, hogy nyugodtan, alaposan felkészülhessen és nyugodt bizakodással nézhessen a jövőbe.

Dolgozó népünk egyre kevésbbé ismeri a lét bizonytalanságait, a tőkés országok munkanélküliségének szörnyű csapásait. Népünk életszínvonala öt esztendő alatt 40 százalékkal emelkedett a háborúelőtti fölé. És mert ugyanakkor csak a mult év folyamán 200.000-rel nőtt a dolgozók száma, ez az életszínvonal-javulás a kultúra terén is hatványozottan érezteti hatását. A magyar dolgozókat derűs optimizmus tölti el. Nem rémíti őket a holnap bizonytalansága, nem rettegnek

mint a multban, a jövőtől. Látják a szocialista építés terveit tudják, hogy ötéves tervünket, mely a jólét és kultúra újabb emelését jelenti számukra, ugyanúgy meg fogjuk valósítani, mint a hároméves tervet. Ezért is állnak egy emberként a dolgozók állama, népi demokráciánk, pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja mellett

Nemcsak az ország új, de más, új, mélyebb tartalommal telített függetlensége és önállósága is. Országunk függetlensége, népi demokráciánk önállósága biztos alapokon áll, mert nem az imperialista ragadozó kényétől függ.

Hazánk most egyenjogú tagja a haladó, a szocializmust építő népek nagy családjának, annak a hatalmas szövetségnek, amelyet a felszabadító Szovjetunió vezet. A magyar nemzet történelmének legragyogóbb lapjait akkor írta, amikor célkitűzései és küzdelmei egybeestek a haladó emberiség célkitűzéseivel. Rákóczi, Kossuth, Petőfi szabadságharcai azonban nem értek célt, mert minden hősiességük megtört a mostoha, kedvezőtlen nemzetközi erőviszonyokon. Történelmünk folyamán először nyílt alkalom arra, hogy ezeket a nagy célokat ne csak zászlónkra írjuk, de meg is valósítsuk, sőt túlhaladjunk az eredeti célkitűzéseken. A magyar népi demokrácia sikereinek egyik összetevője, hogy támogatják a nemzetközi erőviszonyok, hogy a Szovjetunió vezette hatalmas tábor, a szocializmust építő népi demokráciák egész ereje áll mellette és segíti megvalósítani

azokat a feladatokat, amelyek minden részletükben egybevágnak a haladó emberiség ügyével.

A mi pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja, tisztán, világosan látja ezt a helyzetet és el van tökélve arra, hogy dolgozó népünk üdvére és boldogulására élni is fog a történelem nyujtotta lehetőségekkel. Töretlenül és ingadozás nélkül halad tovább azon az úton, amelyen országunkat — öt év előtt a német fasiszták utolsó csatlósát — vissza tudta vezetni a szabad, haladó népek nagy családjába. És ezen az úton egységesen, elszántan követi őt a magyar dolgozó nép, amely az elmult öt esztendő küzdelmével és jó munkájával lemosta Horthy gyalázatát és most büszkén, boldogan, emelt fővel állhat a haladó világ ítélőszéke előtt.

Bátran mondhatjuk, hogy soha a magyar dolgozó nép nem volt olyan egységes, mint ma. Egységes, békénk, függetlenségünk, önállóságunk megvédésének, az imperialista háborús gyujtogatók elleni harcnak kérdésében.

Egységesen akarja megvalósítani ötéves tervünket, gazdasági és kulturális növekedésünk e biztos zálogát.

Egységes a hálában és hűségben felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió és bölcs vezére, Sztálin elvtárs iránt.

Egységesen támogatja azt az őszinte baráti politikát, amely egyre szorosabb és bensőségesebb viszonyt teremt a szocializmust építő népekkel.

És egységesen, növekvő bizalommal, tisztelettel és szeretettel követi sikereinek motorját, kormányának biztoskezű vezetőjét, a Magyar Dolgozók Pártját, a magyar kommunistákat.

Történelme folyamán először áll olyan párt a magyar dolgozó nép élén, mely vér a véréből, hús a húsából, s amelynek minden tettét egy gondolat vezérli: nemzetünk üdve és boldogulása. Most ismeri fel, most érti meg és most értékeli csak a nemzet, hogy milyen felbecsülhetetlen szolgálatot tett és tesz népünknek az a párt, mely nagy tanítóink, Lenin és Sztálin iskoláját járta, s amely mély és kitéphetetlen gyökereket eresztett a dolgozó tömegekbe. A nép és a párt összeforrottsága sikereink titka, jövőnk egyik legfontosabb biztosítéka.

A magyar dolgozó nép számára hatalmas történelmi lecke déli szomszédunknak, a jobb sorsra érdemes jugoszláv népnek szomorú esete. Népünk megdöbbenéssel és felháborodással látta, hogy egy maroknyi kalandor, imperialista kém és provokátor hogyan tette semmivé a jugoszláv szabadságharcok hősi küzdelmének minden eredményét, hogyan lökte át árulással, megtévesztéssel és terrorral, a soviniszta gyűlölet felszításával Jugoszláviát a béke és a szocialista építés ellenségeinek táborába. Azt is láttuk, hogyan veszett el Jugoszláviában ennek az aljas árulásnak következtében a Szovjetunió felszabadító harcának eredménye, hogyan zuhant vissza a dolgozó nép életszínvonala, hogyan nőtt ugrás-

szerűen a munkások nyomora. Ugyanakkor tejben-vajban fürdik a Tito-banda janicsár-hada, mely a Gestapót megszégyenítő terrorral üldözi a jugoszláv népszabadság leghűbb harcosait, és mint a láncos kutya, imperialista gazdáinak egy intésére kész megmarni a szomszéd békés, szocializmust építő népeket.

A Rajk- és Kosztov-féle provokátorok pere a maga meztelenségében megmutatta ezt s rávilágított ennek a fasiszta kémbandának aljas terveire. A magyar dolgozó nép a legmélyebb együttérzéssel szemléli azoknak a jugoszláv szabadságharcosoknak a küzdelmét, akik áldozatot nem kímélve veszik fel a harcot Tito pribékjeivel szemben. Számunkra nem kétséges, hogy ez a nehéz, keserves küzdelem végül is győzelemmel végződik és Jugoszlávia visszatér a szabad, szocializmust építő népek családjába. A bátraknak, akik ezt a harcot vívják, innen kívánunk kitartást, erőt és teljes sikert.

Az egyik tanulság, amit levonunk a jugoszláv nép tragédiájából az, hogy minden erőnkkel erősítenünk kell a proletár internaconalizmus gondolatát és kíméletlenül harcolnunk kell a nacionalizmus, a sovinizmus, a faji gőg legkisebb megnyilvánulása ellen. A jugoszláv árulók fegyvertárában fontos szerepet játszott a sovinizmus felszítása, a Szovjetunió felszabadító szerepének elhallgatása és tagadása. A nacionalizmus legveszélyesebb ellenségünk, mert az egészséges hazafiság túlhajtásának leple alatt befolyása alá tudja vonni

azokat a tömegeket, melyekben még ott lappang a felszabadulás előtt hosszú évtizedeken át beléjük oltott sovinizmus mérge. Ezért küzdünk minden erővel a nacionalizmus ellen s ezért ápoljuk és erősítjük szüntelenül a proletárnemzetköziség gondolatát, a felszabadító Szovjetunió iránti őszinte megbecsülést és szeretetet.

És ápolnunk, erősítenünk kell a teremtő békét. A magyar nép, melyet reakciós urai egy emberöltő alatt kétszer vittek idegen, imperialista érdekekért véres, vesztes háborúba, szívvel-lélekkel a béke védőinek oldalán áll. Ebben a kérdésben egy emberként követ bennünket a magyar dolgozó nép. De az a biztonság, amelyet a Szovjetunió nagylelkű támogatása jelent számunkra, valamint a béketábor hatalmas sikerei egyideig elhomályosították azt a felismerést, hogy a békét nem elég óhajtani, a békéért harcolni kell. A jugoszláv vezetők árulása és az árulók leleplezése felrázta nálunk a béke híveit: megértették, hogy az ellenség, az imperialista bérencek bandája itt van közvetlen szomszédságunkban. Velük s általában az imperialista háborús gyujtogatókkal szemben nem elég a béke hangoztatása, hanem mozgósítani kell a béke híveit és intézményesen, szervezetten kell gondoskodni arról, hogy népünk éberen figyelje a háborús gyujtogatók, az imperialista kalandorok minden megmozdulását és egységesen, cselekvően vegyen részt a béke megvédéséért folyó világ-

mozgalomban, gyorsan verjen vissza minden provokációt. Ez a felismerés hatja át népünket s ez szülte a jelszót: hazánk nem rés a béke frontján, hanem erős bástya.

A magyar dolgozó nép boldogan, örömteljes hangulatban ünnepli felszabadulásának ötödik évfordulóját. Tudja, hogy amit elért, az csak kezdet és bajokban. nehézségekben nincs és nem lesz hiány. De azt is tudja, hogy ezeket a bajokat és nehézségeket biztosan le fogja küzdeni, ha nem bízza el magát, ha nem veszti el éberségét és ha hűen, szilárdan kitart nagy barátja és szövetségese, a Szovjetunió s az általa vezetett békefront mellett.

Befejezésül külön forró köszönetet akarok mondani azoknak a szövetséges és baráti országoknak, valamint kommunista pártoknak, amelyek a magyar nép legnagyobb ünnepére, felszabadulásunk ötéves évfordulójára elküldték képviselőiket, hogy ezzel is kifejezzék rokonszenvüket és bátorítsanak, támogassanak bennünket további munkánkban. Számunkra új erő és új lelkesedés forrása felszabadulásunk ünnepe is: de fokozza örömünket, hogy ez alkalommal itt üdvözölhetjük a 800 millió főt számláló béketábor küldötteit.

A magyar dolgozó nép lelkes örömmel, hálás köszönettel üdvözli a felszabadító Szovjetunió és a nagy Sztálin küldötteit és vezetőjüket, Vorosilov marsallt, Lenin és Sztálin hű fegyvertársát, aki annyi értékes

támogatást nyujtott nekünk a felszabadulás utáni nehéz időkben s akit örökre szeretettel zár szívébe a hálás magyar nép. Üdvözöljük körünkben a győzelmes Kínai Népköztársaság és Mao-Ce-Tung elvtárs képviselőit, a kínai felszabadító harc hőseit.

Külön üdvözöljük a szövetséges és baráti Román Népköztársaság képviselőit, azét az országét, mely alig néhány hónappal azután, hogy lerázta magáról a fasiszta igát, Bulgáriával együtt a Szovjetunió oldalán, fegyveresen vett részt hazánk felszabadításában.

S végül meleg szeretettel köszöntjük azoknak a kommunista pártoknak a képviselőit, amelyek még a kapitalista országokban küzdenek a dolgozók felszabadításáért. Innen küldjük forró üdvözletünket a Francia Kommunista Pártnak és vezérének, Thorez elvtársnak, valamint az Olasz Kommunista Pártnak, s vezérének, Togliatti elvtársnak. Kívánunk bátor harcaikhoz, amelyet dolgozó népük és a béke megvédése érdekében az imperialisták és ügynökeik ellen vívnak, a legteljesebb sikert.

Ez a mai ünnep új erőforrás a magyar dolgozók számára. Mi törvénybe iktattuk e napot, mint legnagyobb nemzeti ünnepünket, hogy ezzel is kimutassuk és elmélyítsük hálánkat s szeretetünket a felszabadító Szovjetunió iránt. A Szovjetunió népei meggyőződhettek róla, hogy legjobb fiai nem hullatták hiába vérüket a magyar rögre s hogy győzött az az ügy, amelynek

katonái közül annyian nyugszanak nálunk a szovjet hősök temetőjében. Ahogy növekszik népünk szocialista öntudata, úgy nő hálánk és hűségünk felszabadítónk, a Szovjetunió iránt.

A magyar dolgozó nép a jövőben még szorosabbra fűzi a hűség, szeretet és barátság szálait a nagy Szovjetunióval, a népi demokráciákkal, a béke táborával, még magasabbra emeli a proletárnemzetköziség zászlaját.

Ez a mi útunk, ez a mi jövőnk!

Éljen és viruljon a Magyar Népköztársaság!

Éljen a szocializmust építő népek imperialistaellenes békefrontja!

Éljen a felszabadító Szovjetunió s mindannyiunk szeretett vezére, a nagy Sztálin!

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 324—337. old.

[A HAZAFISÁG ÉS NEMZETKÖZISÉG ELVÁLASZTHATATLAN EGYSÉGE.]

A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusán tartott beszámolóból.

1951 február.

A magyar népi demokrácia gazdasági és politikai harcainak és sikereinek eredményeképpen, az ellenséges osztályok maradványainak minden áskálódása dacára megszilárdult a népi demokrácia állama és rendszere. A dolgozó nép érzi és tudja, hogy végre az övé az ország, az állam az ő javát szolgálja. Ez a felismerés új viszonyt teremtett a dolgozó tömegek milliói és hazájuk között. Legjobbjaink: Petőfi, Vörösmarty, József Attila joggal keseregtek azon, hogy a dolgozó népnek nincs hazája. Itt is gyökeres a változás. A dolgozó nép végre birtokba vette a hazát, melyet szívvel-lélekkel sajátjának vall s melynek szabadságáért, függetlenségének megvédéséért minden áldozatot vállal. A „hazátlan bitangok", ahogy az öntudatos dolgozókat a régi rendszerben hívták, ma a legjobb hazafiak, akik büszkén hirdetik magukénak a hazát. Ez ad új tartalmat, új szilárdságot a nemzeti összefogásnak, ez fonja szorosabbra a munkás-paraszt szövetséget. A felszabadult dolgozó nép hazafisága új erő forrása, amelyből bőven

meríthetünk s mely mint a motor, visz bennünket előre, a jobb jövő felé.

Ez kovácsolja szerves, törhetetlen egységbe a mi hazafiságunkat és nemzetköziségünket. A Marshall-országok burzsoá politikusai, Churchillel az élükön, egyre azt hirdetik, hogy lejárt a nemzetek függetlenségének és önállóságának kora, hogy az imperialista „közös célokért" le kell mondani az államok szuverenitásának, függetlenségének jó részéről. Nem hirdetik ezt az „elméletet" az Amerikai Egyesült Államokban, mert az egész fecsegés a lemondásról és a nemzeti függetlenség korlátozásáról az amerikai imperialisták előtti behódolás, az amerikai gyarmatosítás megkönnyítésére szolgál.

Ebben a kérdésben is homlokegyenest ellenkező a két tábor álláspontja. A békét védő, a szocializmust építő népeknek ugyanakkor, amikor nyiltan és büszkén hirdetik a proletárnemzetköziséget, nincs szükségük arra, hogy korlátozzák nemzetük önállóságát, sőt erőteljesen építik, erősítik nemzeti függetlenségüket és önállóságukat. Nem egy közülük évszázados elnyomás után először élvezi újra a szabadságot és a nemzeti függetlenséget. A mi hazánkban is ez a helyzet. Az elnyomatás idején nem válhatott népünk közkincsévé az a tény, hogy a török hódítás, a német elnyomás ellen vívott évszázados küzdelme, fényes szabadságharcainak sorozata egybeesett a nemzetközi haladás ügyével. A

Habsburg-idők, Horthy ellenforradalmi évtizedei mindent megtettek, hogy eltakarják, elfelejtessék és eltemessék történelmünk e legjobb, mert haladó hagyományait. Most, amikor visszanyertük nemzeti függetlenségünket, most még sokkal inkább, mint eddig, elérkezett az ideje, hogy visszanyúljunk Hunyadi, Rákóczi, Kossuth, Petőfi éltető és erőt adó hagyományaihoz. E hagyományok azt hirdetik, hogy hazánk akkor volt erős, megbecsült és független, amikor sorsát a nemzetközi haladással kötötte össze.

Mi jogos örökösei, egyenes folytatói vagyunk mindannak, ami ezeréves történelmünkben haladó, életképes és jövőbe mutató. Ezért ünnepelhettük meg bensőségesen és egységesen az 1848-as forradalom centenáriumát, Vörösmarty születését, Petőfi és a szabadságharcos Bem tábornok halálának évfordulóját. Ezért fejlesztjük tovább és vihetjük diadalra a magyar haladás nagy eszméit. Ez a történelmi hagyaték is arra kötelez minden magyar kommunistát, hogy küzdjön még jobban, ne kímélje erőit sokat szenvedett népe boldogságáért és felvirágoztatásáért. Legyen a jó kommunista egyben a legjobb hazafi, akinek példamutatását lelkesen, egységesen követi az egész magyar nép. Minél jobban teljesítjük dolgozó népünk javára hazafias kötelességünket, annál jobban szolgáljuk az emberi haladás nagy ügyét és egyben annál hívebb katonái vagyunk a proletárnemzetköziség, a béke legyőzhetetlen táborának. A

hazafiság és nemzetköziség így fonódik össze nálunk elválaszthatatlan egységben s így lesz új erők forrása, új győzelmek serkentője.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 530—532. old.

FEGYELEM, ÁLDOZATVÁLLALÁS, A KOMMUNISTÁK PÉLDAMUTATÁSA

[A FEGYELMET TANULNI KELL.]

„A pártaktíva feladatairól" című beszédből.

1945 február 22.

A fegyelmet éppúgy tanulni kell, mint minden egyebet. Senki sem született fegyelmezetten, hanem azzá válik, elsősorban azzá válik az egészséges pártéletben. Már pedig a mi speciális viszonyaink mellett a legjobb elvtárs is gyakran éveken át fegyelmező vezetés és központi összefogás nélkül dolgozott. Valaki belsőleg meg lehet győződve a fegyelem szükségességéről és a fegyelem elengedhetetlenségéről, de az még nem jelenti azt, hogy az illető a gyakorlatban szintén fegyelmezett. Akik velem éltek a fegyházban, nagyon gyakran láttak hasonló eseteket. És semmi kétség, hogy a fegyelmezés pártunknak egyik legfontosabb feladata, amit egy pillanatra sem szabad szem elől téveszteni. A fegyelemhez tartozik, hogy a párton belül a kommunista vitatkozik és megmondja a véleményét, amíg valamelyik kérdésben nincs határozat. Amikor azonban a Központi Vezetőség, vagy az erre illetékes pártszervezet határozott, akkor a kérdésekben vége a vitának. A fegyelmezett kommunista törekszik a határozatot a legfegyelmezettebben, a legjobban az életbe átvinni és nem

tartja fenn tovább álláspontját, ha az a határozattal nem vág egybe. Az orosz bolsevik párt régi fegyelmező metódusa abban állott, hogy a javaslat ellenzőit bízták meg az elfogadott határozat végrehajtásával, vagy annak képviseletével. Mert a fegyelem ott kezdődik, amikor az ember nem ért egészen egyet valamivel és mégis végrehajtja. Nem kíván különösebb fegyelmet, hogy végrehajtsak valamit, amit egyébként is szívesen teszek, amivel egyébként egyetértek. Ott kezdõdik a fegyelem, amikor pontosan végrehajtok valamit, amivel nem egészen értek egyet, aminek a végrehajtására belső ellenállást, vagy egyebet kell leküzdeni. Ezt az iskolát mi is kétségkívül sikerrel fogjuk alkalmazni. A fegyelemmel függ össze a pártszerűség is, Minden elvtárs viselkedjék pártszerűen: ami annyit jelent, hogy minden tettében érezze magát a párt tagjának és tetteit ez a szempont vezesse. Mindig gondoljon arra, hogy a párt szempontjából mi helyes, vagy helytelen.

Rákosi: A magyar demokráciáért. Szikra, 1948. 22—23. old.

[NEM KIMÉLJÜK ERŐNKET, AHOL ÁLDOZATRA VAN SZÜKSÉG.]

A „Harc az újjáépítésért" c. beszédből.

1945 május 20.

Legyen tudatában a magyar demokráciának minden híve és különösen minden magyar kommunista annak, hogy az ország politikai súlya és nemzetközi tekintélye is egyenes arányban áll azzal, hogy milyen alapos munkát végzünk itthon a fasizmus és reakció gyökereinek kiirtásával, a magyar demokrácia kiépítésével és megszilárdításával. Felhívjuk az elvtársak figyelmét még külön arra, hogy az egész magyar dolgozó osztály és ezen belül a Magyar Kommunista Párt szerepe az ország jövendő vezetésében arányos lesz azzal a teljesítménnyel, amelyet most az újjáépítés terén fogunk felmutatni . . .

A Magyar Kommunista Párt, mint a multban, úgy a jövőben is az élen fog járni és nem fogja kímélni erejét ott, ahol kitartó, példaadó munkára és áldozatra lesz szükség. És ezért felszólítja minden tagját, minden szervezetét, hogy vegye ki részét erejének minden megfeszítésével a felépítés nagy művében. Ez most a Kommunista Párt központi feladata. Attól, hogy milyen szerepet vállalunk a felépítésben és milyen eredménnyel

fogjuk ezt a szerepet végigjátszani, és milyen módon fogjuk beváltani a hozzáfűzött reményeket, ettől függ a legközelebbi időkben pártunknak és az egész demokráciának a sorsa. Semmi kétségem afelől, hogy az a Kommunista Párt, amely 25 esztendős nehéz, véres reakció és fasiszta elnyomás idején fennen lobogtatta a haladás és a példaadás zászlaját, a mostani viszonyok között, amelyek hasonlíthatatlanul több lehetőséget nyújtanak nemzetalkotó, újjáépítő erőinek kifejtésére, hogy ez a Kommunista Párt meg fogja oldani azokat a feladatokat, amelyeket az új helyzet vállaira rakott. Megfelel annak a várakozásnak, melyekkel a dolgozók, az egész magyar demokrácia rátekintenek és segíti megvalósítani mindnyájunk szíve vágyát, segít gyorsan felépíteni az új, erős, szabad, demokratikus Magyarországot.

Rákosi: A magyar jövőért. Szikra, 1947. 376—377. old.

[A KOMMUNISTA LEGYEN JÓ SZAKEMBER IS]

A „Mindent az újjáépítésért" c. beszédből.

1945 május 27.

A kommunistáknak meg kell szokniok mindenütt, hogy most az új helyzetben ők legyenek az állam legfegyelmezettebb polgárai. Az a kommunista, aki hivatalban, vagy a rendőrségen dolgozik, tartsa becsületbeli kötelességének, hogy fegyelmezettségével, öntudatos magatartásával és szaktudásával szolgálja jól a fiatal magyar demokrata államot. Külön súlyt helyezek a szaktudásra. Annak a kommunistának, aki közhivatalba jutott, vagy a rendőrséghez jutott, akkor, az első hetekben, a legnagyobb képesítése az volt, hogy őszintén gyűlölte a fasisztákat és híve volt a fiatal magyar demokrata államnak. Azokban a hetekben ez volt a legfontosabb. Most már elvtársaim, ehhez új követelmények járulnak. Most már a kommunistának ott, ahol dolgozik, szaktudásra van szüksége. Gyorsan el kell sajátítania ezt a szaktudást, különben az új helyen nem tud úgy dolgozni, ahogy ezt a nemzet érdeke és ezzel kapcsolatban a párt érdeke megköveteli. És aki rosszul dolgozik, árt az ügynek, amelyet képvisel. Különösen

akkor árt, ha szaktudását és egyéb tulajdonságait, jellembeli erősségét, a viszonyok ismeretét, az emberekkel való bánásmódot parancsokkal, vagy diktatúrával akarja pótolni.

Rákosi: Építjük a nép országát. Szikra, 1949. 372—373. old.

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT A MÁRTIROK PÁRTJA

„A magyar szabadságért" c. könyv előszava.

1946.

A Magyar Tanácsköztársaság hősi harcában és az azután következő ellenforradalmi vérfürdőben ezrével estek el pártunk legjobbjai. Utána negyedszázadon keresztül bőven öntözte a magyar kommunisták vére azt a csatamezőt, ahol szívós, soha meg nem szűnő harc folyt a népünket gúzsbakötő Horthy-rendszer ellen. Jefferson, az amerikai demokrácia nagy úttörője mondotta, hogy a szabadság olyan fa, amely akkor virul, ha gyökereit bőven öntözik zsarnokok és hazafiak vérével. A mi pártunk dúsan járult hozzá, hogy a magyar szabadság fája ne szenvedjen hiányt a legnemesebb tápanyagban, mártírok vérében. Huszonöt esztendőn keresztül megszakítás nélkül hullottak el legjobbjaink ebben az egyenlőtlen harcban. Sokat közülük titokban, orozva gyilkoltak meg Horthy martalócai és névtelen sírokban hantolták el őket. Legfőbb ideje, hogy pártunk, a Magyar Kommunista Párt ezen a téren is teljesítse kötelességét és méltó emléket állítson azoknak, akik elestek a hazánk szabadságáért és függetlenségéért vívott harcban.

A mi mártírjaink mindenütt ott voltak, ahol fel kellett venni a küzdelmet a magyarság ellenségeivel szemben. Bátran, férfiasan viselték el a kínzókamrák szörnyű gyötrelmeit, a vallatások embertelenségeit és emelt fővel töretlenül, meggyőződésüket harsogva léptek a bitófa alá. Eljön az idő, amikor vértanúink hősies életét és halálát részletes életrajzokban tárhatjuk megújhodott, szabad nemzetünk elé. Most csak röviden emlékezünk meg azokról, akiknek törhetetlen harca adott erőt mindannyiunknak az elnyomatás nehéz, sötét esztendeiben és akik példája vezet bennünket az elkövetkezendő küzdelmekben is.

A francia kommunista pártot a mártírok pártjának nevezik, mert hazájuk felszabadításáért egymaguk több vértanút adtak, mint az összes többi politikai pártok együttvéve. Ezt mi is büszkén mondhatjuk a Magyar Kommunista Pártra. Különösen megnőtt vértanúink száma, amikor a német fasisztá rablóháborújába hazánkat is belerántották és pártunknak jutott az a nehéz és áldozatos feladat, hogy nemzetünket a harcos ellenállás egyedül megmentő útjára vigye. Legjobb katonáink, hős partizánjaink egymásután hullottak el ebben a harcban, de mindig akadtak újak, akik halálmegvetéssel vetették magukat a küzdelembe és vérük hullatásával pecsételték meg a magyarság és az emberiség felemelkedésének közös művét.

Nemcsak hazai rögön folyt a magyar kommunisták

vére, Mindenütt ott voltak, ahol áldozni és küzdeni kellett a nép szabadságáért, az emberiség elválaszthatatlan, nagy, közös ügyéért. Százával estek el a a spanyol szabadságharcban. A francia ellenállási mozgalom csakúgy, mint a lengyel, belga és a többi, büszkén sorolja fel vértanúi között azokat a magyar kommunistákat, akik népünk legnehezebb, legsötétebb óráiban is méltó utódai voltak a magyar szabadságharcosoknak és magasan lobogtatták azt a zászlót, amelyre Petőfi, Kossuth eszméi voltak felírva.

Régi tartozásunknak teszünk eleget, most a fasizmus és a reakció leverése után, amikor pártunk és a magyar demokrácia előtt rámutatunk mártírjainkra és példaképen állítjuk oda az új harcosok elé azokat a hősöket, akiknek önfeláldozó küzdelme nélkül nem tudtunk volna rátérni a szabadság jobb jövő felé vezető útjára. Emléküket őrizni és ápolni fogjuk. Példaképen állítjuk a feltörekvő nemzedék elé és erőt, ihletet merítünk belőle a jövő nehéz, de győzelmes harcaihoz.

Rákosi: A magyar demokráciáért. Szikra, 1948. 291—293. old.

NAGYOBB MUNKAFEGYELEMMEL, FOKOZOTT EGYÉNI FELELŐSSÉGGEL A TERMELÉKENYSÉG EMELÉSÉÉRT

(Részlet)

1949. augusztus 31.

A magyar munkásosztály, mint népi demokráciánk vezetője, eddig megfelelt azoknak a követelményeknek, amelyeket a történelem eléje állított. Ezért nyugodtan beszélhetünk nehézségeinkről is, amelyek jelen esetben gazdasági életünkben mutatkoznak . . .

A fegyelem az utolsó időben meglazult, bár gyáraink üzemvezetői között egyre több a régi ipari munkás. Ezek a munkás-gyárvezetők megfeleltek a várakozásoknak és igazolták, hogy lényegében jól választottuk ki őket. Egyrészüknél azonban az a hiba mutatkozik, hogy a munkásból lett igazgató volt munkatársaival szemben nem tud eléggé fegyelmet tartani. Nincs szíve, vagy nincs bátorsága, hogy a szocializmus építése érdekében feltétlenül szükséges fegyelmet kemény kézzel megteremtse. A munkásigazgatók egy részénél azt tapasztaljuk, hogy kikerülik a népszerűtlen feladatokat, amelyekhez a munkafegyelem is tartozik s helyette afféle „bratyi" szellemet honosítanak meg, amellyel a

munkásigazgatók úgy akarnak népszerűséget biztosítani, hogy elnézik a hibákat.

Kétféle népszerűség van. Az egyiket az öntudatos, jó munkások között szerzi meg az igazgató azzal, hogy fegyelmet, rendet, pontosságot követel, a másikat az elmaradott, nem öntudatos munkások között azzal szerzi meg az igazgató, hogy nem fogja keményen a fegyelmet, elnézi, hogy a munkásai későn járnak be a gyárba, hogy sok selejtet csinálnak, elnézi a szimulánsokat, akik néha hónapokig egészségesen húzzák a táppénzt. Ez a módszer biztosíthat népszerűséget az elmaradott munkások között, de elégedetlenséget, sőt felháborodást okoz az öntudatos munkásoknál. Az a munkás, aki maga hét órakor megjelenik a gyárban és azt látja, hogy a félórás, háromnegyedórás késéssel jövőknek abból semmi hátrányuk nem származik, elveszti a kedvét a rendes munkától. Elégedetlen lesz az igazgatójával, sőt elégedetlen lesz a rendszerrel is.

Hasonló a helyzet a bércsalás különböző formáival. Nem akarom itt részletezni ezeket... De kijelentem, hogy ezen a téren rendet kell teremteni. Itt is helyre kell állítani a fegyelmet. Több mint ezer ipari munkást állítottunk üzemek élére. Most ellenőrizzük őket. Meg fogjuk állapítani, hogy kik azok, akik nem váltak be. Akik nem tartanak fegyelmet, akik a munkásság elmaradt, öntudatlan, még az ellenség befolyása alatt álló részének népszerűségére pályáznak, ahelyett, hogy

az öntudatos, jó munkásokra vennék az irányt — az ilyen vállalatvezetőket el fogjuk távolítani és felelősségre fogjuk vonni.

A vállalatvezető elvtársaknak meg kell érteniök, hogy a demokrácia azért tette őket vezetőhelyükre, hogy vezessenek, tartsanak fegyelmet, a szocializmus építése érdekében ne tűrjék a lopást, a könnyelmű selejtet, a bércsalást és hasonlókat. Ezer és ezer ilyen eset fordult elő, és a legnagyobb ritkaság az, hogy a termelést ilyen módon szabotálókkal szemben komoly rendszabályokat alkalmaztak volna. Ennek meg kell szűnnie. Itt az ideje, hogy munkásigazgatóink megértsék: egyéni felelősséggel tartoznak a termelésért és hogy megtanuljanak élni azokkal a jogokkal, amelyeket a demokrácia nekik erre a célra adott.

Mindjárt hozzátehetem, hogy itt nemcsak a munkásigazgatókról van szó. Hasonlót tapasztalunk a mestereknél és a művezetőknél is. Különösen azok a művezetők és mesterek tűrik a rossz munkát, akik a kapitalizmus idején hajcsároskodtak. Ezeknek a magatartásában politikai szempontok is közrejátszanak. Ők megértik, hogy amikor tűrik a fegyelmezetlenséget, a rossz munkát, a lazsálást, amikor nem törődnek a munkafegyelemmel és a termelés menetével, akkor a demokrácia gazdasági és ezzel együtt politikai alapjait ássák alá. Szét kell nézni a művezetők és a mesterek között is és kíméletlenül el kell távolítani azokat, akik nem jól végzik

munkájukat. Az ilyeneket vissza kell küldeni a satupadhoz, vagy eltávolítani. Bizonyos, hogy éppen a legöntudatosabb munkások, régi kommunista szakmunkások fognak ennek örülni, mert ők szenvednek a legtöbbet a fegyelmezetlenségtől, az ő munkájukból fizetik a szimulánsokat, a selejtgyártókat és hasonlókat.

Vissza kell állítani tehát az egyéni felelősséget. Az igazgató felel az egész gyárért, a művezető, a mester a maga részlegéért. Az elvtársak itt hallhatták, hogy a WM-gyárban a Fogaskerék szerkesztősége csak akkor adja le a viszonyokat bíráló cikket, ha a vezérigazgató azt előzőleg láttamozta. Holott a lapnak éppen az ellenkezőjét kellene tennie. Fel kellene hívni az igazgatóság figyelmét az üzem minden kérdésére, köztük természetesen a hibákra és hiányosságokra is.

Mégegyszer ismétlem: helyre kell állítani az egyéni felelősséget és ezen keresztül a munkafegyelmet, ott, ahol ez meglazult. Meg kell szűnnie annak, hogy egyes igazgatók a munkásság elmaradt rétegénél a népszerűséget olymódon hajhásszák, hogy engedjenek a munkafegyelemből, vagy a minőségből. A munkásigazgatók csakúgy, mint a művezetők, mint a mesterek viszont tudják meg, hogy a termelés, a szocializmus építése érdekében megkövetelt fegyelem megszilárdításánál mögöttük lesz nemcsak a munkásság színe-java, hanem teljes erejével pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja is.

Külön kell beszélnünk a szimulánsokról. Az előadó elvtárs már elmondta, hogy az ellenőrzéseknél kiderült, hogy feltűnően nagy a megbetegedések száma olyan munkásoknál, akiknek Budapest környékén földjük van. Ezen belül külön sok a volksbundista sváb munkások megbetegedése. Mindenki tudja, hogy gazdasági helyzetünk megjavulásával egészségügyünk is nagyot javult. hogy a statisztika tanulsága szerint csökkent a megbetegedések száma. Ezzel szemben vannak üzemeink, ahol kétszer-háromszor annyi a beteglétszám, mint a háború előtt. Semmi kétség, hogy itt részben a munkafegyelem lazulásával, részben politikai kártevéssel állunk szemben. Ezt a kérdést komolyan fel kell vetni. Az ilyen munkások jó részét politikai felvilágosítással és a fegyelem keményebbre fogásával meg lehet győzni. Aki azonban visszaeső, azzal szemben megfelelő megtorlásokat kell alkalmazni. Rendkívül jellemző, hogy bár rengeteg visszaélés van a táppénzekkel, egyáltalán nem hallunk arról, hogy a táppénzcsalókat felelősségre vonták volna.

Újabban százával vannak esetek, amikor egyik állami gyár elcsalja a másik munkásait. Még gyakoribb, hogy kis mesterekhez, kócerájba mennek dolgozni és ezt nem egyszer sikerül nekik úgy elintézniök, hogy a gyárból szombaton délután megkapják négyheti fizetésüket és hétfőn egy másik gyárban vagy egy kis mesternél folytatják a munkát és kinevetik azokat, akik ilyen

manipulációkhoz nem értenek. Ezt a kérdést is keményebben kell fogni. Az olyan kommunista munkást például, aki táppénzcsalást követ el, aki ilyen módon egyik üzemből a másikba vándorol, ha megfelelő figyelmeztetés és felvilágosítás után sem változik meg, kíméletlenül eltávolítjuk a pártból. Nem lehet pártunknak olyan munkás a tagja, aki a termelés terén nem fegyelmezett és aki a szocializmus adta jogokkal és lehetőségekkel visszaélt. A munkafegyelem megerősítése most elsőrendű pártfeladat. Az ellenség, amelyet nyílt politikai harcban megvertünk, most a munka frontján kísérletezik és meg akarja bontani a munkások között a fegyelmet. Szerencsére a mi pártunk éber, erős s ezen a téren is az öntudatos munkások segítségével és helyeslésével rendet fog csinálni.

Az egész pártnak, a vezetésnek csakúgy, mint az egyes kommunistának meg kell értenie, hogy változtatni kell a termeléshez való beállítottságunkon. Nem lehet jó pártmunkás az, aki rosszul termel. A jó pártmunka próbaköve a jó termelés. Önmagát csalja az a párttitkár, aki eldicsekszik az üzemben végzett jó politikai munkájával és ugyanakkor bevallja, hogy üzemében rosszul folyik a termelés. Rá kell nekünk arra térni, hogy a kommunista politikai öntudatának mérője elsősorban a termelés emelése. A két kérdés szorosan összefügg egymással.

Ha kommunista munkásigazgató, vagy előmunkás

nem felel meg a termelésben, akkor a politikájával is hiba van. Az olyan munkás, akinek a zsebében van a kommunista párttagsági könyv s ugyanakkor bércsalást követ el, vagy betegséget szimulál, vagy egyik gyárból a másikba vándorol, az ezzel azt mutatja, hogy nem öntudatos és hogy nem való a mi pártunkba. Az ilyen munkást figyelmeztetjük, próbáljuk megjavítani, de ha ez nem használ, akkor azt mondjuk neki, hogy: kívül tágasabb. Pártunknak fel kell vennie a harcot a fegyelmezetlenség minden formájával szemben és pártvonalon is megtorlást kell alkalmazni azokkal szemben, akik pártunk tekintélyét, befolyását, eredményeit rossz munkájukkal kompromittálják. Mégegyszer ismétlem: nem lehet valaki jó kommunista és ugyanakkor rossz munkás. A mi pártunk az ország vezetője, reánk hárul ennek megfelelően a vezetéssel járó felelősség is. Meg kell értenie a gazdasági életben dolgozó minden kommunistának, vezetőnek és egyszerű munkásnak egyaránt, hogy a szocializmus építése a termelés vonalán is, nemcsak a pártmunkában, nagyobb felelősséget ró ránk. Az elvtársak politikai munkájának a mérője a termelési vonalon végzett munka eredménye. Azért jöttünk itt össze, hogy az elvtársak ezt most, az őszi termelési kampány kezdetén, megértsék. Munkásaink pihentek a nyáron, most új lendülettel foghatunk a tennivalókhoz. Az elvtársak feladata gondoskodni arról, hogy ezt a lendületet a fegyelem helyreállításával, a hibák kiküszöbölésével

fokozzák, mi pedig majd támogatni fogjuk őket és együtt folytatjuk a szocializmus építését, amelyben már annyi sikert arattunk, amelyért annyi vért és verejtéket izzadtunk.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 141—146. és 151—152. old.

[A KOMMUNISTA LEGYEN A TÖMEGEK TANITÓJA, NEVELŐJE, VEZETŐJE.]

Az „Erősítsük pártunkat" c. beszédből.

1950. február 10.

Ahol elharapózik az önelégültség, az elbizakodottság, az a szellem, hogy elég erősek vagyunk egyedül is, hogy nincs szükségünk a dolgozó tömegek támogatására, ott rögtön meglazul és később elvész a párt és a tömegek egészséges kapcsolata, pártunk elszigetelődik a dolgozó néptől. A kommunista öntudatos, szerény munkása pártjának, osztályának, dolgozó népének. Ez sikerének titka. De ahol ez a szellem meglazul, ott hamarosan felüti fejét a bürokrácia, klikkek, csoportok alakulnak, állásvadászás, korrupció keletkezik, háttérbe szorítja az ifjakat, a nőket és tompul az éberség az ellenséggel szemben. Egyszóval jelentkeznek azok a bajok, melyek, ha kíméletlenül fel nem vesszük ellenük a harcot, előbb vagy utóbb, de lejtőre viszik a pártot.

Mindjárt hozzá kell tennem, hogy ezek a jelenségek, melyeket a Viharsarokban tapasztaltunk, többékevésbbé a legtöbb szervezetünkben fellelhetők, ha nem is ilyen tömör formában. Különösen megnőtt a számuk, mióta a harc a reakcióval szemben lényegében eldőlt, mióta biztosan ülünk a nyeregben, és mióta elméletileg

is megmagyaráztuk, hogy a népi demokrácia lényegében proletárdiktatúra. Azóta nem egyszer hallani, amikor elvtársaink meggyőzés helyett kényszert alkalmaznak, azzal indokolva, hogy „most proletárdiktatúra van" ...

Az a helytelen nézet például, hogy most már, az ellenség megverése után, nincs szükség nálunk meggyőzésre, hanem elég a kényszer alkalmazása, országszerte el van terjedve. Elfelejtik Lenin tanítását, aki azt mondotta: „Akkor alkalmaztuk helyesen és sikerrel a kényszert, ha előbb megteremtettük számára a meggyőzés alapját."

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 262—263. és 265. old.

[A PÁRT- ÉS DISz-TAGSÁG ÉLENJÁRÁSRA KÖTELEZ.]

A „Pártunk egyik legbiztosabb pillére a bányászság" c. beszédből.

1950 november 26.

Külön akarok pár szót mondani kommunista elvtársainkról és DISz-tagjainkról. Ismételten hallhattuk itt, hogy előfordul, hogy a kommunista párttag a bányában nem versenyez, sőt nem teljesíti a normát. Ez komoly hiba. A kommunista azért kommunista, hogy a termelésben megmutassa, hogy népének és pártjának hű fia. És nem lehet jó képviselője a kommunista ügynek az, aki munkában nem mutatja meg, hogy ott is egész embert tesz ki. Milyen benyomást nyer az a pártonkívüli bányász, aki azt látja, hogy egy másik pártonkívüli bányász 130 százalékra teljesíti normáját, a kommunista pedig sok műszakot mulaszt és a műszak alatt sem fejt le annyi szenet, mint egy átlagmunkás. Világos, hogy az ilyen elvtárs hiába agitál, nem lesz meggyőző képviselője a mi pártunknak. Ellenkezőleg, végeredményben ártani fog.

Ugyanez vonatkozik a DISz-tagokra is. A DISz azt tűzte ki maga elé, hogy hazánkban a Komszomolnak

megfelelő szervezet legyen. Ez a célkitűzés valóban tiszteletreméltó, a Komszomolra irányt venni a legjobb példakép követése. De nem elég szóban, hanem tettekben is követni kell. Mi a jó kommunista munkát elsősorban a termelés eredményén mérjük le. Ez vonatkozik a kommunista üzemvezetőre, csak úgy, mint a kommunista csillésre, segédvájárra, vájárra, ifjúra és a többi bányában dolgozóra. Egyik feladatunk az, hogy az elvtársak végre rászokjanak arra, hogy a kommunista párttagság, vagy a DISz-tagság kötelez, kötelez arra, hogy a termelésben is élen és elől járjunk.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 425—426. old.

[HADAT KELL ÜZENNÜNK A MEGALKUVÁS, A GYÁVA MAGATARTÁS MINDEN MEGNYILVÁNULÁSÁNAK.]

A Magyar Dolgozók Pártja II. Kongresszusán tartott beszámolóból.

1951 február.

A sikerek, a békés fejlődés árnyoldalai a mi pártunkra is kihatottak. Bár tagjaink zöme ma is jó példát mutat, élenjár a termelésben, a beszolgáltatásban, az állampolgári fegyelemben és kötelességteljesítésben, ugyanakkor akadnak szép számmal pártunkon belül olyanok, akik azt mondják: „a dolgok úgyis jól mennek, minek ide külön erőmegfeszítés, áldozatvállalás, az éberség, az osztályharc fokozása". Ez a hang minden helyzetben veszedelmes, de különösen veszedelmes most, amikor élesedik az osztályharc. Élesedik és élesedni fog, mert a szocialista építés terjedése miatt az ellenség egyre szűkebb területre szorul és egyre elkeseredettebben védi azt, ami még megmaradt számára. Ugyanakkor a nemzetközi reakció, a nyugati imperializmus mozgósítja itthon megmaradt erőit. Ilyen viszonyok között nem szabad tűrnünk lazulást, hanyagságot, ilyen viszonyok közt az eddiginél sokkal keményebben kell fellépni minden fegyelmezetlenség, megalkuvás, pártszerűtlenség ellen. Élesen fel kell lépnünk azokkal

szemben, akik példamutatás és áldozatvállalás helyett a könnyebb végét fogják meg a dolognak, akik — mint mondottuk — vizet prédikálnak és bort isznak.

Hányszor voltunk tanúi annak, hogy pártunk tagjai, sőt funkcionáriusai a nehezebb vagy kényelmetlen, nem népszerű feladatok elől kibújtak? A kulák-elszámoltatás idején hányszor tapasztalhattuk, hogy sok elvtársunk nem lépett fel határozottan, ő maga sem teljesítette beszolgáltatását, nem fizette ki adóját s ezzel rossz példával szolgált. Hány párttagunk van, aki nem teljesíti normáját, aki az üzemekben, állami birtokokon, gépállomásokon tanúja a lógásnak, anyagpocsékolásnak, selejtgyártásnak és nyilt kártevésnek, s megalkuvásból, vagy hanyagságból nem lép fel ellene Hányan voltak tanúi árúhalmozásnak, feketézésnek, feketevágásnak, annak, hogy a kulák kenyérrel, búzával etette állatait és szemet húnytak felette, vagy a tetejébe még morogtak a közellátás, az élelmezés nehézségei miatt? Hogyan fogják ezek az elvtársak nehezebb, válságosabb helyzetben állni a sarat, amikor szocialista fejlődésünk elkerülhetetlen velejárójaként kiélesedik az osztályharc s amikor az egyéni példamutatás, az áldozatvállalás, a nyilt, bátor szembeszállás az ellenséggel a döntő? Aki most, a nyugodt, biztos fejlődés mellett már tétovázik, lemarad, az ellenség uszályába kerül, az kritikus helyzetekben még kevésbbé fogja megállni a helyét s csődöt mond.

Ezért e téren fel kell fokozni, meg kell szigoritani a követelményeket. A mi pártunkat nemcsak az tette naggyá, hogy küzdelmét az élenjáró lenini-sztálini elmélet vezette, de az is, hogy tagjai a Horthy-rendszer 25 esztendeje alatt életüket nem kímélve, bátran, börtönnel, terrorral dacolva harcoltak igaz ügyükért. Győzelemre vitt bennünket a felszabadulás után, hogy mi voltunk azok, akik nem sajnáltuk a munkát és verejtéket, példaadóan és áldozatkészen küzdöttünk az országépítés frontjainak nehéz állásain és éberen, bátran, elszántan hiusítottuk meg, vertük vissza az ellenség minden támadását.

Ezt kell most is tennünk: fokoznunk kell pártunk elméleti színvonalát, fegyelmét, a példamutatást, az áldozatkészséget, a bátor elszántságot. Hadat kell üzennünk a megalkuvás, a gyáva magatartás minden megnyilvánulásának! Ennek a szellemnek a megerősítése és felszítása kongresszusunk egyik fő feladata. Ez a szellem jövendő sikereink és győzelmeink legbiztosabb záloga.

Rákosi: A békéért és a szocializmus épitéséért. Szikra, 1951 525—527. old.

[OLYAN LÉGKÖRT, AMELYBEN A FEGYELEMSÉRTÉS SZÉGYEN ÉS GYALÁZAT!]

Részlet a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének ülésén elmondott beszédből.

1951 november 30.

Az öntudatos, fegyelmezett munkások egyre élesebben és öntevékenyen lépnek fel a fegyelmezetlenek ellen. Nemcsak azért, mert a fegyelmezetlenség következtében ők is szenvednek, kevesebb az eredményük, kevesebb a keresetük, hanem mert megértik, hogy a munkafegyelem meglazulása az egész szocialista építést, az ország felvirágoztatását hátráltatja. Azt is tapasztalják az öntudatos munkások, hogy az ilyen fegyelmezetlen a saját igazolására folyton elégedetlen, dohog, hangoskodik, a kákán is csomót keres és lényegében az ellenség szócsövévé válik. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy például a bányász elvtársak a lógósok, a kimaradók, a „bumlizók" ellen olyan élességgel léptek fel, amely bennünket is meglepett.

A legfontosabb fegyelmezési eszköz — ismételjük — annak a szellemnek a kialakítása, amely elítéli, megbélyegzi a fegyelmezetlenséget, melyben a fegyelem megsértése, igazolatlan kimaradás, selejtgyártás szégyen és gyalázat. Azokkal szemben, akiknél a figyelmeztetés

a meggyőzés, a fegyelmezett munkások példamutatása nem használ, természetesen keményebb eszközöket fogunk igénybevenni, különösen, mert olyanok is akadnak közöttük, akikről fel kell tételeznünk, hogy fegyelmezetlenségük tudatosan szocialista építésünk ellen irányul. Ezeket a rendszabályokat, mint arról nap-nap után meggyőződhetünk, maguk a fegyelmezett dolgozók követelik tőlünk.

A munkafegyelem lazasága jelenleg egyik legnagyobb fékünk. Minél hamarább teremtünk e téren rendet, annál erőteljesebb lesz további fejlődésünk.

Szabad Nép, 1951. december 2.-i sz.

FOKOZZUK
A FORRADALMI ÉBERSÉGET

[AZ OSZTÁLYHARC ÉLEZŐDÉSE ÉBERSÉGRE KÖTELEZ.]

A „Népi demokráciánk új feladatai" c. beszédből.

1948 november 27.

Mióta a népi demokráciák bizonyos speciális, viszonylag békés átmeneti lehetőséget nyujtanak a szocializmus felé való fejlődésben, szakadatlanul újra és újra fel kell hívnunk elvtársaink figyelmét, hogy ugyanezzel az osztályharc kiéleződése is jár. Pártunk programnyilatkozata erről azt mondja:

„. . . . A párt tudatában van annak, hogy a tőkés elemek békés belenövése a szocializmusba lehetetlen, hogy a kizsákmányolók korlátozása, kiszorítása és fokozatos felszámolása múlhatatlanul kiváltja és fokozza ellenállásukat, tehát kiélezi az osztályharcot. Minél inkább vesztik el a nagybirtokosok és nagytőkések gazdasági erőforrásaikat, társadalmi és politikai hátvédjüket, annál inkább nyúlnak a szabotázs, a kémkedés, a földalatti összeesküvés, a demokrácia elleni fegyveres fellépés eszközeihez."

S ne felejtsük el azt sem, hogy a régi rend elkeseredett, mindenre elszánt, vérszomjas, bosszúvágyó képviselői, akik tízezrével élnek közöttünk, a külföldi

imperialistákra is támaszkodnak. Ezért legyünk éberek és tartsuk szem előtt a békés átmenet lehetőségei közben is az osztályharcok változatlan szabályait és törvényeit.

Rákosi: Építjük a nép országát. Szikra, 1949. 372—373. old.

[A KULÁK.]

A „Pártunk feladatai" c. beszédből.

1949 március.

Gyakran hallom vidéki elvtársainktól, hogy nem tudják, ki a kulák, mert az a meghatározás, amely a 350 aranykorona kataszteri tiszta jövedelemnél, vagy a 25 hold földnél húzza meg az alsó határt, lefelé is, felfelé is kivételeket mutat.

Amikor azonban nem elméletben, hanem gyakorlatban vetjük fel a kérdést, kiderül, hogy mindenki pontosan tudja, ki a kulák a falujában. Nemcsak azt tudja, hogy bérese van, hogy kupeckedik, spekulál, uzsorás, kizsákmányoló. Pontosan tudja azt is, hogy ki az, aki a lányát nem engedi középparaszt fiához férjhezmenni, vagy fiának nem engedi meg, hogy középparaszt leányát vegye el feleségül. Amikor egy elvtárstól, aki tagadta, hogy falujában volnának kulákok, megkérdeztem, hogy mennyi a szegényparaszt az egyházközség vezetőségében, gondolkodás nélkül azt válaszolta: „oda szegényparaszt be nem juthat, ott csak kulákok vannak." A faluban mindenki tudja, hogy a kulák-bálra kiket hívnak meg és kiket nem engednek be. Megvan az előreköszönés rangsora és száz más ismertetőjel, amelyeket a mi falusi elvtársunknak szin-

tén tudni kell, elemeznie kell és akkor nem fogja eltéveszteni, hogy ki a kulák és ki nem az.

Hogy mennyire nincsenek ennek a kérdésnek a jelentőségével tisztában, arra jellemző, hogy helyenként a DÉFOSz-szervezetbe, a szabályok ellenére, a mi elvtársaink kulákot is beválasztottak, azzal az indokolással, hogy ez a kulák fogja magával hozni a középparasztokat. El lehet képzelni, hogy milyen középparasztokat hoz a kulák a DÉFOSz-ba. Egy más helyen elvtársaink belementek abba, hogy egy 30 holdas kulák is belépjen a termelőszövetkezetbe. Azzal érveltek, hogy szaktudását majd a szövetkezet rendelkezésére bocsátja. A kulák azonban nem szaktudását bocsátotta rendelkezésre, hanem elkezdett fúrni és ma ez a szövetkezet szétesőben van . . .

Itt az ideje, hogy a kulákság korlátok közé szorítását végre komolyan vegyük. Minden pártszervezetünket és az állam végrehajtó szerveit rá kell szorítani arra, hogy a kulákság korlátozására hozott intézkedések valóban csak a kulákot érjék és semmi körülmények között ne sújtsák a középparasztságot, vagy éppen a szegényparasztságot.

A kulákok elleni harcban soha egy pillanatig el nem szabad felejteni, hogy a középparaszt a kulákot is parasztnak tekinti és ha nem jól válogatjuk meg módszereinket, minden csapásunkat, amelyet a kulákra mérünk, a középparasztság is a maga elleni támadásnak

tekinti. Ezért e rendszabályoknál mindig szem előtt kell tartani, hogy világosak legyenek és olyanok, amelyek a középparasztság rokonszenvét megnyerik. Száz és száz helyről halljuk például, hogy a kulák ma is valóságos rabszolgaságban tartja a béresét, aki az istállóban alszik, rongyos, nincs beiratva az OTI-ba, nem kapja meg a kollektív szerződésben előírt bért, lakást, pihenést, stb. Egy sor tapasztalat azt mutatja, hogy az ilyen eseteknek leleplezése, a kulák kipellengérezése a középparasztnál is helyeslésre talál.

Ezer és ezer eset van, amikor a kulák az igakölcsönnél vagy egyebütt, titokban vagy nyiltan megkárosítja a középparasztot.

Ezeket az eseteket kell a pártszervezeteknek gondosan kivizsgálni és a középparaszt segítségére sietni. Az adókivetésnél, az előnyök juttatásánál, a termelési szerződéseknél mindenütt gondosan ügyelni kell arra, hogy a középparaszt előnyben részesüljön a kulákkal szemben.

Az elvtársaink tudják, hogy minden kuláknak, kivétel nélkül, van valami vaj a fején, van valami takargatni valója, van valami, ami őt ellenszenvessé teszi a középparaszt előtt. Ezeket kell kiteregetni és a középparaszt elé tárni.

Ahol pedig a kulák előre merészkedik, vagy megszegi a demokrácia törvényeit, nem termel, nem szolgáltat be, feketézik, spekulál, uzsoráskodik, ott kímélet-

lenül le kell rá csapni. A kulákra csak kemény kéz hat, csak az tudja kordába tartani . . .

Ugyanakkor minden erővel támogatni kell a szegényparasztságot, emelni öntudatát és önbizalmát. Néhol a mi falusi politikánk rossz végrehajtása következtében az a helyzet, amiről jelentéseink úgy számolnak be: „Nálunk a szegényparaszt ma is úgy néz a nagygazdára, mint régente." Vagy: „A szegény ember reszkető kézzel emel kalapot a kuláknak." Az ilyen jelentések mutatják, hogy helyenként rosszul dolgoztunk, elhanyagoltuk ezt a réteget, amely nemcsak a felszabadulás után, de azelőtt is vállvetve harcolt velünk, mely legmegbízhatóbb szövetségesünk falun.

Gondoskodni kell róla, hogy a szegényparasztság, a földmunkásság lépten-nyomon, napról-napra érezze, hogy az ipari munkásság őt tartja legmegbízhatóbb harcostársának a falun és ennek megfelelően bánik vele. Gondoskodni kell, hogy a szegényparasztság kapja elsősorban mindazokat az előnyöket, melyeket a demokrácia a falu dolgozó rétegeinek nyújt és különösen a földmunkások lakásban, bérben, szociális juttatásban, szabadidőben megkapják mindazt, amit a kollektív szerződés számukra biztosít.

Mi a középparasztot nem azzal fogjuk megnyerni, ha udvarolunk neki, és azzal még kevésbbé, ha a választóvonalat a szegényparasztság és a középparasztság között vonjuk meg. Udvarlás a középparasztnak

nem imponál. Neki imponál az, ha látja, hogy a népi demokrácia állama vaskézzel sújt le a kulákra, következetesen erősíti a szegényparasztságot és nemcsak politikai felvilágosító munkával, de kézzelfogható tettekkel segít a középparasztoknak is.

Rákosi: Építjük a nép országát. Szikra, 1949. 426—428., 435—438. old.

[AZ ÉBERSÉG FOKOZÁSA: A HARC MAI SZAKASZÁBAN EGYIK LEGDÖNTŐBB FELADATUNK.]

A „Pártunk a dolgozó nép élén" c. beszédből.

1949 május 31.

Fokozni kell az éberséget az ellenséggel szemben. Minden vonalon erősíteni kell a pártfegyelmet. Meg kell követelni a marxista-leninista tudást. Nem szabad tűrnünk sehol a legcsekélyebb pártellenes megnyilvánulást, a cinizmust, a pártvonaltól való elhajlást, a liberalizmust a pártmunkában. Egyszóval szorosabbra kell fűzni a párt sorait, fel kell venni a harcot minden téren az ellenség ideológiai behatolásával, vagy azzal a kísérlettel szemben, hogy ügynökeit pártunkba becsempéssze.

Az elvtársaknak meg kell érteniök, hogy amikor egy kommunista párt országot vezető párttá válik, amikor a megvert tőkésosztály legális szerveinek működése nem sok eredménnyel kecsegtet, az ellenség fokozatosan arra vesz irányt, hogy ügynökeit becsempéssze a dolgozók pártjába. Ebből a célból nemcsak árgusszemekkel fogja figyelni a legkisebb véleményeltérést pártunk vonalától, a legkisebb repedést egységünkben,

hanem ezt a behatolásra is fel fogja használni. A jelenlegi stratégiai szakaszon pártunk állandóan komoly jobboldali elhajlások veszélyének van kitéve falun és a városban egyaránt.

Ez a jobboldali elhajlás a főveszély és folyton új és új formában jelentkezik. Már szóltam a „jó kulák" kérdéséről, amely megzavarja falun, a dolgozó középparasztság leválasztását a kulákságról. A városban az államosítás után például gyakran előfordul, hogy egyes kommunisták túlbecsülik a régi tőkés-szakemberek jelentőségét. Ezek a régi tőkések ügyesen bevágódnak a kommunista igazgatónál és lassanként újra kezükbe kaparintják a vezetést, vagy meg nem engedett befolyásra tesznek szert. A Textilipari Igazgatóságban például előfordult, hogy a kommunista vezető szinte csak volt textilgyárosokkal vette magát körül és egyetlen munkást sem engedett vezetőszerephez jutni. A Villamosipari Igazgatóságnál az igazgatóság vezetőjét a régi szakemberek úgy körülvették, hogy valósággal foglyukká vált. Mindenben az ő tanácsaikat követte és az újonnan odahelyezett munkáskáderek szóhoz sem juthattak.

Persze, vannak baloldali elhajlások is, amikor a munkásigazgató minden régivágású szakembert kezdettől fogva megokolatlan gyanakvással néz és ott is mellőzi, ahol semmi alapja sincs. Ha nem harcolunk ilyen baloldali hibák ellen, akkor átmenetileg ezek is komoly

veszéllyé válhatnak. De a főveszély, ismétlem, a jobboldali elhajlás. Ezt a veszélyt nemcsak az növeli, hogy a szocializmus építésével párhuzamosan fokozódik a kapitalista elemek ellenállása. Finomabb, kevésbbé látható és nehezebben leleplezhető lesz az a mód, ahogy ezt az ellenállást folytatják, különösen, ha sikerül nekik a kommunistákra kiterjeszteniök befolyásukat. Emeli ezt a veszélyt az is, hogy eddigi sikereink arra csábítanak bennünket, hogy lebecsüljük az ellenség leleményességét, szívósságát és álcázási képességét . . .

Az éberség fokozása: a harc mai szakaszában az egyik legdöntőbb feladatunk. Olyan helyzetben, amikor jól felhasználható, legális pártjai, legális szervezetei az osztályellenségnek alig vannak, arra veszi az irányt, hogy behatoljon a mi pártunkba. Ez régi tapasztalat. Az ilyen veszély rendkívül komoly: hiszen pártunk tapasztalatai még nagyon fiatalok a vezetésben, az állam irányításában.

Az elvtársak itt hoztak egy sor példát. Szóltak például az ondi kulákról, aki azt követelte, hogy nyiltan szavazhasson, miközben követőit titokban arra beszélte rá, hogy üres borítékkal szavazzanak. Száz és száz ilyen helyileg született eset van. Erre nem valami külföldi imperialista tanította őket, a reakció találékony.

De képzeljék, mi történik ott, ahol az ellenség meg van szervezve. Az egyik rendkívül fontos vállalatnál felfigyeltünk egy mérnökre, aki állandóan veszekedett

a munkásigazgatóval. Gyanakodtak, hogy ez a mérnök az ellenség ügynöke lehet. Azóta az illetőt le is tartóztatták, mint kémet. A nyomozás során kiderült, hogy miután kidobták a vállalattól, az, aki a kémkedési vonalon felettese volt, lehordta a sárga földig. Azért tették oda — mondta neki —, hogy bevágódjék a vállalatnál, hogy a legszorgalmasabb mérnök legyen, akit mindenki szeret, akire mindent rábíznak. Ehelyett összeveszett a munkásigazgatóval!...

Jól mutatja ez az eset, mivel is állunk szemben. Olyan dolgok ezek, amelyeket elméletben ismerhetünk, de a gyakorlatban még nem tudjuk eléggé kivédeni. Pedig hosszú esztendőkre ez lesz az ellenség politikája és mi nem azért tanultunk a Bolsevik Párt példájából, hogy feltétlenül mindent a saját hibánkból tanuljunk meg újra. Sokkal komolyabb, sokkal nagyobb éberségre van tehát szükség!

Ez része annak, amit beszámolómban úgy jellemeztem, hogy a mai stratégiai helyzetben komoly a jobboldali elhajlás veszélye. Az említett elpuhulás abból keletkezik, hogy egy munkás, aki tavaly még 600 forintot keresett havonta, most, amikor egy nagy vállalat vezetője lett, havi 3000 forintot is kap, jobb lakást, stb. A régi reakciós tisztviselők udvarolnak neki, körülfogják, benyálazzák, mint kígyó az áldozatát — és néhány hónap mulva, miközben maga sem veszi észre, hozzáidomul új környezetéhez. Igy vész el az éberség, így

puhul el, megfeledkezve proletár voltáról. És egy szép napon a legnagyobb bajba keveredik.

Az amerikai imperialisták ügynökei a jehovisták és más hasonló szekták is. Amit végeznek, politikai tevékenység. Ha mi azt mondjuk, hogy a Népfrontra kell szavazni, ők azt felelik, hogy már leszavaztak az úristenre. Amikor új demokratikus honvédséget kell szervezni, kiderül, hogy ők nem fognak fegyvert. Fokozott figyelmet fogunk ezekre a kérdésekre fordítani. Tudjuk, hogy ezeknek az irányzatoknak a gyökere Amerikába nyúlik vissza és kétségkívül azokból a százmilliókból táplálkozik, amelyet a „vasfüggöny" mögötti propagandára szavazott meg az amerikai szenátus.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 64—66. és 77—79. old.

A JUGOSZLÁV TROCKISTÁK AZ IMPERIALIZMUS ROHAMCSAPATA.

Cikk.

1949 június 1.

Még nincs egy éve, hogy a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodája megállapította: „A jugoszláv vezetők erősen túlbecsülve Jugoszlávia nemzeti erőit és lehetőségeit, azt hiszik, hogy megőrizhetik Jugoszlávia függetlenségét és felépíthetik a szocializmust más országok kommunista pártjainak támogatása nélkül, a népi demokráciák országainak támogatása nélkül, a Szovjetunió támogatása nélkül. Azt hiszik, hogy az új Jugoszlávia megállhat a forradalmi erők segítsége nélkül."

Az események menete megmutatta, hogy a jugoszláv árulóknál nem az erők túlbecsüléséről, vagy más érthető hiedelemről van már szó. Tizenegy hónap alatt a Titobanda a szocialista építés és nemzetközi békefront ellenségeinek egyik legaktívabb rohamcsapatává változott. Az imperialisták gyűlöletét a szocializmus építőivel szemben a jugoszláv vezetőknél még fűti az áruló rossz lelkiismerete és az a feneketlen aljasság és elvtelenség, mely a trockista mozgalmat mindig jellemzi.

Tavaly nyáron, a Tájékoztató Iroda közleményei után a jugoszláv trockisták még „félreértésről", „rossz

információkról" beszéltek, és azt erősítgették a megdöbbent jugoszláv munkásosztály felé, hogy a népi demokráciákkal és a Szovjetunióval való szakítás ellenére, saját erejükből tovább építik a szocializmust.

Az ilyen teóriákat azóta mint használhatatlanokat félredobták. Most már egyre nyiltabban támaszkodnak a nyugati imperialistákra. Saját elégedetlen munkásosztályuk felé azt hangoztatják, hogy azért kell a kapitalistákra támaszkodniok, mert a népi demokráciák „cserbenhagyták" őket. A jugoszláv munkások joggal felvetik a kérdést: mivel magyarázható, hogy ugyanazok az imperialisták, akik minden erővel meg akarják akadályozni a szocializmus építését a népi demokráciákban és a Szovjetunióban, hirtelen olyan bőkezűen állanak rendelkezésre a Tito-féle „szocializmus" építésére. Titóék erre azzal mentegetődznek, hogy a népi demokráciák is „folytatnak kereskedelmet az imperialistákkal". Csak arról hallgatnak, hogy ebben a kereskedelemben az imperialisták kínos gonddal ügyelnek arra, hogy amit eladnak, abba lehetőleg semmi olyan áru ne kerüljön, mely a népi demokráciák hadierejét növelné. És megfordítva: a népi demokráciák is kénytelenek ezt a szempontot szigorúan szem előtt tartani.

Ezzel szemben a jugoszláv kereskedelem az imperialisták felé elsősorban haditermelés szempontjából fontos nyersanyagokból, szinesfémekből és hasonlókból áll és cserébe olyan anyagokat, gépeket kapnak, amelyek

eladása a valóban szocializmust építő népi demokráciák számára szigorú tilalom alá esik. A The Daily Telegraph and Morning Post május 11-i tudósítása például felsorolja azokat a hadianyagokat, amelyeket Tito Nyugaton vásárolhat. A hadianyagok közt szerepel 1500 tonna acélötvözetű lemez, 700 repülőgépmotor és hasonlók.

Azzal a változással kapcsolatban, ami Jugoszláviában Tito árulása következtében történt, gyökeresen megváltozott a kapitalista Nyugat magatartása is. Tavaly nyáron, a Tájékoztató Iroda állásfoglalása után hetekig lehetett olvasni az imperialista sajtóban figyelmeztető cikkeket, hogy óvatosnak kell lenni „Tito színváltozásával kapcsolatban, mert ez csak valami új kommunista trükk, amivel Jugoszláviát, a fekete bárányt, be akarják csempészni a kapitalista akolba". Ilyen „figyelmeztetések" már régen megszűntek. Helyette egyre szaporodnak azok a „használati utasítások", amelyek célja az, hogy egyrészt Titóék árulásával a legnagyobb tőkét kovácsolják az imperialisták számára és ugyanakkor lehetővé tegyék, hogy Tito otthon ne járassa le magát gyorsan. Az Economist, az angol nagytőke lapja ez év március 26-i számában például hosszasan foglalkozik e kérdéssel: „minden brit vagy amerikai kísérletnek, mely Titót gazdasági nehézségein át akarja segíteni, gondos kalkuláció tárgyává kell tenni ellenállási képességét az ellene felsorakozott politikai

erőkkel szemben". S a cikk sóhajtva hozzáteszi: „Ilyen pontos kalkuláció megtétele távolról sem könnyű."

Ezzel kapcsolatban rendkívül jellemző a jugoszláv árulók magatartása a Nemzetek Szövetségében. Az imperialisták cinkos szemhunyorgatással veszik tudomásul, hogy Titóék egy sor kérdésben a népi demokráciákkal szavaznak, mert megértik, hogy ez nekik bőven megtérül azzal, hogy Titóék ennek fejében saját népük egy részét még mindig megtéveszthetik, mondván: „Ime, mi mégis a szocialista államok családjához tartozunk."

Persze, még így is megtörténik, hogy az imperialisták ormótlanul, ügyetlenül támogatják Titót. Ez történt például azoknak a titkos tárgyalásoknak kapcsán, amelyeket Titóék a görög fasiszta kormánnyal folytattak. Jugoszlávia négy népi demokrácia között fekszik... Ezért kezdett titkos tárgyalásokat a görög fasisztákkal. Azonban a görög külügyminiszter, Caldarisz, a sajtóval idő előtt közölte azt a reményét, hogy Tito marsallt és a görög királyt nemsokára szövetségesként üdvözölheti. Ez a leleplezés elég kellemetlen volt Titónak és a Daily Mail, az angol szélső reakció lapja április 14-i számában méltatlankodva követel „több tapintatot" Titóval szemben.

Az ilyen apró melléfogások nem változtatnak azon a tényen, hogy Titóék nemzetközi magatartása és az imperialisták szocialistaellenes hidegháborúja között

megvan a belső összefüggés. Amikor például az amerikai imperialisták szükségesnek tartják a háborús hisztéria fokozását, akkor Tito a maga szerény eszközeivel hűségesen szekundál ebben a zenekarban. Például légvédelmi elsötétítési gyakorlatokat tartanak, csapatmozdulatokat hajtanak végre Jugoszláviában és hasonlókat.

Az imperialisták természetesen kész örömmel fogadják Tito segítségét és mindaz a rágalom, mely a népi demokráciák ellen Belgrádban felröppen, százszorosan megnagyítva visszhangzik az amerikai, az angol rádióban és az imperialista sajtóban...

Nem egyszer az Economist maga húzta alá, hogy az imperialisták szívesen használják ki Tito helyzetét arra, hogy megzsarolják. Ennek megfelelően például Jugoszlávia jóval többet fizet most Angliának kártérítés és régi adósságainak fejében, mint amennyit az Economist megállapítása szerint, maguk az angolok reméltek.

Hogy az imperialisták nem támogatják nyiltabban és gyorsabb tempóban Titót, annak két oka van. Az egyik az, hogy az áruló jugoszláv vezetők értéke olyan mértékben csökken, amilyenben a jugoszláv munkások észreveszik az árulást. A másik az, hogy az imperialisták nem óhajtanak bizonytalan kockázatot vállalni. Kína példáján az imperialisták meggyőződtek arról, hogy a Kuomintang hadseregnek juttatott felszerelés jelentékeny része a kínai népfelszabadító hadsereg kezébe került és most őket erősíti. A nyugati imperialisták realisták

is, és számolnak azzal, hogy a jugoszláv dolgozó nép előbb vagy utóbb, de megszabadul Tito klikkjétől.

Ilymódon Titónak e „támogatása" nagyon költséges. A hitelekért, amelyeket a jugoszláv árulók kapnak, nagy engedményeket kell tenniök, le kell kötniök zálogul az Amerikában, Angliában lévő aranykészletüket. A hadifelszerelésért, amit az imperialisták adnak, fontos stratégiai anyagokkal kell fizetniök.

Ez a fejlődés természetesen nem maradhatott hatás nélkül Jugoszlávia belső viszonyaira. Az összes kapitalista elemek, a város spekulánsai és a falu kulákjai szabadabban lélekzenek. A jugoszláv trockisták a kipróbált és a Szovjetunióhoz hű ipari munkásság ellen egyre inkább támaszkodnak a meglévő kapitalista elemekre. Tito eme munkás- és népellenes politikájának eredménye a spekuláció megnövekedése, az iparcikkek és az élelmiszerek átvándorlása a közellátásból a feketepiacra . . .

Amíg a dolgozók nyomorognak, addig a felső réteg tejben-vajban fürdik és a legjobb szállítója és vevője a spekulánsoknak. Hogy ezen a téren hol tartanak ma Titóék, arra nézve jellemző a Sie und Er című svájci lapnak április 29-i cikke, mely Tito egy estélyét írja le. Az ujságíró, aki ezen az estélyen — Pál, volt régensherceg palotájában — résztvett, leírja: „A nagyteremben háromszáz díszegyenruhás tábornok áll, tetőtőltalpig aranyba, ezüstbe és kitüntetésekbe burkoltan.

Mellettük a szép nők nagystílű, drága estélyiruhákban. Mindez és az aranydíszítésű, hófehér frakkba öltözött pincérek a képet olyanná teszik, mint valami hollywoodi filmoperett díszlete. Az asztalok valósággal roskadoznak az óriási arany- és ezüsttálakon tálalt pecsenye alatt, amelyet 80 különböző előétellel szolgálnak fel. Bőségesen van ital is, tokaji, bordeauxi, frascati, sherry és természetesen pezsgő."

Jugoszláviából menekült elvtársak elmondják, hogy mióta a kulákokat előszeretettel veszik fel a kommunista pártba, egyre gyakoribb látvány a kommunista párttag béres, aki a kommunista kuláknál dolgozik, vagy a volt partizán, aki Nedicset vagy Pavelicset kiszolgált kuláknál napszámos. Ez nem akadályozza meg Titóékat abban, hogy nagyhangon ki ne jelentsék: „Az alapok lerakását befejeztük, egyenesen nekifoghatunk a szocializmus építésének."

A munkások elkeseredésére a jugoszláv trockisták terrorral és bebörtönzéssel válaszolnak. A rosszultáplált, elégedetlen munkások nem vigyáznak a gépekre, sok a selejt, amiért a trockisták a népi demokráciákat vádolják, hogy rossz gépet és anyagot szállítottak. Ez azonban nem sokat használ és a dolgozók elkeseredése egyre fokozódik.

Tito és klikkje a dolgozó tömegek elkeseredését a Szovjetunió és a népi demokráciák elleni uszítással akarja ellensúlyozni és a bajok igazi okáról így próbálja

a figyelmet elterelni. A Szovjetunióval való szakítás óta a jugoszláv árulók ezenkívül féktelen nacionalista uszításba fogtak. A régi, nagyszerb sovinizmus minden tartozéka újra előkerül a kelléktárból és vad nacionalista uszítás folyik a magyar, bolgár, román, albán és más szomszédnépek ellen. Petr Sztanbolics, a szerb szövetséges köztársaság miniszterelnöke és a kommunista párt titkára, a szerb nép-szkupscsina előtt tartott beszámolójában egyszerűen kijelentette, hogy a Magyar Köztársaság vissza akarja hódítani Bácskát, a románok Bánátot, a bolgárok Macedóniát és az albánok Metokhiát. A primhegedűt ebben a hangversenyben Tito viszi, aki például május 15-én, a gárdista hadosztály pártértekezletén e szomszédok ellen aljas uszító beszédet tartott, amely tele volt például ilyen kitételekkel: „Jugoszlávia békejobbot nyujtott a magyaroknak minden gonosztettük után. Ők azonban a legaljasabban förmednek Jugoszláviára" stb. Ez a Tito-féle módszer, mely Horthy gaztetteit egyszerűen a népi demokrácia nyakába varrja, egyébként kedvenc módszerük.

A sovinizmus természetesen nemcsak a szomszédokkal szemben nyilvánul meg. Titóéknál ezelőtt is hallgatólagos megállapodás volt arra, hogy köztársaságukban a szerbek, horvátok és szlovének vigyék az első szerepet. Árulásuk óta a nemzeti kisebbségek elnyomása rendkívül fokozódott. Crnagorában, Boszniában, a Vojvodinában egyre jobban kiszorulnak a helybeli elemek, mert

megbízhatatlannak tartják őket és helyükbe elsősorban nagyszerb soviniszták kerülnek. Recseg-ropog a szerb-horvát-szlovén összefogás is, mert a sovinizmus ezekben az országokban is fellángolt és egyre több panaszt hallunk a menekültektől, hogy a nagyszerb sovinizmus, ugyanúgy, mint a királyság alatt, újra ráfekszik a többi népekre.

Ezzel kapcsolatban előkerülnek a mult rezsimnek olyan tényezői, akik eddig háttérben voltak. Újra szerephez jutott Misa Trifunovics, a volt királyi kormány miniszterelnöke, Lázica Markovics, a hírhedt ügyész, Miátov Toso, volt rendőrkapitány, a feloszlatott „Szokol" és egyéb nacionalista szervezetek vezetői.

Jugoszlávia és szomszédainak viszonya egyre feszültebbé válik. A provokációk és az incidensek Jugoszlávia részéről egyre gyakoribbak és egyre kihívóbbak. Ezek a tapasztalatok különösen arra mutatnak, hogy Titóék kém- és provokációs tevékenysége a népi demokráciák és a Szovjetunió ellen nem tavaly nyáron, vagy 1947 őszén kezdődött, hanem sokkal régebbi keletű.

A Magyar Köztársaság Államvédelmi Hatósága tavaly augusztusban letartóztatta a budapesti jugoszláv követség sajtóattaséját, Boarovot, aki feletteseinek utasítására megölte Moic Milost, mert a Tájékoztató Iroda nyilatkozata mellett foglalt állást. Boarov bevallotta, hogy rendőrségi besúgó volt. 1947 áprilisában behívták a jugoszláv kommunista párt központi bizott-

ságának káderosztályára, ahol a vajdasági pártbizottság titkára, Vidic közölte vele, hogy rájöttek a multjára és csak akkor kegyelmeznek meg neki, ha megfelelő szolgálatra vállalkozik az UDB államvédelmi szerveinél. Boarov, a besúgó, ezt készséggel vállalta. És erre még ez év áprilisában kinevezték a budapesti követségre azzal, hogy a jugoszláv kémhálózat kiépítésében Magyarországon dolgozzon. Ismétlem, ez 1947 áprilisában volt. Az utasításai között, mint vallomásában leírja, többek között benne volt: „Azon kell dolgozni, hogy Magyarországon csökkentsük a Szovjetunió politikájának népszerűségét, vagyis a Jugoszláviában uralkodó burkolt Szovjetunió-ellenes politikát kell érvényesíteni." Boarov vallomása részletesen elmondja, hogy hogyan végezte a kémek beszervezését, hogyan igyekezett a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság munkáját dezorganizálni és végül, hogyan gyilkolta meg feletteseinek utasítására Moic-ot.

A magyar népi demokrácia a Tito-kormánnyal szemben a legteljesebb lojalitással viseltetett. Csak 1948 tavaszán kezdtünk gyanakodni, hogy valami nincs rendben. Tító árulása után alaposabban megnéztük Titóék magyarországi működését. Kivizsgáltuk például Anton Rob esetét, aki egy időben zágrábi párttitkár volt, a háború alatt Budapesten Horthy rendőrségének kezébe került és alaposan gyanúsítható volt, hogy egy sor jó elvtársat beárult a fasisztáknak. A felszabadulás

után az esetet kivizsgálás céljából átadtuk a jugoszláv párt képviselőinek, akik egy idő mulva közölték velünk, hogy Rob tisztázta magát a vádak alól és azt javasolták, hogy ő legyen a magyarországi jugoszlávok antifasiszta szövetségének a vezetője. Mint ilyet, az országgyülésbe is beválasztották.

A Tájékoztató Iroda közleménye után Rob Jugoszláviába szökött és mi utólag voltunk kénytelenek megállapítani, hogy esete Boarovéhoz hasonló. Azt is megállapítottuk, hogy Rob előszeretettel szervezte be az antifasiszta szövetségbe a magyarországi jugoszláv kulákokat, sőt kitelepítésre előjegyzett svábokat is, mert ezek annak a kémszervezetnek, melyet Rob az antifasiszta szövetség cégére alatt Magyarországon létrehozott, a legjobban megfeleltek.

Hasonló esetünk volt Bán Antallal, az azóta Svájcba szökött volt szociáldemokrata iparügyi miniszterrel. 1946 folyamán Noviszádról, ahol Bán az 1942-es megszállás után dolgozott, azt az értesülést kaptuk, hogy ott a rendőrség szolgálatában állott. Felkértük Jugoszlávia képviselőit, hogy vizsgálják ki az ügyet. Megfelelő idő mulva értesítettek bennünket, hogy az ügyet kivizsgálták és a gyanú alaptalan. Mi ezt gyanútlanul elfogadtuk és nem kifogásoltuk, hogy Bán, aki folyékonyan beszélt szerbül, a jugoszláv antifasiszta szövetség egyik fő támogatója lett. Ő kötötte meg a különböző jugoszláv-magyar szerződéseket, melyekben

egy sor súlyos kötelezettséget vállaltunk a jugoszláv ötéves terv támogatására. Ma már tudjuk, hogy Bán Antal valóban Horthy rendőrségének szolgálatában állott, de Titóék ugyanúgy beszervezték, mint Boarovot, aki Bán működésére vallomásában egyébként részletesen ki is tért.

A Magyar Népköztársaság tényezőinek egész sora kezdte észrevenni, hogy a szerződések végrehajtása a magyar népi demokráciára egyre előnytelenebb. Ugyanakkor a jugoszláv gazdasági tényezők előszeretettel vették ki a keretszerződésből és adták át angol vagy egyéb kapitalista érdekeltségeknek azokat a megrendeléseket, amelyek előnyösek voltak és Magyarországnak a hátrányosakat juttatták. A dolog olyan méretet öltött, hogy egy delegációnk ezt magával Titóval közölte és közbenjárását kérte. Tito álnok módon biztosította megbízottunkat, hogy itt csak az alsóbb szervek túlbuzgóságáról vagy hibájáról lehet szó.

Ma már világos, hogy ez fentről jövő utasítás volt. Ma már világos, hogy Titóék árulása sokkal régebbi időkre nyúlik vissza. Világos az is, hogy az a beállítás, amely szerint az árulók rossz szelleme az, ami Titót magával ragadja, ugyanolyan költött legenda, mint az, hogy Jugoszlávia most a szocializmust építi. Tito árulásának gyökerei sokkal mélyebbek és régebbiek, de természetesen most nő ki belőlük a maga terebélyességében a mérges fa.

Déli határainkon valóságos kéminváziót szerveztek. A Tájékoztató Iroda tavaly júniusi közleménye óta az imperialista kémek, spekulánsok, volt csendőrtisztek zavaros áradata, mely azelőtt nyugat felé ment, hirtelen irányt változtatott: Jugoszlávia felé fordult. A jugoszláv hatóságok a határon átszökőket, ha alkalmas összeköttetéseik voltak, tovább adják az angol kémszervezetnek. A többieket pedig megfelelő megdolgozás után, kémkedés céljából, visszadobják a magyar határon.

Ezek a visszadobott kémek kivétel nélkül azt vallják, hogy az első feladat, amit a jugoszláv kémszervezet rájuk szabott, a Magyarországon levő szovjet képviselet, a magyar hadsereg és a magyar gazdasági élet pontos kikémlelése. A kémek átdobása szakadatlan határincidensekkel van összekötve. Ezeknek az incidenseknek az időpontja rendszerint összevág valamely nemzetközi vagy magyar eseménnyel, annyira, hogy mi már előre tudjuk, körülbelül mikor várhatók a provokációk. A május 15-e előtti választási hetekben, a szó szoros értelmében, valósággal ostrom alatt állott déli határunk. Volt olyan hét, hogy több mint száz kémet dobtak át. A kémeket feltartóztató határőreinkre tüzet nyitnak és az utolsó három héten öt határőrt megöltek. Az egyik ilyen provokáció május 14-én, a választás előestéjén történt.

Ezek az aljas gyilkosok nem elégszenek meg azzal, hogy ártatlan emberek vérét ontják. E gyilkosságok

alapján megkísérlik ... hogy vádat emeljenek Magyarország ellen. A belgrádi rádió május 20-án például az aljasság minden határát túllépve, kijelenti: „A Tájékoztató Iroda magyarországi követői szisztematikus hajszát indítottak, amely a szavakról közvetlenül ellenséges tettekre tért át és arra irányul, hogy a magyar katonáknak a határon való halálát idézze elő." (!?)

A jugoszláv dolgozó nép, különösen a munkásságnak az a befolyásos rétege, amely változatlanul kitart a szocializmus és a proletár nemzetköziség mellett; mohón hallgatja a moszkvai, a budapesti és a többi demokratikus rádiók híradását. Ezt Titóék azzal igyekeznek ellensúlyozni, hogy a legkíméletlenebbül üldözik azokat, akik a Szovjetunió és a népi demokráciák rádióját hallgatják.

A mai Jugoszlávia tipikus rendőrállam, ahol a trockista klikk a Gestapótól kölcsönzött módszerekkel és a Gestapo-ügynökök segítségével tartja fenn uralmát. A Magyar Dolgozók Pártja a többi testvérpártokkal együtt, erejét megfeszítve azon igyekszik, hogy a jugoszláv dolgozók megtudják az igazságot. Léptennyomon le fogjuk leplezni Tito bandáját mint árulókat és az imperializmus ügynökeit, különösen azt az aljas módszert, amelynek segítségével Titóék a szocializmus építésének ürügyével az imperialistákat támogatják.

Az ipari munkásságnak és az ifjúságnak, amelyet

Tito klikkje — kihasználva hazafias érzésüket és a szocializmus felé való törekvésüket — félrevezet, meg kell magyarázni, hogy kizsákmányolják és arra kényszerítik őket, minél több rezet és ónt termeljenek, minél több erdőt termeljenek ki, nem a szocializmus építésére, hanem a szocializmus esküdt ellenségei — az imperialisták javára. Testvéri üdvözletünket küldjük azoknak a hősöknek, akik önfeláldozóan harcolnak az elnyomók ellen. Tudjuk, hogy ezeknek a harcosoknak a lelkében ugyanaz a láng és ugyanaz az eltökéltség lobog, amely annyi hőstett végrehajtására buzdította őket a fasizmus elleni harcban és amely kivívta számukra az egész haladó emberiség elismerését.

Ez a tűz ma is lobogó lánggal ég. Ez biztos záloga annak, hogy az a szörnyű rendszer, amelyet ma a szocializmus aljas árulói, Titóval élükön Jugoszláviában bevezettek, nem lesz hosszúéletű. Ez a rendszer el fog pusztulni és Jugoszlávia dolgozó népe ujjongva térhet majd vissza a szocializmust építő népek nagy családjába.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 83—98. old.

A RAJK-BANDÁRÓL.

A Magyar Dolgozók Pártja nagybudapesti aktívájának értekezletén elmondott beszédből.

1949 szeptember 30.

Rajk kémbandájának leleplezése ma már teljes jelentőségében áll előttünk. Sikerült lelepleznünk az ellenség veszedelmes ötödik hadoszlopát, amely beszivárgott soraink közé és a párton, a népi demokrácián belül készült titokban arra, hogy minden vívmányunkat megsemmisítse. E leleplezéssel kapcsolatban fény derült az amerikai imperialisták stratégiai tervére — mely nem kevesebbet tűzött ki célul, mint hogy az új világháború bevezetéseképpen az összes népi demokráciákat kiszakítsa a Szovjetunió vezette békefrontból és az imperialisták táborába vigye át.

Egy esztendő óta arra lettünk figyelmesek, hogy az amerikai imperialisták nagyon magabiztos hangon beszéltek valami „Operation X" nevű tervről, amelynek egyik fontos része abban állott, hogy benyomulnak a népi demokráciák vezető pártjaiba. Ugyanakkor hallottunk úgynevezett mélyértelmű fejtegetéseket arról, hogy az elmult két világháború tapasztalatai alapján helytelen volna az imperialisták részéről „totális" háborúra venni

az irányt, azaz olyan háborúra, amely egyszerre az egész Szovjetunió vezette békefront megsemmisítését tűzi ki célul. Ehelyett ezek az imperialista hangok bizonyos korlátolt, körülhatárolt célok érdekében folytatandó háborúra akartak irányt venni. Most már megértjük, hogy ilyen korlátolt és körülhatárolt cél lett volna a népi demokráciák leszakítása a Szovjet oldaláról. És az is világos számunkra, hogy az a hidegháború, az a fokozódó kardcsörtetés, amelynek a berlini légihíd csak egy része volt, hozzátartozott a terv előkészítéséhez.

Az imperialisták e „korlátolt" tervének tengelye és alapja az az árulókból, kémekből, Gestapo-ügynökökből álló banda lett volna, amely ma Jugoszlávia élén áll. Ennek a gyülevész bandának lett volna az a feladata, hogy az amerikai imperialisták megbízásából faltörő kosként szerepeljen a népi demokráciák ellen.

Rajkék leleplezése végre a maga meztelenségében megvilágította a jugoszláv árulók üzelmeit. A Rajk-per folyamán nyilvánvalóvá vált, hogy Tito és bandájának árulása nem tavaly júliusban kezdődött, hogy ennek a bandának tagjai külön és együttvéve hosszú esztendők óta mint rendőrspiclik, kémek, besúgók, provokátorok, vagy Gestapo-ügynökök dolgoztak. Az is bebizonyítást nyert, hogy a rájuk vonatkozó kompromittáló adatok a Gestapo irattárából az Egyesült Államok kémszolgálatának kezébe kerültek és hogy a jugoszláv vezetők ma ugyanúgy végrehajtják az amerikai imperialisták és

kémek utasításait, mint ahogy Rajk végrehajtotta Horthyék rendőrségének, később az amerikai és jugoszláv kémszervezeteknek a parancsait. Most már tudjuk, hogy a jelenlegi jugoszláv vezetők jelentékeny részét 1941-ben a Gestapo küldte haza a francia internálótáborokból.

Fény derült ezzel kapcsolatban a jugoszláv szabadságharcokra is. Most már tudjuk, hogy amint Spanyolországban a hősök mellett ott settenkedtek az árulók, a Rajkok is, úgy Jugoszláviában a fasiszták ellen önfeláldozóan küzdő, mérhetetlen áldozatokat hozó jugoszláv hősök mellett ott nyüzsögtek a Titók, Rankovicsok, Kardeljek, Gyilaszok és a többi rendőrspicli, akiknek egyik főgondja a szabadságharc folyamán az volt, hogy a jugoszláv nép legjobb fiainak... küzdelmét ellensúlyozzák. Most már tudjuk, hogy Titóék saját erősítésükre az angol és amerikai kémek és spiclik egész hadát hívták még a szabadságharc idején Jugoszláviába. Most már tudjuk, hogy Titóék egyik főgondja a felszabadító háború alatt az volt, hogy minél több öntudatos harcos, a jugoszláv nép minél több igaz fia pusztuljon el ebben a küzdelemben. Brankov, a budapesti jugoszláv követség volt ügyvivője, nemcsak arról rántotta le a leplet, hogy Titónak a háború alatt gyanús tárgyalásai voltak a németekkel, de arról is, hogy százával ölette le azokat a szabadságharcosokat, akik az amerikai imperialistákkal szemben a Szovjetunióban látták népük támogatóját.

Most már tudjuk Rajk vallomásából, hogy az egész

jugoszláv „szocializmus" csak látszatra készült, csak engedmény volt a dolgozó jugoszláv tömegek felé és azzal a mellékcéllal hozták létre, hogy Titóék így hatásosabban tudják leplezni az imperialisták terveit a népi demokráciákkal és a Szovjetunióval szemben.

A per rávilágított arra, hogy amíg a népi demokráciákban a régi rend, a reakció nem volt leverve, addig az imperialisták Tito Jugoszláviáját mint stratégiai tartalékot kezelték. Ennek a tartaléknak ezidőben külön jelentőséget adott az, hogy szocialistának tudta magát kijátszani és mint ilyen, a népi demokráciák országaiban kémei, „diplomatái" és befolyása révén nagy segítséget tudott nyujtani a mit sem sejtő népi demokráciákkal szemben.

Amikor azonban a harc eldőlt, a reakciót a népi demokráciák leverték, akkor a jugoszláv árulók amerikai urai a stratégiai tartalékot, Tito bandáját, kénytelenek voltak a harc első vonalába dobni.

Rankovics erről nyugodtan azt mondta Rajknak: „A felszabadulás után, 1945-ben, 1946-ban a helyzet olyan volt, hogy Jugoszlávia nyugodtan maradhatott a háttérben kijátszva látszólagos forradalmiságát a Szovjetunió és a többi népi demokratikus országok felé. Neki — már mint Jugoszláviának — akkor nem kellett vállalnia kellemetlen feladatokat a Szovjetunió ellen és a népi demokráciák ellen." A reakciós erők veresége után, mint Rankovics mondotta: „A helyzet azonban

annyira megváltozott, hogy Jugoszláviának az eddigi tartalék szerepét betöltő mivoltát fel kellett adnia és magának Jugoszláviának kellett előtérbe lépnie." Jugoszlávia lett a népi demokratikus kormányzati rendszerek megdöntésére irányuló harcban a rohamcsapat.

Nálunk, Magyarországon ez annyit jelentett, hogy Rajk és bandája utasítást kapott arra, hogy fegyveres erővel állítsák vissza Magyarországon a kapitalizmust.

Ebben az utasításban nemcsak az volt benne, hogy az ország minden reakciós erejére kell támaszkodni, de a terv végrehajtásához megkapták volna az angol-amerikai zónában összegyűjtött nyilasokat, csendőröket horthysta tiszteket és ami még fontosabb, a jugoszláv árulók fegyveres haderejét. Az ilyen fegyveres orvtámadás kiegészítő része lett volna valamely nemzetközi konfliktus, amelynek le kellett volna kötnie a Szovjetunió erejét és ugyancsak kiegészítő részei lettek volna különböző zavargások, köztük a katolikus reakció mozgósítása, amely a többi népi demokrácia számára megnehezítette volna, hogy az így megtámadott Magyarország segítségére siessenek.

Ennek a tervnek fényénél értjük meg többek között, hogy miért tartott és tart Jugoszlávia gazdasági erejéhez mérten óriási hadsereget. Ez a hadsereg tudvalevőleg időnként 700.000 főt számolt. Ma már világos, hogy Tito itt is amerikai gazdáinak utasítását követte, akik jugoszláv katonák vérével hajtották volna végre tervüket,

híven ahhoz a politikájukhoz, amely szerint más kezével kell kikapartatni a gesztenyét a tűzből.

Ez volt az „Operation X", az amerikai imperialisták titkos terve, amelynek minden részlete bizonyítja, hogy mohó imperialista rablók és Gestapo-iskolát járt provokátorok, Tito, Rankovics, Gyilasz közös szerzeménye.

A Rajk-banda leleplezése fényt vetett ezekre az aljas tervekre és mellékesen fényt vetett arra is, hogy a jugoszláv árulók nem az idén augusztusban határozták el, hogy a görög szabadságharc megfojtásához segédkezet nyujtanak, hanem már — mint Rankovics azt Rajkkal közölte — tavaly kész volt a terv Tito és a görög monarchófasiszták együttműködésére.

Fény derült arra is, hogy Mindszenty és társainak demokráciaellenes működése nem volt valami elszigetelt jelenség, hanem szerves része volt az amerikai imperialisták és jugoszláv bérenceik közös üzelmeinek.

Rankovics jugoszláv belügyminiszter — mint Rajk közli: „Döntően aláhúzta . . . azt, hogy figyeljek fel arra, hogy már abban az időben, tehát 1948 októberében, amikor én vele beszélgettem, Mindszenty minden eddiginél sokkal élesebb, leplezetlenebb politikai támadást vezet a kormány ellen. Rankovics megmondotta, hogy ez nem Mindszetynek a saját feje és meggyőződése alapján történik. A népi demokratikus országokban a további demokratikus szocialista fejlődés megakadályozására a Vatikán minden erejét is harcba kell vinni. Azt is mon-

dotta Rankovics, hogy az iskolák államosítása körül Mindszenty ki tudott váltani Pócspetrin egy kis parasztzendülést a kormány intézkedéseivel szemben. Mindszenty most különböző nagyhatalmi körök sugallatára és a Vatikán sugallatára olyan mindenre elszánt politikát fog folytatni, hogy január végére, februárra, 1949-ben odáig érjenek az események, hogy ne egy Pócspetri legyen, hanem minden vármegyében, városban, járásban, a falvakban hasonló zendülések robbanjanak ki a demokratikus központi kormányzattal szemben."

Ezzel kapcsolatban Rajk rámutatott arra, hogy a reakciós katolikus klérus megmozdulásait Csehszlovákiában és Lengyelországban ő azonnal úgy értékelte, mint az amerikaiak által megrendezett, Mindszentyével párhuzamos akciókat.

Végül fény derült arra is, hogy mi lett volna a következménye, ha az amerikai imperialisták, ha Titóék és Rajkék terve sikerül. A kép, amely így kialakul, valóban megdöbbentő. Ha a terv sikerül, Magyarország afféle amerikai gyarmattá vált volna, amelyet Tito és a belgrádi csatorna egyéb szemete albérletbe kapott volna és melyet Tito spiclijei: Rajk Lászlók, Rob Antonok, Bán Antalok, Pálffyak mint helytartók kormányoztak volna.

Rajk imperialista megbízói szívósan terjesztették, hogy Rajk valami „nemzeti" vonalat képvisel, hogy a Kommunista Párt „proletár" szárnyával szemben valami „értelmiségi" irányzatot jelent. Ime, most világos, hogy

ki az a Rajk, akiből „a nemzeti ügy bajnokát", akarta faragni a reakció. Ime, itt van a „nemzeti", az „értelmiségi" irány: Magyarország, mint az amerikai imperialisták jugoszláv ügynökeinek a gyarmata!

Rajk vallomása elején még csak arról beszélt, hogy Tito utasítása burzsoá-demokratikus kormányra szólt, amelyben benne lennének a nyugatra szökött jobboldali szociáldemokraták és Nagy Ferencék. De amikor a vád kezdte jobban megvilágítani ezt a „burzsoá-demokrata" tervet, akkor egyszeriben kiderült, hogy lényegében azt a vérgőzös, népellenes, fasiszta rendszert akarták visszaállítani, amelyet 1944—45 telén a felszabadító Szovjet Hadsereg elsöpört.

Amikor Rajkot sarokba szorították és az elnök megkérdezte tőle, hogy tervének sikere esetén mit műveltek volna hazánkban az ő jugoszláv és nyilas segédcsapatai, szemrebbenés nélkül azt válaszolta: „Mindenesetre a legmesszebbmenő kegyetlenség, mészárlás azokkal a demokratikus erőkkel szemben, amelyek őket az országból kiszorították, a kapitalizmust fokozatosan likvidálták, a földeket felosztották, az üzemeket, bankokat államosították és így tovább. Erre nyilvánvalóan gondoltam, hiszen politikus ember vagyok, az ábécéjét ismerem a politikának."

Szőnyi ugyanerre a kérdésre azt válaszolta: „Végül is nem egy burzsoá-demokratikus köztársaság, hanem a fasiszta uralomnak, véres uralomnak valamilyen új for-

mája következett volna be, ugyanolyan gyakorlati következményekkel, mint a multban, a véres fasiszta diktaturában... Bekövetkezett volna, hogy a gyárosok visszakapják a gyárakat, a földesurak nagyrészt földjeiket, a bankárok a bankokat, vagyis a magyar dolgozó nép minden olyan vívmányától, amelyet a népi demokráciában elért, újra megfosztatott volna, a tőkés uralomnak véres formája alakult volna ki Magyarországon." Szőnyi még külön hozzátette: „A nők egyenjogúsága is megszűnt volna."

És mit mondott Pálffy? „Teljesen tisztában voltam azzal — mondotta —, hogy egy ilyen megindított folyamat nem áll meg a félúton... Tudtam, hogy nincsenek langyos középutak — vagy-vagy, és egy ilyen burzsoádemokratikus változás a magyar politikában, akár akarjuk, akár nem, visszamegy egészen a Horthy-fasizmusig. És azzal is tisztában voltam, hogy egy ilyen Horthy-fasizmushoz való visszatérés nemcsak gazdasági és politikai változásokat jelent az adott helyzethez képest, elsősorban a munkásosztállyal szemben, hanem a fasizmust jellemző brutális rendészeti elnyomást is a munkásokkal szemben. Tisztában voltam ezzel."

Még világosabban beszélt erről Korondy, a fasiszta csendőrszázados: „Én — mondotta Korondy — az összeesküvés céljairól azt tudtam, hogy a terv és célja fegyveres puccs segítségével a kormányt eltávolítani, Rákosi, Gerő és Farkas minisztereket őrizetbe venni, ellen-

állásuk esetén fizikailag megsemmisíteni őket és a hatalmat átvenni, a hatalom birtokában a régi burzsoá-kapitalista rendszert visszaállítani, a földeket a régi földbirtokosoknak visszaadni, a gyárakat a gyárosoknak, a bankokat a bankároknak, visszahelyezni régi beosztásukba a volt csendőrség, rendőrség, a Horthy hadsereg tisztjeit, tiszthelyetteseit, a minden bizonnyal ez ellen elégedetlenkedő munkásokat pedig — különösen a nagyobb munkáslakta vidékeken: Diósgyőr, Salgótarján, Ózd — terrorcselekményekkel megfélemlíteni."

Ime, ez lett volna az összeesküvés eredménye! Burzsoá-demokratikus köztársaságot emlegettek és véres fasizmusra gondoltak. A magyar dolgozó nép 1919 augusztusában már áldozata lett egyszer hasonló kísérletnek. Akkor is polgári demokráciát ígértek neki a nyugati imperialisták és a böllérbicska uralma, Orgovány, Siófok, Horthy és Szálasi valósult meg belőle. Sose felejtem el, amikor 1919 nyarán a Magyar Vörös-hadsereg egy századának politikai megbizottja magyarázta katonáinak: „Ezelőtt fajárom volt a dolgozó nép nyakán. Ha most kicsavarják a fegyvert a kezünkből, vasjármot kapunk." És én hozzátehetem: ha Rajkék, Titóék és amerikai gazdáik terve sikerült volna, akkor a magyar dolgozó nép nyakára nem egyszerű vasjárom került volna vissza, hanem vasjárom éles szegekkel kiverve. Ezt ma már felismeri nemcsak a párt, de felismeri a magyar dolgozó nép is és Rajk bandájának lelep-

lezéséből nem az a legkisebb haszon, hogy minden magyar hazafi megérti, hová vezet az az út, amelyre a nyugati imperialisták szerették volna országunkat átdobni. Mi is megjegyezzük magunknak az áruló Pálffy szavait: „Nincs langyos középút — vagy-vagy."

De le kell vonnunk egyéb tanulságokat is. Elsősorban a munkásosztály, a dolgozó nép pártjának jelentőségéről. A Rajk-banda leleplezése azt bizonyítja, hogy nemcsak mi ismertük a Kommunista Párt döntő jelentőségét, de ismerték a jugoszláv árulók is.

Mi tavaly júniusban, amikor még azt hittük, hogy eltévelyedett kommunistákkal és nem rendőrspiclikkel és Gestapo-kémekkel állunk szemben, igyekeztünk megmagyarázni a jugoszláv vezetőknek, hogy tévednek, ha azt hiszik, hogy egy laza, az egész nép felnőtt lakosságát magában foglaló népfront helyettesítheti a Kommunista Pártot, az ipari munkásság, a dolgozó nép élcsapatát. Most Rajk vallomásából tudjuk, hogy a jugoszláv árulók nem azért vizezték fel a pártot, nem azért olvasztották bele a Népfrontba és tolták félillegalitásba a háttérbe, mert nem voltak tisztában a szerepével, hanem ellenkezőleg, mert igenis tisztában voltak vele. Rankovics világosan és félreérthetetlenül megmagyarázta Rajknak, hogy ők azért nyomják el a Kommunista Pártot, mert egy ilyen párt feltétlenül kikristályosodási pontja, gyüjtőmedencéje a forradalmi, szocialista erőknek és ilyesmire természetesen a jugoszláv árulóknak és Gestapo-kémek-

nek nem volt szükségük. Ő magyarázta meg Rajknak, hogy nálunk a rendőrségen, a katonaságnál igyekezzék a pártszervezeteket feloszlatni.

Nekünk most az ellenség tettein keresztül kell újra megtanulnunk, hogy népi demokráciánk, szocialista építésünk gerince pártunk: a Magyar Dolgozók Pártja, hogy minél erősebb ez a párt, annál erősebb, egészségesebb a népi demokrácia. Ujra megtanultuk azt is, hogy őriznünk kell pártunk egységét, mint szemünk világát. Ebből a szempontból rendkívül tanulságos, hogy Brankovék és Rankovicsék tudatosan terjesztették az imperialista sajtóban és rádióban azt a hírt, hogy a Magyar Kommunista Párt nem egységes, hogy abban van egy Rajk-frakció. Titóék nagyon jól tudták, hogy a Kommunista Párton belül a repedés árnyéka, vagy híre is már komoly károkat okoz. Ők is tisztában voltak a párt egységének jelentőségével és ezért igyekeztek ezt az egységet minden módon megbontani.

Meg kell tanulnunk ennek a pernek a fényénél, hogy szorosabbra kell vonni pártunkban a fegyelmet, a tudást, az elméleti színvonalat emelni kell és hogy amit ezen a téren eddig tettünk, az nem elegendő.

Nem szabad tűrnünk a jövőben sem a pártmunka, sem a termelés terén semmiféle pongyolaságot, lazaságot, liberalizmust és nem szabad megengedni, hogy a világnézeti fronton a legkisebb rés, vagy repedés is legyen . . .

A legfontosabb tanulság... számunkra, hogy fokozni kell az éberséget az ellenséggel szemben. Meg kell vallanunk őszintén, hogy ezen a téren, Rajk áruló bandájával szemben, mi magunk, a párt vezetői is, hibáztunk. Mi jól ismertük Lenin megállapítását arról, hogy a megvert ellenség megtízszerezett energiával, százszorosra fokozott gyűlölettel veti magát a harcba. Ismertük nagy tanítónk, Sztálin elvtárs tanítását arról, hogy az osztályharc a proletárdiktatúra viszonyai között még elkeseredettebbé válik, mint előtte volt. Olvastuk példaképünk, a nagy Bolsevik Párt 1936-38-as tapasztalatait és mégsem gondoltunk arra, hogy ez nálunk is megismétlődhet. Általánosságban beszéltünk az éberségről, de ugyanakkor magabiztosak voltunk, megnyugtattak bennünket politikai és gazdasági sikereink.

Emellett nem egyszer elnézőek voltunk Rajk és társai „pártszerűtlenségeivel" és „hibáival" szemben. Ezekben nem az ellenség kezét gyanítottuk, hanem az illetők tapasztalatlanságát, járatlanságát, műveletlenségét. Túlságosan türelmesek voltunk velük szemben, mert nem gyanítva, hogy árulókkal van dolgunk, meg akartuk nevelni őket, módot akartunk nekik adni arra, hogy hibáikat kijavítsák.

Amellett a Rajk-ügy leleplezéséig ilyen esetünk nem volt és elképzelhetik az elvtársak, hogy magunk is meg voltunk döbbenve az aljasság és az árulás e feneketlen mértékétől. Nem volt gyakorlatunk az ilyen ügyek

felgöngyölítésében és tudtuk, hogy nem lehet könnyelműen hozzáfogni. Nem is volt könnyű a felgöngyölítés kidolgozása és megvallom, hogy sok álmatlan éjszakámba került, amíg a végrehajtás terve alakot öltött.

De amint felismertük Rajkék bandájának árulását, az ügy körvonalait, jelentőségét, nemzetközi összefüggését, akkor megszűnt a türelmesség, a tépelődés, akkor azzal a gyorsasággal, kemény kézzel és vas következetességgel nyúltunk hozzá, amely pártunk döntő akcióit jellemzi és amit joggal tanult meg félni az utolsó öt esztendő folyamán az ellenség.

Mindjárt hozzátehetem, persze azelőtt sem haboztunk. Amikor Rajkot tavaly augusztus első napjaiban eltávolítottuk a belügyminisztériumból, ez nem valami véletlenség volt, mint a váratlanul elsült puska lövése, hanem hosszú hónapok érlelték meg. A hadsereget sem véletlenül vettük kézbe tavaly szeptemberben. Mi nem tudtuk akkor azt, amit október elején Rankovics magyarázott Rajknak, hogy Mindszenty amerikai utasításra indított veszett harcot demokráciánk ellen. De Mindszenty magatartásából és egy sor egyéb jelből így is megértettük, hogy gyorsabban és keményebben kell cselekednünk. Terveinket úgy változtattuk meg, hogy a tennivalókat, amelyeket 1950 végéig akartunk elvégezni, jó félévvel előbbre hoztuk. Mindszentyt ártalmatlanná tettük, az év elején végrehajtottuk a

párttisztítást, kiszorítottuk a hozzánk befurakodott idegen elemek jelentékeny részét, szorosabbra fogtuk a munkás- és parasztszövetséget. Ezzel kapcsolatban a hadseregbe, a rendőrségen, az államgépezetbe a demokráciához hű munkásokat és parasztokat helyeztünk el és végül megtartottuk a választásokat. Rajk és bűntársai elpanaszolták, hogy minden egyes intézkedésünk helyes volt, népi demokráciánk erősödését szolgálta és egy-egy csapást jelentett az amerikai imperialisták, Titóék és magyar bérenceik titkos terveire.

Éberségünk fokozására felbecsülhetetlen szolgálatot jelentett a Kommunista Pártok Tájékoztató Irodájának tavaly júniusi határozata. Ez a határozat felrázott bennünket önelégültségünkből és megnyugvásunkból. Rákényszerített bennünket arra, hogy szakítsunk azzal a munkamódszerrel, amely egyik napról a másikra dolgozott és elvesztette szem elől a szocializmus építésének széles perspektíváit, különösen a szocializmus építését a falun. És külön hálával kell megemlékeznünk nagy tanítónkról, Sztálin elvtársról, aki azzal, hogy a jugoszláv árulókról kíméletlenül lerántotta a leplet és biztos kézzel mutatott rá a tennivalóra, bennünket is a helyes útra vitt. Nem véletlen, hogy a Tájékoztató Iroda határozatának nyilvánosságra hozatala után öt héttel Rajkot leváltottuk a belügyminisztériumból.

Egyszóval, ha kezdetben nem is voltunk elég éberek,

azután igyekeztünk alapos munkát végezni. A választások május 15-én voltak, az összeesküvők letartóztatása május 16-án kezdődött. A munka, amit ezzel kapcsolatban Államvédelmi Hatóságunk Péter Gábor elvtárssal az élen végzett, nem volt rossz. Sikerült felderítenünk az ellenség szervezetének jelentékeny részét, sikerült rávilágítani aljas, magyar és nemzetközi terveikre és ráirányítani a magyar és a nemzetközi dolgozók figyelmét az amerikai imperialisták és jugoszláv kémeik üzelmeire.

Most az a feladatunk, hogy tanuljunk a saját kárunkból, ha már a közmondás okos emberének a példájára nem tanultunk a más kárából. Tanuljuk meg elsősorban az éberség gyakorlását és tanuljuk meg, hogy az éberség nemcsak a Politikai Bizottság, a Pártvezetőség, a Központi Ellenőrző Bizottság vagy az Államvédelmi Hatóság ügye, hanem egész pártunké. Legyen éber pártunk minden szervezete, minden funkcionáriusa, minden tagja és ezen túlmenően, legyen éber az egész dolgozó nép, figyeljen fel a legkisebb ellenséges hangra vagy tettre. A hibák mögött keresse és találja meg az ellenség kezét. Az éberséggel kapcsolatban tudni kell, hogy milyen réseken át tud behatolni hozzánk az ellenség, milyen módszerekkel altatja el éberségünket. Az önelégültség, amely nem akarja a hibát észrevenni, a személyi kultusz, türelmetlenség a figyelmeztető szóval és a kritikával

szemben, az önkritika hiánya, mind az éberség eltompulását eredményezi. És nem lehet eléggé éber az, akinek nincs meg a kellő szocialista elméleti felkészültsége, mert nem veszi észre, ha az ellenség a nacionalizmus, a faji gőg, sovinizmus, antiszemitizmus fegyverét használja, ha az ellenség a dolgozókat úgy befolyásolja, hogy a régi, reakciós világból bennük maradt szocialistaellenes ösztönökre, az egyéni haszon keresésére, önzésre, kényelemre apellál.

Ne csak a politika terén legyen éber a kommunista, hanem a termelés frontján is. Értse meg, hogy a hanyag, rossz munka, a sok selejt, az anyagpocsékolás, a géptörés, a rossz minőség, a normalazítás, bércsalás, OTI-csalás nemcsak gazdaságilag árt demokráciánknak, a dolgozó népnek, hanem politikai jelentősége is van.

Mindez politikai akció is, amelyre ugyanúgy fel kell figyelni, s amelyet ki kell vizsgálni, mint a suttogó propagandát, a szabotázst vagy a kémkedést. És fel kell figyelni nemcsak arra, aki ilyesmit elkövet, hanem arra is, aki támogatja vagy elnézi.

A magyar dolgozó nép politikai érettségének biztató jele, hogy ezt az összefüggést a Rajk-per nyomán azonnal fel is ismerte. Száz és száz üzemből, műhelyből kaptuk azt a határozatot, hogy Rajkék árulására a többtermeléssel, jobb munkával felelnek. Ezt üzenik a gyárak, ezt üzeni a falu, amely a maga részéről a

termés jó beadásával, a vetés jó elvégzésével felel az árulóknak.

Amikor örömmel állapíthatjuk meg, hogy a Rajk-banda ügye felrázta és éberré tette a magyar dolgozó népet, ugyanakkor mindjárt meg kell mondanunk, hogy hiba volna azt hinni, hogy Rajkék leleplezésével már teljesen felszámoltuk és utolsó gyökeréig eltávolítottuk az ellenség szervezeteit. Ma már tudjuk, hogy az ellenség kémhálózatát évtizedekig építette ki. Nem valószínű, hogy amit ők ennyi esztendőn át fölépítettek, mi néhány hónap alatt fel tudjuk kutatni. Azonkívül nekünk már van elég tapasztalatunk e harcról és tudjuk, hogy az ördög nem alszik, az ellenség újra kezdi, újabb kémeket fog beküldeni hozzánk. Úgy vagyunk ezzel, mint a mesebeli hétfejű sárkánnyal, amelynek a levágott fej helyett új nő. Viszont most már valamelyes tapasztalatra tettünk szert a sárkányfejek levágásában. Azonkívül a meséből is tudjuk, hogy eddig minden sárkányt előbb vagy utóbb elpusztítottak. Ha éberek leszünk, el fogjuk pusztítani az imperialisták kémeit is.

Mindenesetre elmondhatjuk a régi közmondással, hogy kár haszonnal jár. Rajk és áruló bandája nagy károkat okozott, de nagy a lecke is, amellyel megtanítottak bennünket arra, hogy sikerrel és éberebben folytathassuk minden szakaszon a szocializmus építését. A Rajk-ügy felszámolása olyan tapasztalatokkal gazdagított bennünket, amelyekkel eddig nem rendelkeztünk.

Érettebbé, magabiztosabbá tette az egész pártot, az egész magyar demokráciát. Végeredményben az ellenség kezdeti sikereit visszájára fordítottuk és egy veszélyes csatát győzelmesen vívtunk meg.

A Rajk-ügy tanulságait nemcsak mi vontuk le, de az egész világ munkásmozgalma. Az összeesküvők leleplezésének fényében kiderült, hogy az amerikai imperialisták és jugoszláv bérenceik az összes népi demokráciákban a mienkhez hasonló aljas terveket szőttek. Rajk, Pálffy, Brankov részletesen leleplezték ezeket a terveket. Leleplezték benne a katolikus reakció és a Vatikán külön szerepét, amelyet Magyarországon kívül Csehszlovákiában és Lengyelországban játszott a demokráciák megdöntésére. Brankov elmondotta, hogy Rankovics egyszer korholta őt azért, mert Magyarországon nem megy olyan jól az összeesküvés munkája, mint Csehszlovákiában. Rajk felfedte, hogy Bulgária, Albánia, Románia, Lengyelország pártellenes elemei összeköttetésben álltak Tito bandájával. Azt is elmondotta, hogy tervükben az is szerepelt, hogy a magyar kommunista vezetők meggyilkolásával és a Tito-hadsereg beavatkozásával egyidejűleg zavargásokat szerveztek volna a népi demokráciákban, nehogy segítségünkre jöhessenek. Kiderült a per folyamán, hogy az összes nagy Kommunista Pártokban, a jugoszláv árulók segítségével romboló kémtevékenység folyik. A magyar kémbanda leleplezése nemcsak általános tanulság a többi országok Kommunista Pártjai számára, nem-

csak arra ad nekik módot, hogy a mi kárunkon tanuljanak, de ezen túlmenően az általunk felgöngyölt összeesküvés más országokba átnyuló szálai segítenek abban, hogy ott is felfedjék és ártalmatlanná tegyék az amerikai és egyéb imperialisták és jugoszláv provokátorok kémeit.

De talán rajtuk kívül a legnagyobb tanulságot a sokat szenvedett és most is szenvedő jugoszláv nép vonhatja le az összeesküvés felszámolásából. A jugoszláv dolgozó nép, elsősorban a jugoszláv kommunisták és patrióták, most láthatják lemeztelenítve és leleplezve eddigi vezetőiket. Betekintést nyerhettek Tito úgynevezett „lángeszű tervébe", amelyet saját munkásnépe becsapására dolgozott ki. Ez a felismerés segíteni fogja a jugoszláv kommunistákat, az egész jugoszláv dolgozó népet abban, hogy jelenlegi szörnyű helyzetükből megkeressék és megtalálják a kivezető utat.

Mi tudjuk, hogy nem olyan könnyű ezt a felismerést rövid idő alatt elsajátítani és levonni belőle a megfelelő következtetéseket. Mi tudjuk, hogy az a banda, amely Jugoszláviában ma a hatalmat bitorolja, minden hájjal megkent, mindenre elszánt csalókból, provokátorokból, spiclikből áll, akik — mint Rankovics cinikusan bevallotta — sokat tanultak a Gestapótól. Ez a banda nagy tökélyre vitte annak a tudományát, hogy hogyan kell a dolgozó nép szemébe port hinteni, hogyan kell megzavarni tisztánlátását. Most, amikor lelepleztük őket, amikor a Rajk-perben mintegy fényszóróval világítottuk

meg minden aljasságukat és árulásukat, igyekeznek a jugoszláv nép mögé bújni, soviniszta, nacionalista frázisokkal azt a benyomást akarják kelteni, hogy nem őket, az idegen imperialisták kémeit és spiclijeit támadjuk, hanem a jugoszláv népet és a jugoszlávok hősi szabadságharcát. Amikor még nem voltak leleplezve, amerikai gazdáik követelésének megfelelően mindenütt megkülönböztetett helyet követeltek maguknak. Most, hogy lelepleztük őket, elkezdik hangoztatni, hogy Jugoszlávia egyenjogúságát támadjuk, hogy elnyomjuk a kis Jugoszláviát.

Nekünk nem nehéz ezt a manővert leleplezni. Mi, mint szomszédnép, nagyon jól ismerjük a hősi, szorgalmas, hazáját szerető, szabadságát szerető jugoszláv dolgozó népet. Ez a dolgozó nép a mi szövetségesünk marad, Titónak és bandájának minden árulása dacára. Mi változatlanul nagyra becsüljük azt a szabadságharcot, melyet Jugoszlávia népei Hitler és Mussolini hordái ellen vívtak. Tudjuk, hogy a jugoszláv dolgozó nép zöme ma is a béketáborral, a szocializmust építő nagy Szovjetunióval, a népi demokráciákkal, a kínai és görög szabadságharcosokkal érez. Mi jól felfigyeltünk, amikor a Gestapoügynök Rankovics panaszkodva magyarázta Rajknak, hogy Tito és cinkosainak meglepetésére és bosszankodására meg kellett állapítaniok, hogy az esztendőkön át folytatott aljas és kétszínű szovjetellenes propaganda dacára, a jugoszláv dolgozó népben milyen mélyen gyö-

kerezik a szeretet, a tisztelet a felszabadító Szovjetunió és nagy vezére, Sztálin iránt.

Emiatt Titóék kénytelenek voltak bonyolult és körülményes megtévesztő taktikát — ahogy Rankovics mondta, lángeszű tervet — kidolgozni arra, hogy a jugoszláv népet becsapják s e mélyen gyökerező érzelmeket megváltoztassák.

Mi megértjük a jugoszláv hazafiak, a jugoszláv kommunisták megdöbbenését is, amikor rájönnek arra, hogy vezetőik jelentékeny része, Titóval az élén, régi imperialista ügynök vagy rendőrspicli, aki Konstantinápolytól a francia táborokig Európa és az Egyesült Államok minden kémszervezetének a kezén megfordult. Mi is meg voltunk döbbenve, amikor rájöttünk, hogy Rajk, 18 éves úgynevezett „munkásmozgalmi multtal", a „spanyol szabadságharcok hőse", a mozgalomba lépésének első napjától kezdve rendőrspicli volt.

De a jugoszláv kommunisták velünk együtt azt is tudják, hogy a munkásmozgalom története nem egy ilyen spiclit és provokátort mutat fel. A szocialista munkásmozgalom kezdetén Németországban a lassalleánusokat egy Schweizer nevű kém vezette, akit a munkások az elsők között küldtek a parlamentbe, aki nagyon sok munkásnak a kedvence volt és akiről Bebel hiába állította, hogy rendőrspicli, hogy Bismarck kémje — nem hitték el neki. Ez a 60-as évek végén volt. Schweizer tisztességben halt meg, nagy pompával kísérték el a munkások a

temetőbe, de Bebel azt mondta: „Bár semmi tárgyi bizonyítékom nincs, biztos vagyok benne, hogy ez az ember kém, abban is biztos vagyok, hogy előbb vagy utóbb a bizonyítékok is előkerülnek. Lehet, hogy a halálom után kerülnek elő, de még a haló porom is örülni fog, hogy igazam volt." És valóban: Bebel 1913-ban meghalt. 1918-ban a forradalom után kinyitották a berlini császári irattárakat és megtalálták benne Schweizernek, Bismarck kémének a nyugtáit a sok ezer tallérról, amelyet spicliműködéséért kapott.

Gondoljanak a jugoszláv elvtársak a Bolsevik Párt történetéből Malinovszkij esetére, akit mint fiatal bolsevikot a cári rendőrség beszervezett. Ez a Malinovszkij olyan tehetséges munkás volt, hogy a Bolsevik Párt Központi Vezetőségének tagja és a Pravda szerkesztője lett. Mint ilyet, az országgyűlésbe is beválasztották. Annyira meg tudta téveszteni az elvtársakat, hogy amikor 1915-ben először merült fel a gyanú ellene, hogy a cári rendőrség spiclije, a párt vezetői sem hitték el. Két évvel később azonban az 1917-es forradalom kinyitotta a cári rendőrség titkos irattárát és ott megtalálták Malinovszkij bűneinek bizonyítékát, amelyek alapján Malinovszkijt 1918-ban kivégezték. Gondoljanak a jugoszláv elvtársak a Francia Kommunista Párt tapasztalataira, hol Doriotról és más vezető kommunistákról utólag kiderült, hogy az ellenség szolgálatában állottak.

És tanuljanak elsősorban a saját pártjuknak, a Jugo-

szláv Kommunista Pártnak a történetéből. A jugoszláv pártban, csak úgy, mint minálunk, nem egyszer előfordult, hogy a jugoszláv nép árulói, vagy a jugoszláv csendőrség emberei kerítették kezükbe a párt vezetését. Gondoljanak Szima Markovicsra, Gorkicsra, Militicsre és a leleplezett spiclik hosszú sorára. Gondoljanak arra, hogy 1941-ben a francia internálótáborokból a Gestapo százötven olyan ügynököt és kémet küldött Jugoszláviába, akiknek a zöme ma ott nyüzsög mint miniszter, tábornok, követ, a jelenlegi jugoszláv vezetők sorában. Gondoljanak arra, hogy a per folyamán kiderült, hogy nemcsak Mrázovics, a mostani moszkvai követ, Latinovics, a svájci követ, Cicmil, a londoni követ, Rob Anton, a magyar jugoszlávok vezetésére küldött képviselő és sokan mások voltak kémek, hanem Tito, Rankovics, Gyilasz és a többiek ellen is egész sora az adatoknak merült fel, amelyek kétségtelenné teszik, hogy az imperialistáknak ugyanolyan vagy hasonló ügynökei, mint nálunk Rajk volt.

Vizsgálják meg a jugoszláv elvtársak a maguk háborús tapasztalatai alapján Cordon tábornoknak, a spanyol szabadságharc hősének leleplezéseit, aki 1945 után két és fél esztendeig tanulmányozta Belgrádban a jugoszláv szabadságharc aktáit és végül arra a meggyőződésre jutott, hogy Titóék szándékosan tizedelték meg áruló terveikkel és rendelkezéseikkel a legjobb proletárbrigádokat, a Jugoszláv Kommunista Párt veteránjait.

Ellenőrizzék a saját tapasztalataik alapján Popivoda repülőtábornok leleplezéseit, aki a jugoszláv felszabadító harc első napjától kezdve ott küzdött az első sorokban és aki megállapítja, hogy Tito és bandája a szabadságharc első napjától kezdve fékezte és dezorganizálta a jugoszláv szabadságharcok gyönyörű lendületét. Popivoda tábornok bebizonyítja, hogy Tito és áruló klikkje a háború alatt szándékosan aljas fondorlataival és nem egyszer nyílt árulásával a jugoszláv hősök ezreit juttatta olyan helyzetbe, ahol a németek tömegmészárlást végezhettek köztük. Számunkra nem kétséges, hogy amint Rajk bandájának kezéhez a magyar munkásmozgalom legjobbjainak vére tapad, ugyanúgy áll ez Jugoszláviában Titóval és bandájával.

Az a jugoszláv munkás, az a jugoszláv kommunista, aki most Titóék fondorlataitól megtévesztve, megzavarodva áll az eseményekkel szemben, aki nem látja tisztán a helyzetet, nézzen körül a világban, és meglepetéssel fog rádöbbenni arra, hogy ma, Tito bandájának uralma alatt csakúgy, mint tíz esztendővel ezelőtt, Pál régenshercegsége idején, az egész jugoszláv államhatalom a kommunisták, a szocalizmust építő országok és elsősorban a Szovjetunió ellen dolgozik. A kommunista proletárnemzetköziségnek se híre, se hamva többé. A Bolsevik Párt lapját, a Pravdá-t ugyanúgy nem szabad olvasni, mint tíz évvel ezelőtt. A Szovjetúnió, a nemzetközi kommunista mozgalom vezetőit Titóék ugyanúgy gyaláz-

zák, akár a fasiszták. A börtönök megint tele vannak a jugoszláv dolgozó nép színe-virágával. Újra „menekülés közben" ölik meg a legjobb kommunistákat, mint Arszo Jovanovicsot. Gondoljanak arra, hogy a jugoszláv föld méhének kincsei, a réz, a higany, az ólom, az antimon, amit megtévesztett munkások rohammunkával termelnek ki — mert azt hiszik, hogy a szocializmust építik vele — az imperialisták hadiipari raktárába kerülnek.

Mint tíz évvel ezelőtt a fasiszta Jugoszlávia, úgy most Tito Jugoszláviájának külképviseletei az imperialistákkal, a délamerikai fasisztákkal egységfrontban küzdenek a Szovjetunió ellen.

Nézzék meg, hogy a Rajk-perről a New York Times, az amerikai imperialisták szócsöve és a belgrádi Borba mennyire egyformán írt. Hasonlítsák össze mostani sorsukat és azt a nyomort, amit Tito és bandája zúdított a jugoszláv népre, azzal a helyzettel, ami tíz évvel ezelőtt volt, amikor Pál régensherceg és bandája tobzódtak azokban a javakban, amelyeket a dolgozó néptől elraboltak, akárcsak most Tito és janicsárjai. Hasonlítsák össze a jugoszláv dolgozó nép helyzetét a népi demokráciák, szocializmust építő dolgozóinak gazdasági helyzetével és így könnyebben fogják megérteni, hogy hová vitték őket áruló vezetőik.

Nézzék meg, hogyan terpeszkednek el Belgrádban, Zágrábban a nagy amerikai tőkés cégek képviselői, vagy a német fasiszta specialisták és akkor meg fogják érteni,

hogy miről van szó. Meg fogják érteni, hogy a jugoszláv nép nyakán most azok ülnek, akik mint hiénák és dögkeselyük táplálkoztak és táplálkoznak a szabadságharcosok, a dolgozó nép vérével és húsával.

Meg fogják érteni és nem engedik meg, hogy hazaszeretetük vagy szocialista hitük megtévesztésével az ellenség szekere elé fogják őket.

Számunkra nem kétséges, hogy az a jugoszláv dolgozó nép, amely a második világháború alatt bátran felvette a harcot két fasiszta nagyhatalom terrorjával és véres elnyomásával, szét fogja zúzni azt a jármot, amelyet most az amerikai imperialisták érdekében Tito és bandája raktak a nyakukra. Mi tudjuk, hogy egyre erősebb és egyre nyiltabb a dolgozó nép ellenállása Titóék janicsárdiktaturájával, rendőrterrorjával szemben és hogy ezt az ellenállást fűti az a tudat, hogy mögöttük áll, velük érez az egész haladó emberiség, élén a hatalmas Szovjetunióval, a népi demokráciákkal, a felszabadult Kínával. Ez a meggyőződés ad nekik erőt és kitartást küzdelmeikben. Velünk együtt biztosak benne, hogy bármily nehéz a harc, csak azzal végződhet, hogy a jugoszláv dolgozó nép újra visszanyeri szabadságát és újra visszatér oda, ahonnan aljas, gaz vezetői kirántották: a szocializmust építő, békét védő országok családjába.

De addig is, amíg a jugoszláv dolgozó nép ügye győz, nekünk tudomásul kell venni, hogy déli határainkon egy mindenre elszánt kalandor banda áll ugrásra készen.

Olyan ellenség, a kalandorok, spiclik, provokátorok, népárulók olyan hada, amelyet az amerikai imperialisták tartanak pórázon, mint a láncos kutyát és amely, akárcsak Rajk és bandája, azt teszi, amit gazdái parancsolnak. Tito legutóbbi jegyzékében „kiszámíthatatlan következményeket" emlegetett. Mi tudjuk, hogy ezek a kiszámíthatatlan következmények kiszámíthatók. Ki kell számítanunk, hogy mit akarnak az amerikai imperialisták és akkor tudjuk, hogy mit akarnak aljas cselédeik, Tito és bandája. Ez természetesen nemcsak a mi álláspontunk. A Szovjetunió jegyzéke, amely tegnap közölte Titóékkal, hogy felmentve érzi magát a barátsági és kölcsönös segélynyujtási szerződésből folyó kötelezettségek alól, a következő megállapítást teszi:

„Az ebben a perben feltárt tények bebizonyították továbbá, hogy a mostani jugoszláv kormány teljesen függő helyzetben van a külföldi imperialista körökkel szemben és ezek agresszív politikájának eszközévé vált, aminek a jugoszláv köztársaság önállóságának és függetlenségének felszámolására kellett vezetnie, és valóban oda is vezetett." Ezzel kapcsolatban közölhetem, hogy a Magyar Népköztársaság kormánya is ma hasonló értelemben küldött jegyzéket a belgrádi kormánynak.

Mi változatlanul szövetségesünknek és barátunknak tekintjük az elnyomott jugoszláv dolgozó népet. Éppen ezért nem lehetünk szövetségben Titóval és bandájával, amely ezt a szerződést csak azért kötötte velünk, hogy

félrevezessen bennünket, mint ahogy becsapta saját népét is igazi, aljas céljai felől. Nem kétséges, hogy helyesen jártunk el, amikor a szerződés felmondásával megfosztottuk Titóékat a népcsalásnak ettől az eszközétől.

Mi tisztában vagyunk ezzel a helyzettel és levontuk ennek tanulságát. Egyik tanulság az, hogy hadseregünket, a demokratikus honvédséget még jobban meg kell erősíteni. Ha erősebb lett volna hadseregünk, Tito, Rajk és amerikai gazdáik nem szőhettek volna olyan terveket, hogy néhány tízezer janicsárral és nyilas csendőrrel megdöntsék a magyar népi demokráciát. Nem először hangoztatjuk, hogy az amerikai imperialisták és láncos kutyáik számára valóságos csábítás egy fegyvertelen ország.

Rajta leszünk, hogy ez a csábítás minél gyorsabban és alaposabban megszűnjék, hogy az ilyen provokációs veszélyekkel szemben ne csak szövetségeseinkre, de nem utolsósorban a saját erőnkre is támaszkodjunk ...

Összefoglalva: az alattomos ellenség, miután erőit a magyar demokrácia szétverte, titkos ügynökeit, aljas kémeit mozgósította ellenünk. Mint a Rajk-per megmutatta, pártunk ezen a nehéz terepen is megverte az ellenséget és olyan győzelmet aratott felette, amely nemcsak a magyar népi demokráciát erősítette meg, de hatása érezhető lesz az egész kommunista, imperialista-ellenes harc frontján. A mi feladatunk most az, hogy a kémbanda felszámolásából levonjuk a tapasztalatokat és

új erőt, új lendületet merítsünk belőle az előttünk álló feladatok jó megoldására.

Az első és legfontosabb tapasztalatunk és tennivalónk, hogy erősítsük pártunkat. Erősítsük pártunk egységét, amelyet a galád ellenség olyan szívesen megbontott volna. Erősítsük pártunk kapcsolatát a dolgozó tömegekkel, az egész dolgozó néppel. Fokozzuk minden vonalon az éberséget, hogy idejekorán felfigyelhessünk az ellenség aknamunkájára. És fokoznunk kell pártunk elméleti színvonalát, mert enélkül nem tudjuk felismerni és még kezdeti állapotban kivédeni a reakció álcázott behatolási kísérleteit. Fokoznunk kell az éberséget, a fegyelmet a termelés frontján. Az ellenséget nemcsak a politikai porondon kell megverni; minden gyár, bánya, minden üzem, vállalat az osztályharc csatatere. A hároméves terv pontos befejezése, az ötéves terv jó beindítása politikai győzelem, a gabonabegyüjtés, az őszi vetés sikere is győztes ütközetet jelent, csakúgy, mint a tervkölcsön nagyszerű eredménye is.

A Rajk-per fontos tanulsága, hogy hadseregünket, békénk és biztonságunk e fontos fegyverét gyorsan fejlesszük és erősítsük. És erősítsük minden rendelkezésünkre álló eszközzel, szóval és tettel egyaránt a teremtő béke frontját.

És még egy tanulsága van az imperialista kémbanda leleplezésének: az, hogy többet kell foglalkoznunk a nemzetközi kérdésekkel. Annyira beletemetkeztünk a

saját problémáinkba, hogy nem kísérjük eléggé figyelemmel a nemzetközi eseményeket, nem ismerjük eléggé a munkásmozgalom, a népi demokráciák és a Kommunista Pártok kérdéseit. Ezen is változtatni kell, különben e téren is lemaradunk; leszokunk arról, hogy helyzetünket a nemzetközi helyzetbe ágyazva, a proletár nemzetköziség szemszögéből nézzük.

Pedig a magyar népi demokrácia éltető eleme ez az egészséges nemzetköziség, amely hazánk fejlődését egybe tudja hangolni az egész emberi haladás ügyével, annak a béketábornak ügyével, melynek élén felszabadítónk, a nagy Szovjetunió áll. S mai beszámolómat nem fejezhetném be méltóbban, mint hogy rámutatok a Rajk-ügy világánál arra is, hogy ha hazánk nem vált újra az imperialisták véres kalandjainak színterévé, ezt annak köszönhetjük, hogy mögöttünk áll a hatalmas Szovjetunió védő karja, hogy velünk van a magyar nép nagy barátja, a bölcs, a szeretett Sztálin. Ma, amikor egy győztesen megvívott nehéz harc után erőben, tapasztalatban gyarapodva, magabiztosan fogunk új, nagy munkához, hálatelt szívvel emlékezünk meg erről. Ez a tudat ad erőt, biztonságot további utunkra, belőle merítünk új lendületet, új elszántságot arra, hogy tántoríthatatlanul haladjunk tovább új küzdelmek és új győzelmek felé.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 153—164., 166—181., 190—192. old.

[A KLERIKÁLIS REAKCIÓ ÁDÁZ ELLENSÉGE A DEMOKRÁCIÁNAK.]

A „Legyen a DISz pártunk biztos támasza" c. beszédből.

1950 június 10.

Mi, magyar kommunisták jól ismerjük Leninnek a szavait, amelyeket... a Komszomolhoz intézett:

„Igen jól tudjuk — mondotta 30 évvel ezelőtt Lenin —, hogy isten nevében a papság beszélt, a földesurak beszéltek, a burzsoázia beszélt".

De ugyanakkor mi meg voltunk győződve róla, hogy türelemmel, kölcsönös megértéssel és főleg a dolgozó nép érdekében kifejtett jó munkánkkal, biztosan el fogjuk érni, hogy a vallásos tömegek zöme mellénk áll. Mindjárt hozzátehetem, nem is csalatkoztunk. Ennek megfelelően olyan megegyezésre tudtunk jutni a protestáns egyházakkal, mely biztosította az egészséges viszonyt a népi demokrácia állama és ezen egyházak között a magyar nép javára. A békeívek aláírásánál, ennél a hatalmas tömegmozgalomnál, amelyben egy maroknyi kivétellel az egész magyar nép hitet tett a béke és a demokrácia mellett, ott voltak szinte maradéktalanul nemcsak a hívők milliói, de a lelkészkedő, a néppel összeforrt katolikus papok százai is.

Akik hiányoztak, akik a béke ellen — és ezzel az imperialista háborús gyujtogatók mellett — foglaltak állást, azok a magyar katolikus főpapok és rendfőnökök, népi demokráciánk és szocialista felemelkedésünk ádáz ellenségei. Ezek a főpapok — akiknek óriási földbirtokaik, sőt bankjaik voltak, melyeket elvett tőlük a dolgozó nép — képezik a régi rend utolsó nyilt, szervezett erejét. És mert eltűnt az a reményük, hogy a szétzúzott magyar reakció saját erőivel mégegyszer nyeregbe tudjon jutni, most minden számításuk az, hogy a nyugati imperialisták szörnyű, véres, veszteséges háború után visszaültetik őket a magyar nép nyakára. Ezért nem esküdtek fel ezek az urak — akik mind hűséget fogadtak Horthynak — a Magyar Népköztársaságra. Ezért szálltak szembe tüntetően a magyar békemozgalommal. És ezért küzdenek minden nyilt és titkos eszközzel demokráciánk megerősödése, szocializmusunk építése ellen. Különösen elkeseredett harcot folytatnak az ifjúság megnyeréséért és azért, hogy megkíséreljék ezt az ifjúságot dolgozó népünk ellenségévé tenni.

A Dolgozó Ifjúság Szövetségének egyik feladata, hogy ebből a küzdelemből kivegye a részét és gondoskodjék róla, hogy az új nemzedék minden tagját népi köztársaságunk, szocialista hazánk odaadó szeretete hassa át. Ebben a harcban erősítse ifjainkat az a tudat, hogy mellettük áll kemény kezével és bölcs mértékletes-

ségével a Magyar Dolgozók Pártja, felemelkedésünk motorja. S ne felejtsék el azt sem, hogy a magyarság legjobbjai, Petőfi, Arany, Ady, József Attila dolgozó népünk felszabadulásának egyik legnagyobb akadályát a papi reakcióban látták. A magyar népi demokrácia s benne a magyar dolgozó ifjúság legjobb történelmi tradicióink szellemében cselekszik, amikor bátran és elszántan veszi fel a harcot a régi rend e megmaradt utóhadával.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 343—345. old.

[A SZOCIÁLDEMOKRATIZMUS ELLENI HARCRÓL.]

A „Békénk védelméről, népi demokráciánk és pártunk további fejlődéséről" c. beszédből.

1950 október 27.

Mióta a munkásmozgalom létezik, a burzsoázia világszerte irányt vett arra, hogy lehetőség szerint megvásárolja a munkásmozgalom vezetőit. Nálunk se volt másként. Ma már tudjuk, hogy a magyar szociáldemokrata és szakszervezeti mozgalom legtöbb vezetője a Horthy-burzsoázia és a politikai rendőrség szolgálatában állott. Még ideológiai alapot is építettek ez alá az aljas együttműködés alá: a „bolsevizmus elleni közös harcot". Amikor a huszas évek elején Angliában a Munkáspárt kormányzó párttá változott, a szociáldemokrata vezetők jelentékeny része az angol kémszervezet szolgálatát is vállalta. A felszabadulás után a magyar kémek és besugók névsora az angol, illetve amerikai kémszervezet kezébe került. Ettől fogva ezek a szociáldemokrata spiclik, hol közvetlenül az angol, amerikai, vagy jugoszláv kémszervezettől kapták utasításaikat, vagy pedig az angol Labour Party-tól.

1947 őszén nálunk már látható volt, hogy a munkástömegek nagy többsége átállni készül a Kommunista

Párt oldalára. Az angol Munkáspárt utasítása eddig az időpontig úgy szólt, hogy a Szociáldemokrata Párt legyen a kommunistaellenes erők gyüjtőmedencéje, csak látszatra támogassa az egységfrontot és minden körülmények között utasítsa el a kommunistákkal való egyesülést. Mikor 1948 januárjában és februárjában — mint emlékszünk — a szociáldemokrata munkások és funkcionáriusok tízezrei kezdtek átlépni a Kommunista Pártba, a Szociáldemokrata Párt áruló vezetői már a következő utasítást kapták: ne várjanak addig, míg tömegeik átállnak a kommunistákhoz s ők hadsereg nélküli generálisokká válnak. Ehelyett azok a „baloldali" szoc. dem. vezetők, akik angol szolgálatban állottak, maguk vessék fel az egyesülés kérdését, maguk követeljék a kompromittált jobboldali szoc. dem. vezetők eltávolítását.

Ezzel megtartanák befolyásukat azokra a becsületes, valóban baloldali szociáldemokrata munkásokra, funkcionáriusokra és vezetőkre, akik őszintén, meggyőződésből követelték — és végre is hajtották volna — a kommunistákkal való egyesülést és az áruló jobboldali vezetők kizárását. Ezen túlmenőleg, ezzel megtévesztik a kommunista vezetőket és megnyerik bizalmukat. Ha ez sikerül, igyekezzenek a legnagyobb számú jobboldali szociáldemokratát behozni az egyesült pártba, a lehető legtöbb fontos pozíciót szerezzék meg számukra, őrizzék meg, tartsák együtt őket és alkossanak az egyesült párton

belül olyan ötödik hadoszlopot, amely a döntő pillanatban azután újra teljes erejével akcióba léphet a népi demokrácia ellen. A kizárt szociáldemokratákra vonatkozólag azt az utasítást adták, hogy a legjobban kompromittáltakat, mint Széliget és Bánt, küldjék külföldre, a többi maradjon itthon és megfelelő meglapulás után kezdje meg aknamunkáját. A legfontosabb: nem egyesülés, hanem beépülés a feladat. Ezeket az utasításokat az áruló szociáldemokrata vezetők pontosan végrehajtották. Ha tovább ellenezték volna az egyesülést, a kompromittált vezetők eltávolítását, úgy a saját becsületes baloldali tömegeik lökték volna őket félre. Végrehajtották az itthonmaradt kizártak is a rájuk bízott feladatot: megszervezték a sok bércsalást és normalazítást, amelyet a nyár folyamán tapasztaltunk és amely gazdasági életünknek nem csekély károkat okozott.

Mi jelentékeny részben lelepleztük ezeket a jobb- és úgynevezett „baloldali" szociáldemokrata árulókat és a kizárt és változatlanul a népi demokrácia ellen áskálódó jobboldali szociáldemokrata szervezeteket is. Megállapíthattuk, hogy az, ami Magyarországon történt, nem valami elszigetelt jelenség, lényegében más országokban is hasonló a helyzet. Különösen ilyen a helyzet Angliában, amelynek burzsoáziája a legrégibb tapasztalatokkal rendelkezik a munkásmozgalom korrumpálása és aláásása terén. Megállapíthattuk, hogy az

olyan fiatal Labour Party-politikusok, mint Healy vagy Morgan Phillips, a Munkáspárt titkárai, az angol titkosszolgálat képviselői a munkásmozgalmon belül. Pályafutásukat nagy gonddal készítette elő és egyengette az angol titkosszolgálat. Angliában erre kész sablonok alakultak ki. Az árulók nem egyszer mint „baloldaliak" kezdik, hogy jobban fedezzék őket és nagyobb legyen a befolyásuk. Előfordul, hogy kizáratják őket, mint „baloldaliakat" a Munkáspártból, „radikalizmusuk" miatt megbuknak a választáson, stb. és miután így bizalmat keltenek magukkal szemben, sokkal értékesebb szolgálatot tudnak teljesíteni megbízóiknak.

A szociáldemokrata árulók elmondták például, hogy amikor 1945-ben Angliában jártak, Shinwell, a mostani hadügyminiszter, politikai beszélgetés közben váratlanul megköszönte nekik a kémszolgálatot, amelyet a háború alatt teljesítettek. Ebből rögtön megértették, hogy Shinwell is csak úgy, mint ők, az angol imperialisták kéme a munkásosztályon belül. Általában elmondották, hogy gyakran zavarban voltak, mert a Labour Party embereivel való tárgyalásaik közben nehéz volt megállapítani, hogy hol végződik a munkáspárti politikus és hol kezdődik az angol kémszervezet ügynöke.

Ilyen ügynök például Zilliacus, az ismert „baloldali" angol szocialista, aki a mult év szeptemberében, néhány héttel a Rajk-per előtt, váratlanul Jugoszláviában bukkant fel. Mi már a tények ismeretében előre tudtuk, hogy

Zilliacus azért ment ki Jugoszláviába, hogy megpróbálja Titót, akinek multját és szerepét az angol titkosszervezet jól ismerte, tisztára mosni. És valóban, Zilliacus nagy kampányba kezdett és azóta is egyre-másra állítja ki az erkölcsi bizonyítványt Titónak és bandájának. Azóta azt is megtudtuk, hogy ő volt az, aki 1947-ben csehszlovákiai útja alkalmával, az odautazott magyar szociáldemokrata kémeket és árulókat instruálta. Többek között átadta annak a Labour Party-nak az utasításait, amelyből hivatalosan ki volt zárva.

Nekünk tanulnunk kell ezekből az eseményekből, fokoznunk kell az éberséget. De vigyáznunk kell arra is, hogy becsületes, volt szociáldemokrata munkások és funkcionáriusok tízezrei, akiknek vezetőik aljasságáról természetesen sejtelmük sem volt, nyugodtan építhessék velünk vállvetve a szocializmust. Az elvtársak az egyesülés óta tapasztalhatták, hogy pártunk ebben a szellemben dolgozott és ugyanolyan bátran léptette elő a tehetséges volt szociáldemokratákat, mint a kommunistákat.

Rákosi: A békéért és a szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 394—398. old.

[LANKADATLAN HARCOT A TŐKÉS RENDSZER MINDEN MARADVÁNYÁVAL SZEMBEN]

A Magyar Dolgozók Pártja II. Kongresszusán elmondott beszámolóból.

1951 február.

A kulákok száma két évvel ezelőtt 63.000 volt. Ez a szám csak azokat foglalja magában, akiknek több mint 25 hold földjük van, vagy több mint 350 kataszteri aranykorona után fizetnek adót. Majdnem kétmillió hold földterülettel rendelkeztek, s ebből 1949 július 1-e óta 22.000 kulák felajánlott az államnak 662.500 hold földet; a felajánlásból már 17.000 kuláktól át is vettek 340.000 hold szántót. A kulákok kezén maradt ez év elején a szántóterület kb. 13 százaléka. Ez a 13 százalék adja a begyüjtött gabonaneműek 15 százalékát. Ezek a számok azt mutatják, hogy a kulákokat korlátozó intézkedéseknek vannak eredményei, hogy a kulák már nem a régi, hogy defenzívába szorítottuk.

A kulákok ereje jelentékenyen nagyobb annál, mint amit a puszta számok mutatnak. A mi kulákstatisztikánkban például nem szerepelnek azok a kulákok, akiknek 15—25 hold földjük és ugyanakkor kocsmájuk, keres-

kedésük, cséplőgépük, traktoruk, vagy egyéb vállalatuk van, kupeckednek, spekulálnak, stb. Ezeknek a száma tízezrekre rúg s a kimutatott kulákokkal együtt biztosan több, mint százezer család.

Kézenfekvő, hogy a kulák gazdasági ereje, és mindjárt hozzátehetjük, politikai befolyása ma is sokkal nagyobb, mint ahogy számaránya vagy szántóterülete után gondolnók. Ami a megmaradt kapitalista elemeket illeti, nálunk is vonatkozik rájuk az, amit Lenin mondott:

„A kizsákmányolók, a földesurak és kapitalisták osztálya nem tűnt el és nem is tűnhet el egyszerre a proletárdiktatura alatt. A kizsákmányolók szét vannak verve, de nincsenek megsemmisítve. Megmaradt nemzetközi bázisuk, megmaradt a nemzetközi tőke, amelynek ők maguk is egy részét alkotják. Kezükben maradt a termelőeszközök egy bizonyos része, megmaradt a pénzük, megmaradtak hatalmas társadalmi összeköttetéseik. Ellenállásuk ereje, éppen vereségük következtében százszorosan és ezerszeresen megnövekedett. Az állami, katonai, gazdasági igazgatásban való „jártasság" igen-igen nagy túlsúlyt biztosít számukra, úgy, hogy jelentőségük hasonlíthatatlanul nagyobb, mint amekkora arányszámuk az egész lakosságon belül. A megdöntött kizsákmányolók osztályharca a kizsákmányoltak győzelmes élcsapata, azaz a proletariátus ellen sokkal-sokkal elkeseredettebbé vált."

A tőkés osztályok maradványairól nincs statisztika, de még mindig elég szélesen vannak képviselve államapparátusunk középső funkcionáriusai, a vidéki vállalatok alkalmazottai közt és újabban a tanácsok apparátusában is. Támogatja őket az egyházak funkcionáriusainak egy része, kiilönösen a katolikus egyházban. Ezek az elemek abban a pillanatban, amikor velük szemben lanyhul az éberség, azonnal működésbe lépnek és nem egyszer jelentékeny károkat okoznak a népi demokráciának. Ezért fokozni kell az éberséget és lankadatlanul folytatni kell a tőkés rendszer minden maradványával szemben a harcot.

Rákosi: A békéért és szocializmus építéséért. Szikra, 1951. 484—486. old.

TÁRGYMUTATÓ

A

Áldozatvállalás: 69—70, 80—81, 113—114, 117—119, 130—133.

B

Baloldali elhajlás: 147—148.
Béketábor erőfölénye: 14—15, 24, 84, 97—98, 101.
Béke védelme: 9, 13—14, 18—19, 22, 23—24, 84—85, 98, 101—102.
Bem: 107.
Bírálat-önbírálat: 123, 181—182.
Bürokratizmus elleni harc: 128.

D

Dolgozó Ifjúság Szövetsége: 130—131, 197—199.
Dózsa: 36.

E

Éberség, forradalmi: 139—206.
Elbizakodottság. Lásd: Önelégültség.
Élcsapat. Lásd: Párt.

Elmélet és gyakorlat egysége: 77—78, 92, 195.
Elmélet, forradalmi: 76—77, 79, 82—83, 92.

F

Faji gyűlölet: 13.
Fegyelem, munkafegyelem: 111—112, 120—121, 126—127, 135—136.
Felelősségvállalás: 123.
Forradalmi hagyományok: 19, 24, 26, 27, 45—46, 48, 56—70, 78—79, 86—87, 97, 105—107.
Függetlenség védelme: 10—12, 36—39.

H

Hadsereg erősítése: 7—29, 194.
Honvédség, 1848-as: 24, 26—27, 45—46, 59.
— mai, Néphadsereg: 7, 8, 10—12, 22—29, 179.
Horthy-fasizmus: 37, 39—41, 56—60, 175, 200.
Hősiesség: 48—55, 117—119.
Hunyadi: 107.

I

Ifjúsági Szövetség. Lásd: Dolgozó Ifjúság Szövetsége.
Imperializmus, imperialisták: 15—17, 85, 88, 166—167, 170—172.
Internacionalizmus. Lásd: Proletár internacionalizmus.

J

Jobboldali elhajlás: 141—142, 147—150.
Jugoszláv trockisták: 13, 84, 99—101, 151—165, 167—173, 184—194.
— nép küzdelme a Tito-fasiszták ellen: 13, 164—165, 192.

K

Kapcsolat a tömegekkel: 23—24, 99, 128—129.
Klerikális reakció aknamunkája: 170—172, 179, 184, 197—199.
— — elleni harc: 198—199, 207.
Kommunista magatartás: 125—126, 130—131.
— Párt. Lásd: Párt.
— és Munkáspártok Tájékoztató Irodája: 151, 153, 161, 163, 180.
Kossuth: 21, 24, 26, 56—70, 86, 97, 107.
Kozmopolitizmus elleni harc: 88—89, 106.
Kulák: 141—145, 148, 157.
— elleni harc: 142—145, 205—206.

M

Magyar Tanácsköztársaság: 33—35, 74.
— nemzetközi jelentősége: 74—75.
Magyar Vörös Hadsereg: 33—35, 37.
Meggyőzés módszere: 128—131, 144—145.

Munkásosztály: 93—95, 120.
— és hadsereg: 23, 34—35.
Munkás-paraszt szövetség: 64, 93—94, 105.
Műveltség, szocialista: 25—26.

N

Nacionalizmus: 100.
Nemzetközi erőviszonyok: 10, 14—15, 68.
— kérdések: 195—196. Lásd még: Nemzetközi erőviszonyok. Béketábor erőfölénye.
Népi demokráciák: 13, 67, 102—103.
Néphadseregünk a szabadságharcos hagyományok folytatója: 26—27.
Nép és hadsereg egysége: 23—24, 34, 53—55.
Népszerűség: 120—121, 123.
Népünk egysége: 21, 23, 64—65, 97—99, 101.

O

Opportunizmus: 132—134.
Osztályharc: 132—134, 139—140, 178.
Önelégültség: 128—129, 132, 181—182.

P

Pacifizmus: 7, 9, 13—14.
Párt: 71—87, 92—93, 98, 113—114, 117—119, 126, 146—147, 176—177, 195.

Párt és hadsereg: 7—8, 10—12, 27—28, 179.
— fegyelem: 111—112, 115, 125—126, 177.
— szerepe a hadseregben: 27—28.
— szerűség: 111—112. Lásd még: Pártfegyelem.
Parasztság: 36, 53—55, 73—74, 78, 90, 93—94, 95, 142—145.
Partizánok: 45—47.
Petőfi: 24, 56—70, 86, 97, 107, 199.
Proletárdiktatúra: 33—36.
— internacionalizmus: 37—38, 71—72, 81, 84—85, 88—89, 100—101, 106, 118—119, 164—165, 196.

R

Rajk-féle kémbanda: 100, 166—196.
Rákóczi: 19, 21, 24, 26, 45, 56, 97, 107.

S

Sovinizmus: 13, 37, 100, 158—159.
Szabadságharc, 1848-as: 19, 24, 26—27, 45—46, 56—70.
— Rákóczi-féle: 19, 24, 26—27, 45—46.
Szakemberek: 147—148.
— tudás: 25, 29, 115—116.
Szocialista hazafiság: 20, 21, 26, 67—68, 97—98, 107—108.
Szociáldemokratizmus elleni harc: 33—35, 41—42, 74, 77—78, 80, 82, 161, 200—204.

Szocializmus építése: 86, 93—95, 148.
Szovjetunió állandó segítsége: 79—80, 83, 90—91, 101, 196.
— békepolitikája: 17—18.
— felszabadító szerepe: 12, 21, 44, 67—69, 82—83, 90.
— iránti szeretet: 43—44, 87, 103—104.
Szovjet Hadsereg: 26, 29, 43—56, 90.

T

Táncsics: 63—64, 70, 86.
Történelmi hagyományok. Lásd: Forradalmi hagyományok.

U

USA imperializmus. Lásd: Imperializmus.

V

Vatikán: 184.
Vezetés: 120—127.

Z

Zrínyi: 48.

TARTALOM

ERŐS HONVÉDELEMÉRT — ÜTŐKÉPES NÉPHADSEREGÉRT

[ERŐS, ÖNTUDATOS, DEMOKRATIKUS HADSEREGET] A *„Tiéd az ország, magadnak építed"* c. beszédből. *1948 január 10.* 7

ÜDVÖZLET A 100 ÉVES MAGYAR HONVÉDSÉGNEK *1948 március.* 9

ÜDVÖZLET AZ V. ORSZÁGOS KATONAI KONFERENCIÁNAK *1948 november 3.* 10

[ORSZÁGUNK NEM RÉS A BÉKE FRONTJÁN, HANEM ERŐS BÁSTYA] *„A Magyar Függetlenségi Népfronttal hazánk felvirágoztatásáért"* c. beszédből. *1949 március 15.* 13

[A KATONAI SZOLGÁLAT MEGTISZTELŐ KÖTELESSÉG] *„A dolgozó nép alkotmánya"* c. beszédből. *1949 augusztus 17.* 22

[A DOLGOZÓ NÉP HADSEREGE] *1950 október 6-án a magasabb parancsnokok értekezletén elmondott beszédből.* 23

[A NÉPHADSEREG HIVEN, EGYSÉGESEN ÉS BÁTRAN KÖVETI NAGY PÁRTUNKAT] *1951 október 12-én a magasabb parancsnokok értekezletén elmondott beszédből.* 25

BEJEGYZÉS A SZTÁLIN AKADÉMIA EMLÉKKÖNYVÉBE *1952 január 16.* 29

SZOCIALISTA HAZAFISÁG, PROLETÁR NEMZETKÖZISÉG

[A MAGYAR VÖRÖS HADSEREG VÁLASZA AZ IMPERIALISTA TÁMADÁSRA] *Felszólalás az utolsó szó jogán a budapesti törvényszék előtt 1935 február 7—8-án.* 33

[NÉPÜNK ÉVSZÁZADOS NAGY PERE A HAZÁÉRT, AZ URAK ELLEN] *Felszólalás az utolsó szó jogán a budapesti törvényszék előtt 1926. július 31-én.* 36

[NÉPÜNK MINDIG EGYÜTTÉRZETT A SZOVJETUNIÓVAL] A *„Magyarország a fasiszta Németország hűbérese"* c. cikkből. *1941 július 10.* 43

[PARTIZÁNOK] A *„Magyar honvédek és szovjet partizánok"* c. cikkből. *1942 május 7.* 45

SZEVASZTOPOL *1942 július 4.* 48

[A SZTÁLINGRÁDI HARCOK TÜZFÉNYÉNÉL] A *„Magyarország a második háborús tél küszöbén"* c. cikkből. *1942 szeptember 19.* 51

[A SZOVJET EMBER HAZASZERETETE] A *„Kétféle karácsonyi ajándék"* c. cikkből. *1942 december 27.* 53

KINEK AZ OLDALÁN HARCOLNA MA PETŐFI ÉS KOSSUTH ? *1944 március 14.* 56

A 48-AS ÖRÖKSÉG *Ünnepi beszéd 1948 március 15-én.* 61

HARMINCÉVES A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT *A nagybudapesti pártfunkcionáriusok ünnepi értekezletén elhangzott beszédből. 1948 november 20.* 71

[A KOZMOPOLITIZMUS ELLEN] *A „Pártunk a dolgozó nép élén"* c. beszédből. *1949 május 31.* 88

HÁLA ÉS DICSŐSÉG FELSZABADITÓNKNAK, A NAGY SZOVJETUNIÓNAK! *Felszabadulásunk ötéves évfordulója alkalmából az operaházi ünnepségen mondott beszéd. 1950 április 3.* 90

[A HAZAFISÁG ÉS NEMZETKÖZISÉG ELVÁLASZTHATATLAN EGYSÉGE] *A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusán tartott beszámolóból. 1951 február.* 105

FEGYELEM, ÁLDOZATVÁLLALÁS, A KOMMUNISTÁK PÉLDAMUTATÁSA

[A FEGYELMET TANULNI KELL] *„A pártaktíva feladatairól"* című beszédből. *1945 február 22.* 111

[NEM KIMÉLJÜK ERŐNKET, AHOL ÁLDOZATRA VAN SZÜKSÉG] A *„Harc az újjáépítésért"* c. beszédből. *1945 május 20.* 113

[A KOMMUNISTA LEGYEN JÓ SZAKEMBER IS] A *„Mindent az újjáépítésért"* c. beszédből. *1945 május 27.* 115

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT A MÁRTIROK PÁRTJA *„A magyar szabadságért"* c. könyv előszava. *1946.* 117

NAGYOBB MUNKAFEGYELEMMEL, FOKOZOTT EGYÉNI FELELŐSSÉGGEL A TERMELÉKENYSÉG EMELÉSÉÉRT
1949 augusztus 31. ... 120

[A KOMMUNISTA LEGYEN A TÖMEGEK TANITÓJA, NEVELŐJE, VEZETŐJE]
Az *„Erősítsük pártunkat"* c. beszédből. *1950 február 10.* ... 128

[A PÁRT- ÉS DISz-TAGSÁG ÉLENJÁRÁSRA KÖTELEZ] A *„Pártunk egyik legbiztosabb pillére a bányászság"* c. beszédből. *1950 november 26.* ... 130

[HADAT KELL ÜZENNÜNK A MEGALKUVÁS, A GYÁVA MAGATARTÁS MINDEN MEGNYILVÁNULÁSÁNAK]
A Magyar Dolgozók Pártja II. Kongresszusán tartott beszámolóból. 1951 február. 132

[OLYAN LÉGKÖRT, AMELYBEN A FEGYELEMSÉRTÉS SZÉGYEN ÉS GYALÁZAT!] *Részlet a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének ülésén elmondott beszédből. 1951 november 30.* ... 135

FOKOZZUK A FORRADALMI ÉBERSÉGET

[AZ OSZTÁLYHARC ÉLEZŐDÉSE ÉBERSÉGRE KÖTELEZ] A *„Népi demokráciánk új feladatai"* c. beszédből. *1948 november 27.* 139

[A KULÁK] A *„Pártunk feladatai"* c. beszédből. *1949 március.* 141

[AZ ÉBERSÉG FOKOZÁSA: A HARC MAI SZAKASZÁBAN EGYIK LEGDÖNTŐBB FELADATUNK] A *„Pártunk a dolgozó nép élén"* c. beszédből. *1949 május 31.* 146

A JUGOSZLÁV TROCKISTÁK AZ IMPERIALIZMUS ROHAMCSAPATA *1949 június 1.* 151

A RAJK-BANDÁRÓL *A Magyar Dolgozók Pártja nagybudapesti aktívájának értekezletén elmondott beszédből. 1949 szeptember 30.* 166

[A KLERIKÁLIS REAKCIÓ ÁDÁZ ELLENSÉGE A DEMOKRÁCIÁNAK] A *„Legyen a DISz pártunk biztos támasza"* c. beszédből. *1950. június 10.* 197

[A SZOCIÁLDEMOKRATIZMUS ELLENI HARCRÓL] A *„Békénk védelméről, népi demokráciánk és pártunk további fejlődéséről”* c. beszédből. *1950 október 27.* 200

[LANKADATLAN HARCOT A TŐKÉS RENDSZER MINDEN MARADVÁNYÁVAL SZEMBEN] *A Magyar Dolgozók Pártja II. Kongresszusán elmondott beszámolóból. 1951 február.* 205

Tárgymutató 209

Tartalom 217